

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

odbor školství

**DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ
A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY
KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE
(2016 – 2020)**

Březen 2016

Obsah

1	Úvod	3
2	Výchozí faktory ovlivňující vzdělávací soustavu v KHK	3
2.1	Charakteristika Královéhradeckého kraje	3
2.2	Správní členění	6
2.3	Demografická situace a vývoj	7
2.4	Vzdělanostní struktura obyvatelstva	11
2.5	Sítě škol a školských zařízení v KHK	12
2.6	Rovnost přístupu ke vzdělávání	13
2.7	Ekonomika, zaměstnanost a trh práce	14
2.8	Situace absolventů škol na trhu práce	16
2.9	Vyhodnocení dosaženého stavu a změn proti předchozímu dlouhodobému záměru	17
3	Strategické směry rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy a způsob jejich realizace a podpory v jednotlivých oblastech	21
3.1	Stav, analýza, a cíle počátečního vzdělávání	21
3.1.1	Předškolní vzdělávání	21
3.1.2	Základní vzdělávání	22
3.1.3	Střední vzdělávání	25
3.1.4	Vyšší odborné vzdělávání	37
3.2	Vzdělávání a výchova dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných	38
3.3	Uplatnitelnost absolventů škol podle oborů vzdělání na trhu práce.....	43
3.4	Úloha, podpora a zvyšování profesionality pedagogických pracovníků	44
3.5	Další vzdělávání v rámci celoživotního učení	47
3.6	Základní umělecké vzdělávání	49
3.7	Jazykové vzdělávání	50
3.8	Zájmové vzdělávání a volný čas	52
3.8.1	Oblast dětí a mládeže – volný čas	52
3.8.2	Oblast tělovýchovy a sportu.....	53
3.8.3	Oblast soutěží a přehlídek.....	54
3.8.4	Oblast činnosti školských zařízení pro zájmové vzdělávání	56
3.9	Zařízení školního stravování.....	58
3.10	Systém poradenských služeb	60
3.11	Prevence rizikového chování	63
3.12	Environmentální výchova a výchova k udržitelnému rozvoji.....	65
3.13	Multikulturní výchova a vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin	66
3.14	Spolupráce státních orgánů a územních samosprávných celků s odborovými organizacemi, organizacemi zaměstnavatelů a dalšími partnery při plnění úkolů ve vzdělávání.....	67
4	Kritéria rozvoje a optimalizace vzdělávací soustavy a struktury budoucí vzdělávací nabídky ...	68
4.1	Záměry dalšího rozvoje vzdělávací soustavy v KHK s přihlédnutím k demografickému vývoji.....	68
4.2	Optimalizace oborové struktury a kapacity oborů vzdělání ve středních školách v KHK ...	69
4.3	Optimalizace sítě škol a školských zařízení a jejich kapacity v KHK	71
4.4	Strategie dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení v KH	72
5	Ekonomická část dlouhodobého záměru.....	74
5.1	Obecná východiska	74
5.2	Financování výdajů škol a školských zařízení z dotací ze státního rozpočtu	75
5.2.1	Rozpis rozpočtu přímých výdajů na vzdělávání krajům	75
5.2.2	Rozpis přímých výdajů Krajským úřadem KHK na jednotlivé právnické osoby.....	78
5.2.3	Rozvojové programy MŠMT	79

5.3	Financování škol a školských zařízení zřízených KHK z rozpočtu KHK.....	79
5.3.1	Provozní výdaje školských subjektů zřízených KHK	80
5.3.2	Výdaje na reprodukci investičního majetku KHK	82
5.4	Granty a ostatní finanční zdroje.....	83
5.4.1	Regionální operační program NUTS II Severovýchod	84
5.4.2	Operační program Životní prostředí (OP ŽP)	86
5.4.3	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK)	88
5.4.4	Krajské granty a dotace.....	93
6	Seznam zkratk užívaných v textu	96

Příloha č. 1 – Ekonomické údaje

Příloha č. 2 – Školy a školská zařízení zřizované KHK

1 Úvod

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2016 – 2020 (dále také jen DZ KHK) je zpracováván na základě § 9 a § 11 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen školský zákon). Postup a časový harmonogram pro zpracování dlouhodobého záměru upravuje vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů. DZ KHK představuje jeden z významných nástrojů formování vzdělávací soustavy v kraji. Popisuje stav vzdělávací soustavy, stanovuje priority, cíle a konkrétní úkoly vzdělávací politiky v Královéhradeckém kraji (dále také jen KHK) a zároveň předkládá nástroje potřebné pro jejich dosažení spojené se strategií účasti v rozvojových programech na regionální, celostátní i mezinárodní úrovni. Zaměřuje se zejména na kvalitu a efektivitu výchovně-vzdělávacího procesu, optimální vzdělávací nabídku úzce propojenou s trhem práce, profesionalitu pedagogů, nutnost celoživotního učení všech občanů České republiky, v neposlední řadě i na další zdroje financování školství kromě státního rozpočtu. Jedním z hlavních úkolů je též pokračování kurikulární reformy v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání formou revizí rámcových vzdělávacích programů (dále RVP) a následných úprav školních vzdělávacích programů (dále ŠVP) v souladu s plánovaným dokumentem Národní program vzdělávání.

DZ KHK 2016 – 2020 jako stěžejní koncepční materiál pro oblast rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy na území kraje vychází z Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020. Ten byl zpracován v souladu se Strategií vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 (dále jen Strategie 2020), která nahradila Národní program rozvoje vzdělávání (Bílou knihu) z roku 2001. Strategie 2020 stanovila priority dalšího rozvoje vzdělávací politiky v následujícím období. Obecně lze konstatovat, že Česká republika bude rozvíjet vzdělávací systém na principu celoživotního učení, který chápe význam formálního i neformálního vzdělávání, stejně jako nezastupitelnost informálního učení.

DZ KHK 2016 – 2020 je zpracován v souladu se Strategií rozvoje KHK 2014 – 2020 a dalšími koncepčními materiály KHK.

2 Výchozí faktory ovlivňující vzdělávací soustavu v KHK

Tato kapitola pojmenovává regionální specifika a definuje jejich případný vliv na vzdělávací soustavu v kraji. Statistická data uvedená v následujícím textu se vztahují k 31. 12. 2014 (pokud v textu není uvedeno jinak) a jejich zdrojem jsou zejména Český statistický úřad (dále ČSÚ), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále MŠMT) a odbor školství Krajského úřadu Královéhradeckého kraje (dále OŠ KÚ KHK). Novější data nebyla v době zpracování DZ KHK k dispozici. Pod pojmem škola či školské zařízení je v následujícím textu myšlena právnická osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení.

2.1 Charakteristika Královéhradeckého kraje

Královéhradecký kraj leží v severovýchodní části Čech. Hranici kraje tvoří z více než jedné třetiny státní hranice s Polskem v délce asi 208 km. Se sousedními Libereckým a Pardubickým krajem tvoří oblast Severovýchod, která patří mezi tři největší oblasti v republice jak rozlohou, tak počtem obyvatel. Posledním sousedem je kraj Středočeský. Krajská metropole Hradec Králové je od hlavního města Prahy vzdálená asi 110 km.

Na severu a severovýchodě se rozkládají Krkonoše a Orlické hory, které na jihu a jihozápadě přecházejí do úrodné Polabské nížiny. Obě pohoří od sebe odděluje Broumovský výběžek, geologicky i horopisně pestrý, který byl kdysi plochou pánví mezi dvěma pohořími. Významnou část území tvoří krkonošské

a orlické podhůří. Hlavními vodními toky jsou Labe a jeho přítoky Orlice a Metuje. Téměř celé území kraje náleží do povodí Labe, jen okrajová část Broumovského výběžku k povodí Odry.

KHK se vyznačuje určitými specifiky, která ovlivňují rozmístění jednotlivých škol a školských zařízení v kraji a jejich naplněnost v souladu s dopravní obslužností, potažmo tedy s dostupností. Jedná se např. o poměrně nízkou hustotu obyvatelstva, nerovnoměrné osídlení, rozlehlé horské a podhorské oblasti v KHK apod.

Geografická mapa Královéhradeckého kraje

Zdroj: ČSÚ

Území KHK je po provedené reformě státní správy od 1. 1. 2000 tvořeno pěti okresy – Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. K 1. 1. 2007 došlo ke změně hranic okresů Hradec Králové a Rychnov nad Kněžnou o tři obce. Jílovice, Ledce a Vysoký Újezd přešly z okresu Rychnov nad Kněžnou do okresu Hradec Králové a došlo tak ke sladění hranic správních obvodů obcí s rozšířenou působností s hranicemi území okresů.

Rozlohou 4 759 km² zaujímá Královéhradecký kraj šest procent rozlohy České republiky a řadí se na 9. místo v pořadí krajů. Rozlohou největší je okres Trutnov, který tvoří téměř čtvrtinu rozlohy kraje, za ním následuje s více než pětinou okres Rychnov nad Kněžnou a zbytek území se rovnoměrně, zhruba po 18 %, dělí mezi zbývající tři okresy.

Počet obyvatel Královéhradeckého kraje poklesl oproti roku 2011 o 0,41 %.

Tabulka 1: Počty obyvatel Královéhradeckého kraje v průběhu let 2011 až 2014

Rok	2011	2012	2013	2014
Počet obyvatel (k 31. 12.)	553 856	552 946	551 909	551 590

Zdroj dat: ČSÚ

K 31. 12. 2014 měl Královéhradecký kraj celkem 551 590 obyvatel, což je 5,3 % celkového počtu obyvatel České republiky. Nejlidnatějším okresem je okres Hradec Králové s více než 163 tisíci osobami. Naopak

populačně nejmenší je se 79 tisíci obyvateli okres Rychnov nad Kněžnou. Hustotou 116 obyvatel na km² nedosahuje KHK celorepublikového průměru 133 osob. Rozdílná hustota obyvatel je i v okresech a pohybuje se od nejvyšší v okrese Hradec Králové (182 obyvatel na km²) po nejnižší v okrese Rychnov nad Kněžnou (80 obyvatel na km²).

V roce 2014 se v KHK narodilo 5 518 obyvatel, zemřelo 5 614 obyvatel, přirozený přírůstek počtu obyvatel měl v roce 2014 tedy zápornou hodnotu 96 obyvatel. Přírůstek obyvatel vzniklý jejich migrací měl zápornou hodnotu 223 obyvatel. ***Celkový přírůstek obyvatel za daný rok tvořený zápornou hodnotou přírůstku přirozeného a zápornou hodnotou přírůstku vzniklého migrací byl – 319 obyvatel.***

Na území KHK je celkem **448 obcí**, z nichž k 31. 12. 2014 mělo **48 statut města a 10 statut městysu**. Podíl městského obyvatelstva dosáhl celkem 66,9 %. Hlavním centrem kraje je statutární město Hradec Králové s 92 808 obyvateli, druhým největším městem s 30 893 obyvateli je město Trutnov. Nejméně urbanizován je okres Jičín, kde žije i nejvíce obyvatel v obcích do 500 obyvatel (více než pětina). V kraji činil tento podíl 12,5 % obyvatel.

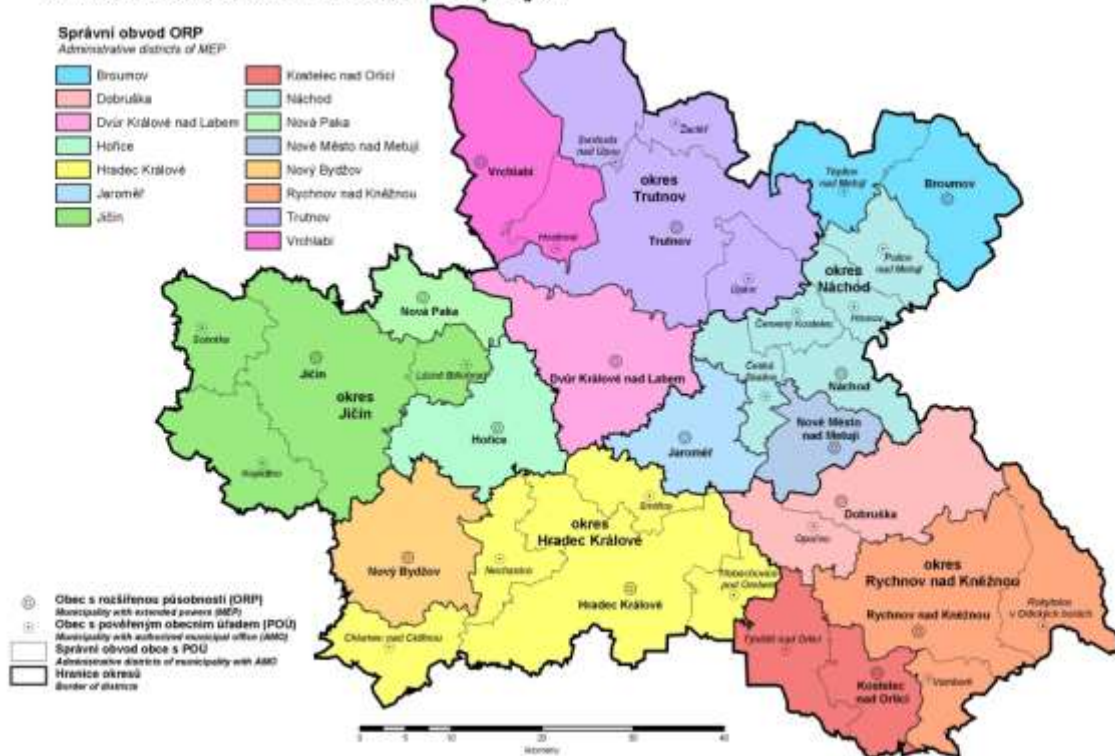
Královéhradecký kraj lze charakterizovat jako zemědělsko-průmyslový s bohatě rozvinutým cestovním ruchem. Průmysl je soustředěn do velkých měst, intenzivní zemědělství do oblasti Polabí. Největší koncentrací cestovního ruchu v České republice se vyznačují Krkonoše. Krkonošský národní park zasahuje na území kraje dvěma třetinami své výměry a nacházejí se zde nejcennější lokality parku.

Při hranicích s Polskem se rozvíjí mnoho forem přeshraniční spolupráce. Jednou z nich je Euroregion Glacensis, který vznikl v roce 1995 jako jeden z euroregionů působících na polsko-českém příhraničním území. Velký rozmach také zaznamenaly dobrovolné svazky obcí, v nichž se obce sdružují za účelem rozvoje svých území.

2.2 Správní členění

V Královéhradeckém kraji bylo k 1. 1. 2003 zřízeno 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 35 správních obvodů obcí s pověřeným úřadem. Pověřené obecní úřady spravují obce na území, které je skladebné do okresů i do správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

Administrativní členění Královéhradeckého kraje
Administrative breakdown of the Královéhradecký Region

Zdroj: ČSÚ

2.3 Demografická situace a vývoj

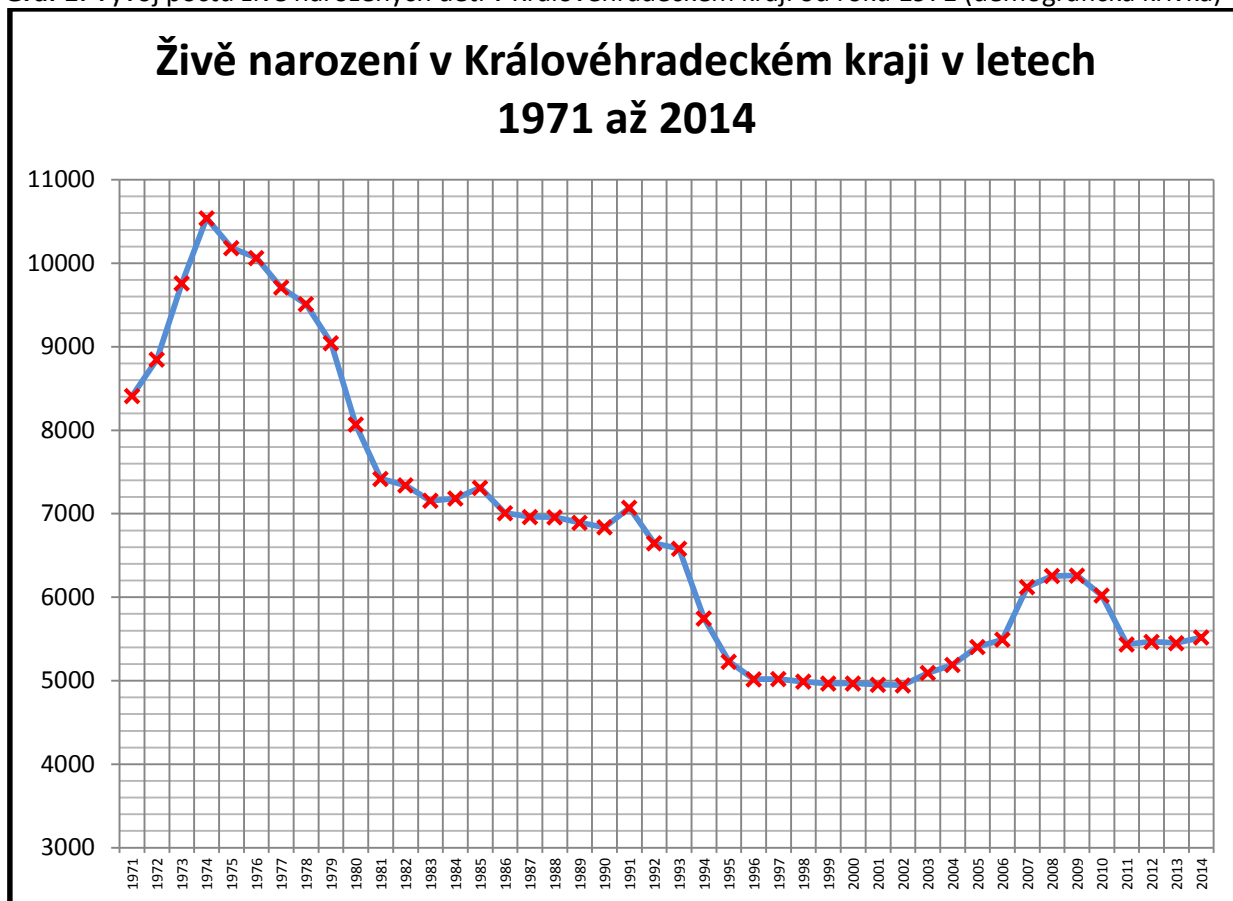
Současný vývoj demografické křivky do značné míry ovlivnila skutečnost, že silné populační ročníky 70. let minulého století odkládaly rodičovství až na dříve neobvyklý věk 30 a více let. To má za následek v současné době nedostatečné kapacity předškolních zařízení a rovněž zvyšující se počty žáků 1. stupně základních škol. Naopak stagnují počty žáků středních škol a mírně se snižují počty žáků vyšších odborných škol. Zatímco v nejbližších letech bude ubývat dětí v mateřských školách, počty žáků v základních školách se budou zvyšovat a počty žáků středních škol budou nejdříve stagnovat, zhruba za dva roky mírně stoupat.

Tabulka 2: Počty živě narozených v Královéhradeckém kraji od roku 1971

Počet narozených dětí v Královéhradeckém kraji v jednotlivých letech			
Rok	Počet narozených dětí	Rok	Počet narozených dětí
1971	8409	1993	6 582
1972	8848	1994	5 747
1973	9762	1995	5 230
1974	10540	1996	5 019
1975	10 183	1997	5 021
1976	10 064	1998	4 989
1977	9 709	1999	4 966
1978	9 510	2000	4 969
1979	9 044	2001	4 954
1980	8 068	2002	4 946
1981	7 419	2003	5 093
1982	7 340	2004	5 190
1983	7 155	2005	5 405
1984	7 183	2006	5 491
1985	7 312	2007	6 122
1986	7 009	2008	6 254
1987	6 963	2009	6 261
1988	6 958	2010	6 021
1989	6 894	2011	5 437
1990	6 838	2012	5 467
1991	7 072	2013	5 451
1992	6 645	2014	5 518

Zdroj dat: ČSÚ

Graf 1: Vývoj počtu živě narozených dětí v Královéhradeckém kraji od roku 1971 (demografická křivka)

Zdroj dat: ČSÚ

V souladu s demografickou křivkou zhruba od roku 2008 narůstá počet žáků nastupujících do základních škol. Demografický pokles žáků 1. ročníků středních škol se ve skutečnosti zastavil v roce 2013 (narození v r. 1998), následovat bude minimálně do roku 2017 stagnace počtu žáků vstupujících do středního vzdělávání (netýká se žáků víceletých gymnázií). Následný postupný vzrůstající počet žáků přijímaných do 1. ročníků středních škol již nedosáhne své původní maximální hodnoty (narození v r. 1991).

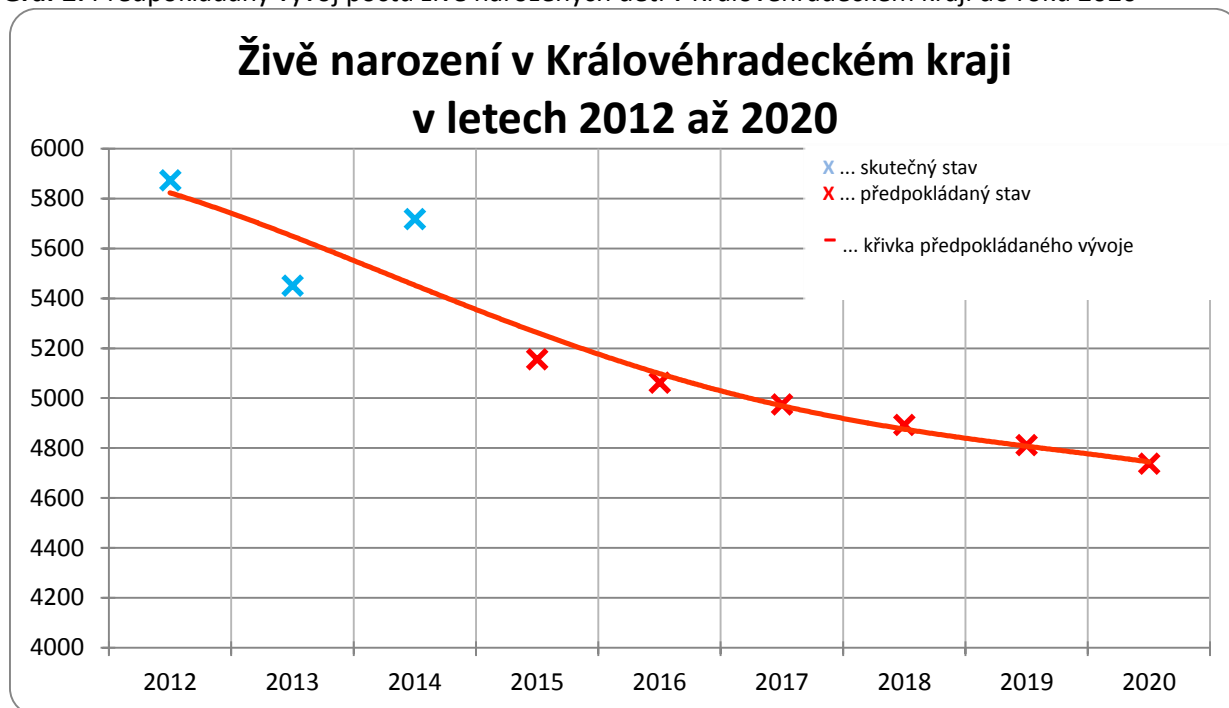
Předpokládaný vývoj počtu živě narozených dětí podle Českého statistického úřadu v Královéhradeckém kraji je v následující tabulce.

Tabulka 3: Projekce obyvatelstva v krajích a oblastech ČR – živě narození v Královéhradeckém kraji

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Živě narození	5157	5063	4976	4894	4738	4659

Zdroj dat: ČSÚ

Graf 2: Předpokládaný vývoj počtu živě narozených dětí v Královéhradeckém kraji do roku 2020

Zdroj dat: ČSÚ

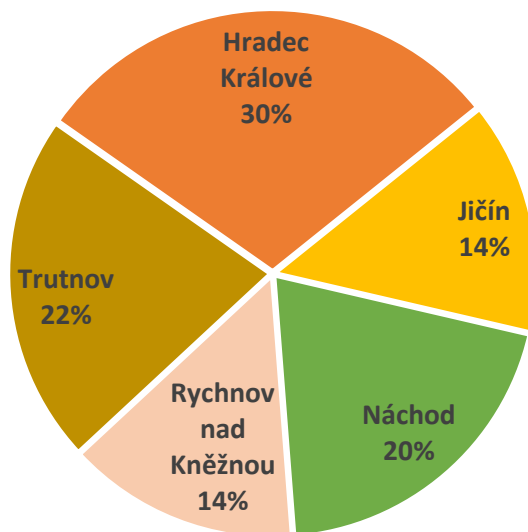
Tabulka 4: Počty obyvatel v jednotlivých okresech (stav k 31. 12. daného kalendářního roku)

Okres	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hradec Králové	161 349	162 377	163 011	163 378	162 820	162 689	162 651	162 808
Jičín	78 852	79 585	79 618	80 165	79 686	79 314	79 168	79 375
Náchod	112 507	112 582	112 342	112 294	112 206	111 874	111 595	111 130
Rychnov nad Kněžnou	79 042	79 198	79 238	79 152	79 086	79 169	78 933	78 926
Trutnov	120 462	120 778	120 193	119 814	120 058	119 900	119 562	119 351
Celkem v kraji	552 212	554 520	554 402	554 803	553 856	552 946	551 909	551 590

Zdroj dat: ČSÚ

Královéhradecký kraj měl k 31. 12. 2014 nejméně obyvatel od roku 2007. Nejvíce obyvatel žije v okrese Hradec Králové (30 %) a nejméně v okresech Jičín a Rychnov nad Kněžnou. Záporný přírůstek počtu obyvatel v kraji je od roku 2009.

Graf 3: Počet obyvatel v jednotlivých okresech KHK (stav k 31. 12. 2014)

Zdroj dat: ČSÚ

Tabulka 5: Přírůstek obyvatelstva způsobený migrací v KHK (stav k 31. 12. daného kalendářního roku)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Přírůstek obyvatelstva migrací	2033	1580	-468	-67	-388	-552	-570	-223

Zdroj dat: ČSÚ

2.4 Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Tabulka 6: Vzdělanostní struktura obyvatelstva v KHK v časové řadě 2004 – 2014 (obyvatelstvo ve věku 15 a více let)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
OBVATELSTVO VE VĚKU 15 A VÍCE LET (tis. osob)	463,7	465,2	467,9	471,5	474,4	475,8	474,1	472,9	471,8	470,3	468,9
v tom											
muži	223,2	224,2	226,1	228,4	230,3	231,3	230,4	230,4	229,9	229,1	228,5
ženy	240,5	241,0	241,8	243,1	244,1	244,5	243,7	242,5	242,0	241,3	240,4
dosažené vzdělání											
základní vzdělání a bez vzdělání	89,9	86,6	84,5	85,4	85,3	78,5	71,2	73,1	66,7	60,7	64,4
střední bez maturity	190,4	190,8	182,3	181,8	178,5	184,9	182,1	177,2	178,6	183,6	175,4
střední s maturitou	145,1	147,4	152,1	157,5	160,2	157,7	165,2	166,2	165,4	161,2	161,7
vysokoškolské	38,3	40,2	49,0	46,8	50,5	54,5	55,6	56,4	61,1	64,8	67,5

Zdroj dat: ČSÚ

Tabulka 7: Procentní zastoupení skupin obyvatelstva s různým vzděláním z celkového počtu obyvatelstva (15 let a výše)

Procentní zastoupení obyvatel podle dosaženého vzdělání	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
základní a bez vzdělání	18,0	16,5	15,0	15,4	14,1	12,9	13,7
střední bez maturity	37,6	38,9	38,4	37,5	37,9	39,0	37,4
střední s maturitou	33,8	33,1	34,8	35,1	35,1	34,3	34,5
vysokoškolské	10,6	11,5	11,7	11,9	13,0	13,8	14,4

Zdroj dat: ČSÚ

Z tabulek 6 a 7 jsou zřejmé změny ve vzdělanostní struktuře obyvatelstva za posledních 7 let :

- do roku 2013 se snižovalo procentní zastoupení jedinců bez vzdělání či pouze se základním vzděláním
- procentní zastoupení jedinců se středním vzděláním bez maturity se dlouhodobě udržuje v rozmezí mezi 37 – 39 %
- každoročně se zvyšuje procentní zastoupení jedinců s vysokoškolským vzděláním

2.5 Síť škol a školských zařízení v KHK

Tabulka 8: Počty škol a školských zařízení jednotlivých zřizovatelů k 1. 9. 2015

Zřizovatel právnícké osoby, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení	Počet právnických osob																	
	MŠ	MŠ+ZŠ	MŠ+ŠZ	MŠ+ZŠ+ŠZ	MŠ+ZŠ+SŠ+ŠZ	ZŠ	ZŠ+ZUŠ+ŠZ	ZŠ+ŠZ	ZŠ+SŠ+ŠZ	SŠ	SŠ+JŠ	SŠ+JŠ+VOŠ	SŠ+ŠZ	SŠ+VOŠ	SŠ+VOŠ+ŠZ	ŠZ	ZUŠ	ZUŠ+ŠZ
Královéhradecký kraj	0	1	2	4	3	1	0	8	6	20	1	0	25	0	8	9	0	0
Privátní sektor	0	0	7	4	1	0	0	4	0	6	0	1	5	1	1	2	3	0
Církev	0	0	1	1	1	0	0	2	1	2	0	0	0	0	0	2	0	0
MŠMT	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0
Obec	3	0	145	141	0	0	1	87	0	0	0	0	1	0	0	29	26	1
Celkem	3	1	155	151	5	1	1	105	7	28	1	1	33	1	9	43	29	1

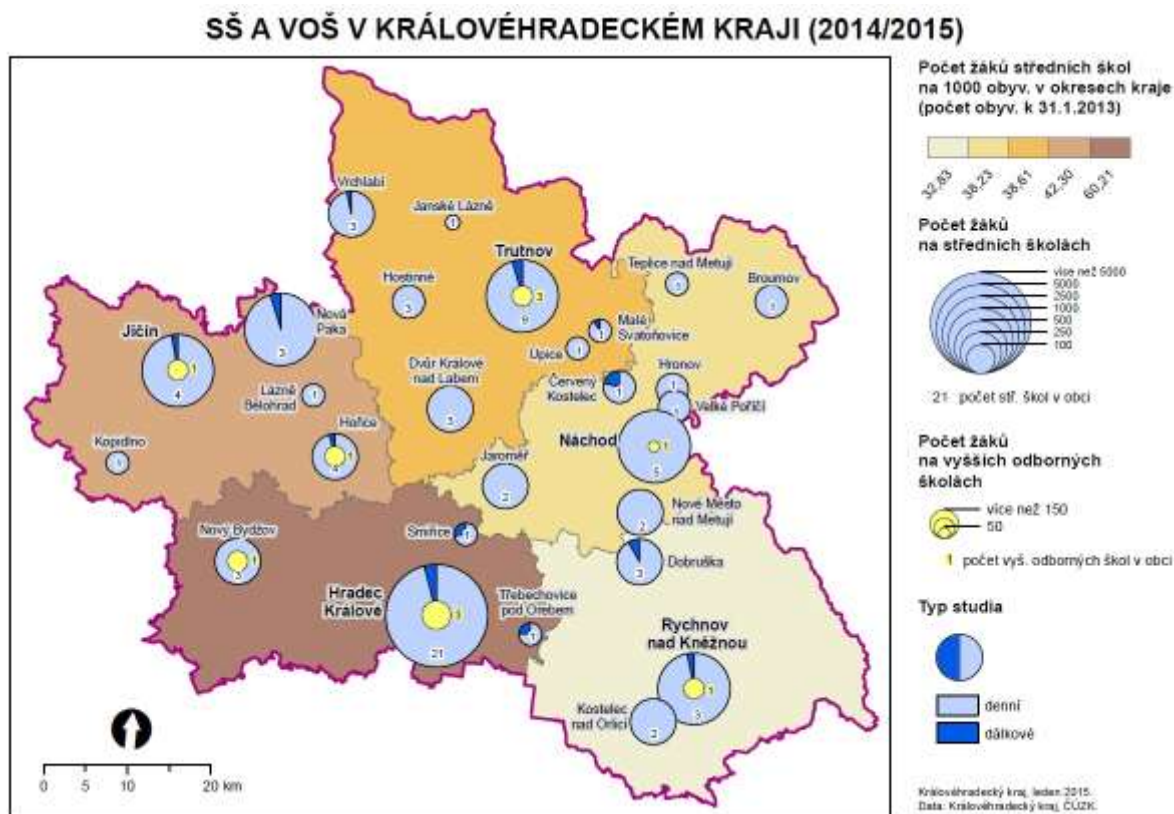
Zdroj dat: Rejstřík škol a školských zařízení

Tabulka 9: Počty žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol podle stavu k 30. 9. 2014

Okres	Počet žáků středních škol		Počet středních škol v okrese	Počet studentů vyšších odborných škol		Počet vyšších odborných škol
	Denní forma	Ostatní formy		Denní forma	Ostatní formy	
Hradec Králové	9353	440	26	404	69	4
Jičín	3229	120	13	154	54	2
Náchod	4205	61	15	19	0	1
Rychnov nad Kněžnou	2476	115	8	108	0	1
Trutnov	4367	147	21	132	0	3
Celkem	23630	883	83	817	123	11

Zdroj dat: MŠMT

Mapa KHK s grafickým znázorněním lokálního rozmístění a rozsahu středního a vyššího odborného vzdělávání v KHK

Zdroj: KÚ KHK

Seznam příspěvkových organizací Královéhradeckého kraje v oblasti školství (školy a školská zařízení) je uveden v Příloze č. 2 tohoto dokumentu.

2.6 Rovnost přístupu ke vzdělávání

Jednou z priorit našeho vzdělávacího systému je rovný přístup ke vzdělávání, tzn. že zdravotní, ekonomické, sociální, etnické či jiné znevýhodnění nemůže být překážkou k dosažení maximálního vzdělávacího potenciálu každého jedince. V souvislosti s novelizací § 16 školského zákona bude ještě větší důraz kladen na to, aby byly vytvářeny podmínky pro vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami v hlavním vzdělávacím proudu, a to mj. za pomoci nově zaváděného systému podpůrných opatření.

Výrazná pozornost bude věnována prevenci rasismu a xenofobie v souvislosti se vzděláváním narůstajícího počtu cizinců žijících na území ČR, ale i problematice romského etnika a v neposlední řadě dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.

Část dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále také jen SpVP) bude i nadále pokračovat ve vzdělávání ve speciálních školách. V KHK je celkem 29 krajských a 7 škol ostatních zřizovatelů samostatně zřízených pro děti a žáky se SpVP.

Významnou roli hrají a v souvislosti s důrazem na posilování společného vzdělávání i nadále budou hrát poradenská zařízení, která žákům se SpVP doporučují co nejefektivnější způsoby jejich vzdělávání. Nemalý

význam v této problematice mají i grantové aktivity škol na různých úrovních, které mnohdy pomáhají dofinancovat úpravu vhodných podmínek pro výchovu a vzdělávání žáků se SpVP a zároveň podporují a zvyšují profesionalitu pedagogických pracovníků škol. Na vzdělávání jedinců se SpVP je zaměřena kapitola 3.2 tohoto dokumentu.

2.7 Ekonomika, zaměstnanost a trh práce

Lidské zdroje jsou základním faktorem rozvoje, jejich velikost a kvalita ovlivňuje životní úroveň v daném regionu. Růst životní úrovně je podmíněn ekonomickým rozvojem a ten do značné míry závisí na vytváření počtu ekonomicky aktivních obyvatel daného kraje. Počet ekonomicky aktivních osob v Královéhradeckém kraji se mezi roky 2006 a 2010 snižoval, poté dva roky rostl. K jeho poklesu došlo opět v roce 2014 na úroveň 272,7 tisíc. V důsledku nízkého počtu absolventů škol bude v následujícím období tento počet ještě klesat.

Tabulka 10: Ekonomické subjekty v Královéhradeckém kraji a jeho okresech k 31. 12. 2014

	Královéhradecký kraj	v tom okres				
		Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov
Registrované subjekty	135 019	42 889	19 364	25 898	17 851	29 017
v tom:						
fyzické osoby	108 886	32 882	16 018	21 498	14 862	23 626
z toho živnostníci	95 802	28 712	14 154	18 959	12 841	21 136
právnícké osoby	26 133	10 007	3 346	4 400	2 989	5 391
z toho obchodní společnosti	12 644	5 554	1 485	2 034	1 104	2 467
z toho s počtem zaměstnanců						
bez zaměstnanců:	47 362	14 786	6 899	9 274	6 335	10 068
1 – 9	9 939	3 623	1 353	1 803	1 172	1 988
10 – 19	1 131	389	148	226	156	212
20 – 49	882	290	117	162	116	197
50 – 249	508	168	82	114	62	82
250 a více	72	30	8	14	4	16
z toho převažující činnosti:						
zemědělství, lesnictví a rybářství	7 002	1 547	1 072	1 492	1 318	1 573
průmysl	18 489	5 588	3 058	3 823	2 532	3 488
stavebnictví	16 979	4 849	2 462	3 528	2 075	4 065
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	30 181	9 901	4 279	6 066	3 837	6 098
ubytování, stravování a pohostinství	8 632	2 018	1 181	1 726	1 103	2 604

Zdroj dat: ČSÚ

Více než 31 % všech subjektů kraje je registrováno v okrese Hradec Králové, nejméně v okrese Rychnov nad Kněžnou (13 %). Ve struktuře subjektů podle právní formy tvoří 80,6 % fyzické osoby, největší část z nich jsou živnostníci (88 %). Jejich počet se od počátku letošního roku zvýšil o 1573 jednotek. Právníckých

osob přibylo 89 jednotek, největší část (48,4 %) zaujímaly obchodní společnosti. Z nich bylo 91 % společností s ručením omezeným, jejichž počet se od začátku roku zvýšil o 217 jednotek. Z hlediska převažující ekonomické činnosti působilo v roce 2014 nejvíce subjektů v oblasti velkoobchodu, maloobchodu a služeb spojených s opravou a údržbou motorových vozidel (22,4 %), v průmyslu (13,7 %) a stavebnictví (12,6 %).

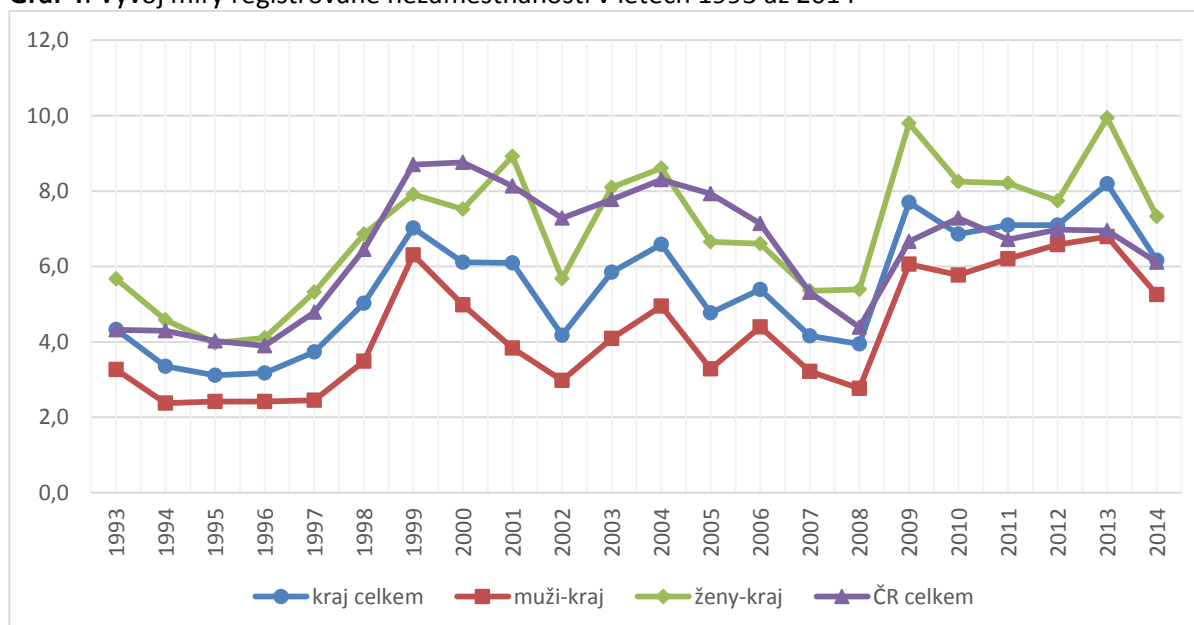
V porovnání s ostatními kraji je nezaměstnanost v Královéhradeckém kraji pátá nejnižší po hlavním městě Praze, Plzeňském, Jihočeském a Pardubickém kraji. Z územního pohledu nejnižší nezaměstnanost vykazuje okres Rychnov nad Kněžnou (4,58 %), naopak s nejvyšší nezaměstnaností se potýká okres Trutnov (7,69 %). Nejvyšší nezaměstnaností byly v kraji postiženy nejmladší věkové skupiny do 29 let a také osoby se základním vzděláním a bez vzdělání. S rostoucí úrovní vzdělání se specifická míra nezaměstnanosti snižuje. Trh práce v kraji je ovlivněn i sezónními výkyvy, nárůst nezaměstnanosti je zřetelný především v zimních měsících, absolventská nezaměstnanost není v kraji výrazná.

Tabulka 11: Vývoj podílu nezaměstnaných osob v letech 2010 až 2014 (k 31.12.)

	2010	2011	2012	2013	2014
Podíl nezaměstnaných osob v %	8,37	7,49	8,61	7,31	6,36
Uchazeči o zaměstnání celkem	24 678	22 185	25 210	27 678	23 866
Volná pracovní místa	1 365	1 624	1 121	1 299	2 769

Zdroj dat: ČSÚ

Graf 4: Vývoj míry registrované nezaměstnanosti v letech 1993 až 2014

Zdroj dat: ČSÚ

Ekonomika Královéhradeckého kraje vykazuje v mezikrajském srovnání (HDP/obyvatele) vysokou výkonnost. Průmyslová centra jsou soustředěna do velkých měst a průmyslových zón. Výraznou měrou je zastoupen strojírenský průmysl (výroba motorových vozidel, výroba elektrických zařízení), následován výrobou textilií a gumárensko-plastikářským sektorem. Značný podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva

kraje zaměstnává velkoobchod, maloobchod, stavebnictví, zdravotnictví a školství. Odvětvová struktura kraje ukazuje na potřebu kvalifikované pracovní síly u nemanuálních, ale i manuálních zaměstnání. Významnou složkou ekonomicky neaktivních obyvatel jsou potenciální pracovní síly, které se zatím na své budoucí povolání připravují, tj. žáci a studenti. Příprava na budoucí povolání se prodlužuje se snahou o dosažení co nejvyššího stupně vzdělání. S demografickým vývojem je patrný posun na trhu práce – střední vzdělání s maturitou se stalo standardem, lidé si ho doplňují i dalšími formami studia, roste počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel kraje.

2.8 Situace absolventů škol na trhu práce

Na konci dubna 2015 bylo v Královéhradeckém kraji v evidenci úřadu práce 1143 absolventů škol a mladistvých. Z nich bylo 501 v evidenci déle než 5 měsíců a 710 dosud nikdy nepracovalo. Porovnáme-li počty absolventů v evidenci úřadu práce podle dosaženého vzdělání, nejméně je absolventů s vyšším odborným vzděláním a nejvíce ze středním vzděláním. Z nich je více než 63 % absolventů vzdělávání s maturitní zkouškou. Je to zčásti dáno i tím, že větší část těchto absolventů pokračuje v dalším studiu.

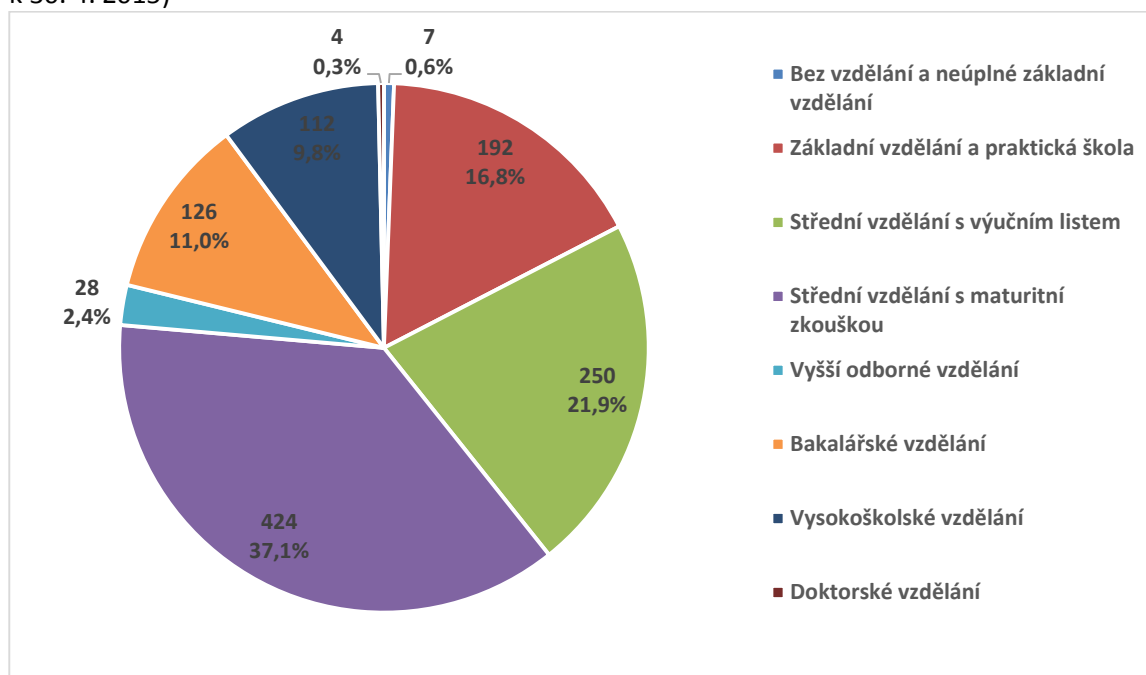
Nezaměstnanost absolventů škol je závažným problémem nejen v KHK, ale v rámci celé ČR, i když v KHK není v porovnání s ČR příliš výrazná. Hospodářská krize a následná recese negativně ovlivnily zájem zaměstnavatelů o absolventy škol, a to zejména o absolventy oborů vzdělání s výučním listem. V poslední době se vlivem poklesu celkového počtu nezaměstnaných snižuje i procento nezaměstnaných absolventů a mladistvých v kraji.

Tabulka 12: Počty nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých v letech 2010 až 2015 (vždy k 30. 4. a 30. 9. daného roku)

Okres	2010		2011		2012		2013		2014		2015
	duben	září	duben	září	duben	září	duben	září	duben	září	duben
Hradec Králové	462	639	481	628	525	409	411	456	376	547	457
Jičín	263	281	213	250	188	244	253	294	196	235	132
Náchod	232	387	208	322	206	267	336	405	198	307	178
Rychnov nad Kněžnou	190	250	161	171	108	238	218	286	137	207	108
Trutnov	374	442	342	412	295	441	417	485	400	460	268
Královéhradecký kraj	1 521	1 999	1 405	1 783	1 322	1 599	1 635	1 926	1 307	1 756	1 143

Zdroj dat: MPSV

Graf 5: Rozdělení nezaměstnaných absolventů a mladistvých podle dosaženého vzdělání (podle stavu k 30. 4. 2015)

Zdroj dat: MPSV

Vedle výše uvedených obecných příčin nezaměstnanosti absolventů mají na ni v KHK vliv další skutečnosti, jakými jsou zejména nesoulad oborové struktury středních škol s požadavky trhu práce, nepoměr mezi počtem míst na středních školách a počtem uchazečů o vzdělávání v nich, který způsobuje celkový nárůst uchazečů o maturitní obory (potažmo absolventů maturitních oborů) na úkor uchazečů o obory s výučním listem (potažmo absolventů oborů s výučním listem).

V tomto směru je potřebné zvýšit úroveň kariérového poradenství, aby se v konkrétním oboru vzdělávali vždy jedinci s odpovídajícími schopnostmi, předpoklady a zájmy. Dalším úkolem je přiblížení praktické výuky konkrétního oboru reálné praxi, aby absolventi jednotlivých oborů mohli být bez jakýchkoliv prodlev okamžitě využitelní v praxi. V současné době je tedy nezbytně nutné zapojit zaměstnavatele do spolupráce již se základními školami (dále ZŠ) a poté i se středními školami (dále SŠ). Motivace žáků ke vzdělávání v oborech požadovaných trhem práce by měla přicházet právě od zaměstnavatelů a samozřejmě i profesně zdatných kariérových poradců. Také školní vzdělávací programy by měly doznat změn, které budou odrážet inovace v oblasti výuky odborných předmětů a praktické výuky jednotlivých pracovišť.

2.9 Vyhodnocení dosaženého stavu a změn proti předchozímu dlouhodobému záměru

V oblasti předškolního vzdělávání do roku 2014 kulminoval zvýšený zájem o přijetí k předškolnímu vzdělávání a s tím související zvýšený počet odvolání proti nepřijetí k předškolnímu vzdělávání. Přestože mateřské školy dle svých materiálních a technických možností na zvyšující se počet žádostí reagovaly a ve spolupráci se svými zřizovateli vytvářely podmínky pro přijetí vyššího počtu dětí, nepodařilo se uspokojit zvýšenou poptávku po předškolním vzdělávání především ve věkové skupině 3 – 4letých.

KÚ KHK podporoval zvyšování počtu míst v mateřských školách. V roce 2015 došlo vzhledem ke snižujícímu se počtu narozených dětí k obratu, mateřské školy přijímaly i děti mladší tří let a došlo k radikálnímu snížení počtu odvolání proti nepřijetí k předškolnímu vzdělávání.

V oblasti **základního vzdělávání** se KÚ KHK v souladu s dlouhodobým záměrem zaměřoval na integraci žáků se zdravotním postižením a žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí do základních škol hlavního vzdělávacího proudu a nabízel a zprostředkoval zejména ekonomickou podporu zřizování pracovních pozic asistenta pedagoga (včetně spolupráce s MŠMT při zajištění účelově vázaných finančních prostředků pro činnost asistenta pedagoga pro žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí). V opodstatněných případech, především z důvodu naplněnosti mateřských škol zřizovatele, KÚ KHK uděloval souhlas se zřízením přípravných tříd při základních školách. S tímto zaměřením korespondovala nabídka dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a přetrvávající zájem učitelů o vzdělávání v oblasti speciální pedagogiky. KÚ KHK v případě potřeby poskytoval metodickou pomoc obcím, které uvažovaly o změně organizace školy, sloučení či zrušení školy z důvodů nepříznivého vývoje počtu žáků. KÚ KHK rovněž finančně podporoval školy poskytující bezplatnou jazykovou přípravu dětem cizinců ze zemí EU, přičemž bral ohled na ztíženou dopravní obslužnost v některých lokalitách.

V oblasti středního vzdělávání pokračoval ve sledovaném období optimalizační proces. KÚ KHK předložil Radě KHK návrhy na optimalizaci sítě středních škol, z nichž vzešly konkrétní optimalizační kroky. Zastupitelstvo KHK schválilo ve dvou případech sloučení dvou středních škol, které si vynutil především negativní demografický vývoj a prozatím stále neúměrně vysoký počet míst na středních školách v porovnání s počtem uchazečů o vzdělávání ve středních školách.

Při přijímání žáků do jednotlivých oborů vzdělání byl v některých školách prioritou stále počet přijatých, nikoliv jejich studijní předpoklady a schopnosti daný obor zvládnout. Přestože do oborů vzdělání zakončených maturitní zkouškou (v denní formě vzdělávání) se již vždy konaly přijímací zkoušky, hranice úspěšnosti byla v některých případech nastavena velice nízko, a zkouška tak někdy ztrácela na svém významu. Znatelný je pokles počtu uchazečů do nástavbového studia. Důvodem tohoto poklesu je zřejmě zavedení společné části maturitní zkoušky a poměrně výrazně medializovaná neúspěšnost žáků nástavbového studia v této části maturitní zkoušky a u maturit vůbec.

Ve své činnosti pokračovala v KHK ve čtyřech školách centra odborného vzdělávání (dále COV) umožňující další vzdělávání jedinců, dvě nová centra odborného vzdělávání zahájila svoji činnost. COV jsou vybavována nejmodernější technikou a technologiemi potřebnými k výuce, pro jejich financování byly využívány též prostředky z ESF.

Ve Školském zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků KHK (dále také jen ŠZ DVPP KHK) probíhalo další vzdělávání pedagogických i nepedagogických pracovníků škol a školských zařízení jako jedna ze stálých priorit při zajištění vysoké úrovně vzdělávání. Bylo zaměřené na pokračování realizace kurikulární reformy, zvyšování efektivity a kvality vzdělávání, podporu vzdělávání dětí a žáků sespeciálními vzdělávacími potřebami, kariérní řád pro učitele, inkluzivní vzdělávání, reformu maturitní zkoušky aj. Aktivity podporující celoživotní učení probíhaly na většině středních škol v KHK.

Nadále je KHK vyplácena finanční podpora žákům vybraných oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s výučním listem. KHK začal vyplácet od 1. 9. 2008 finanční podporu žákům vybraných oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s výučním listem, jednalo se o obory strojírenské, elektrotechnické a stavební. Tato finanční podpora byla v průběhu let Radou KHK rozšířena o další obory vzdělání a k 1. 9. 2015 je do tohoto systému zařazeno celkem 22 oborů vzdělání, z toho 5 strojírenských, 3 elektrotechnické, 1 potravinářský, 8 stavebních, 1 interdisciplinární a 4 zemědělské. Postupně narůstá i celkový objem vyplacených finančních prostředků, který v roce 2014 činil 5 554 753 Kč.

V oblasti **dalšího vzdělávání a celoživotního učení** bylo realizováno mnoho aktivit. Kromě vzdělávání v rekvalifikačních kurzech v souladu s národní soustavou kvalifikací, nabízely školy a ostatní vzdělávací instituce i další vzdělávací aktivity počínaje různými druhy kurzů, školení a seminářů až po dálkové, večerní, kombinované a distanční formy studia. Podstatné místo v této oblasti zastávaly i úspěšně realizované projekty Národního ústavu pro vzdělávání nazvané UNIV 2 KRAJE a UNIV 3, které pomohly vytvořit z vybraných škol otevřené instituce – centra celoživotního učení. Promyšlená grantová politika mnoha škol, ale i KHK, umožnila přísun dalších finančních prostředků do škol a školských zařízení, které byly využity ke zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu.

V oblasti vyššího odborného vzdělávání byl zaznamenán mírný pokles celkového počtu studentů. Jedna vyšší odborná škola zřizovaná KHK ukončila ve sledovaném období svoji činnost a jedna vyšší odborná škola jiného zřizovatele (privátní sektor) byla do rejstříku škol a školských zařízení nově zapsána. Stále je patrný vysoký procentní podíl těch studentů (cca 30 %), kteří předčasně opouštějí školu po absolvování 1. ročníku, většinou z důvodu zahájení studia na vysoké škole. Byla navázána či pokračovala efektivní spolupráce některých vyšších odborných škol s vysokými školami.

V oblasti speciálního školství byl kladen důraz především na efektivní vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením s ohledem na jejich individuální potřeby (vytváření tříd podle druhu postižení, respektování organizace výuky v jednotlivých školách, sloučení některých škol). Dalšími prioritami v oblasti vzdělávání jedinců se SpVP bylo i průběžné zvyšování odborných kompetencí pedagogů, psychologů a asistentů pedagogů a zároveň podpora akcí vedoucích k prohloubení spolupráce mezi zaměstnavateli, školami a rodiči žáků se SpVP s cílem zlepšit postavení handicapovaných jedinců na trhu práce i s ohledem na skutečnost, že KHK má jeden z nejvyšších podílů zdravotně postižených žáků v ČR.

V oblasti základního uměleckého vzdělávání byl v rámci KHK dodržen nejvyšší povolený počet žáků. Základní umělecké školy si udržely kapacitu na stávající úrovni, případné zřízení nového uměleckého oboru probíhalo v rámci zachování nejvyššího povoleného počtu žáků školy. Ojedinelé zvyšování nejvyššího povoleného počtu žáků probíhalo na základě reciprocity mezi základními uměleckými školami.

Jazykové vzdělávání vychází ze Společného evropského referenčního rámce a je v souladu s evropskými trendy. Ve sledovaném období došlo k zásadní úpravě rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále RVP ZV) tak, že od školního roku 2013/2014 je pro všechny žáky základních škol povinné vzdělávání ve dvou cizích jazycích (výuka 1. cizího jazyka od 3. ročníku, další cizí jazyk nejpozději od 8. ročníku). Kvalifikovanost učitelů cizích jazyků (zvláště anglického) se zvyšovala, avšak zdaleka ještě nedosáhla ideálního stavu.

Na území KHK působily dvě jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky (jedna zřizovaná KHK), které nabízely jak základní, tak střední kurzy jazykového vzdělávání i jednoleté pomaturitní jazykové kurzy. Zájem o posledně jmenované postupně upadal a v posledních letech vykazovaly obě jazykové školy nulový počet žáků v jednoletých kurzech.

Na jazykové vzdělávání bylo zaměřeno též další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení v rámci globálních grantů, jejichž cílem bylo zlepšit kompetence a dovednosti pracovníků škol a školských zařízení v různých oblastech.

V oblasti volnočasových aktivit pokračovala v souladu s dlouhodobým záměrem podpora činnosti subjektů působících v oblasti volnočasových aktivit – byly podporovány projekty a aktivity středisek volného času, škol a školských zařízení a zejména pak nestátních neziskových organizací (dále NNO), které mají nezastupitelnou roli v oblasti výchovy a neformálního vzdělávání a vytvářejí příležitosti pro aktivní využívání volného času zejména dětí a mládeže. Prostřednictvím každoročně vyhlašovaných dotačních programů, které byly v tomto období rozšířeny o investiční podporu zaměřenou na modernizace a rekonstrukce objektů a zařízení sloužících dětem a mládeži, bylo podporováno široké spektrum aktivit

volnočasových subjektů. Tyto aktivity NNO doplnila organizace soutěží a přehlídek pro děti a mládež vyhlašovaných MŠMT a dále regionálních akcí, na které se KHK významně podílí. V uplynulém období rovněž pokračovalo oceňování nejlepších účastníků soutěží vyhlašovaných MŠMT a organizátorů těchto soutěží.

Oblast tělovýchovy a sportu byla rozvíjena podporou činnosti subjektů působících v oblasti tělovýchovy a sportu, zejména v rámci každoročně vyhlašovaných dotačních programů KHK. Pokračovala a dále se prohloubila spolupráce KHK s partnery a subjekty působícími v této oblasti. KHK zajišťoval realizaci vlastních významných projektů včetně organizace výprav KHK na hry zimní a letní olympiády dětí a mládeže České republiky. KÚ KHK zorganizoval i několik slavnostních setkání, na kterých byly oceněny významné úspěchy krajských sportovců, ale i práce trenérů a zástupců krajských sportovních svazů. Pro oblast sportu a volnočasových aktivit byl přijat koncepční materiál „Záměr rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji“ (dále jen Záměr rozvoje SPV), jenž stanovil další návrhy, opatření a úkoly KHK, které tuto oblast dále rozvíjejí. Jednou z aktivit stanovenou Záměrem rozvoje SPV bylo oceňování dobrovolníků pracujících s dětmi a mládeží v Královéhradeckém kraji, které bylo také poprvé realizováno.

V oblasti dalšího vzdělávání pokračovala aktivně ve své činnosti centra odborného vzdělávání (dále COV) zřízená při některých školách, dvě nová ve sledovaném období zahájila činnost. Jednotlivá COV jsou zaměřena na oblasti: strojírenství a obnovitelné zdroje energie, automobilový průmysl a doprava, stavebnictví, lesnictví, nejmodernější technologie obrábění dřeva a elektrotechnický a strojírenský průmysl. Mnoho dalších středních škol vyvíjelo četné vzdělávací aktivity posilující úlohu celoživotního učení.

V oblasti prevence rizikového chování byly v rámci finančních možností KHK podporovány akce preventivního charakteru. Školám byla poskytována metodická podpora a pro školní metodiky prevence byly zorganizovány zajímavé vzdělávací akce zaměřené na tuto oblast. Pravidelně bylo prováděno mapování práce školních metodiků prevence a četnost výskytu řešených případů rizikového chování u žáků škol. S výsledky šetření byli ředitelé škol a školských zařízení a školní metodici prevence seznamováni na pravidelných pracovních setkáních. Podařilo se navýšit počet škol zapojených do sítě zdravých škol, a to i díky pravidelně vypisovanému dotačnímu titulu Program podpory a rozvoje zdravého životního stylu, který motivoval školy k realizaci Programu podpory zdraví ve škole.

V oblasti grantové politiky škol byly v rámci finančních možností KHK a vypisovaných výzev Evropského fondu pro regionální rozvoj a Regionální rady regionu soudržnosti Severovýchod podporovány akce, které byly v souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje (2012 – 2016). Školám byla poskytována metodická a praktická podpora jak ze strany KHK, tak ze strany Centra investic, rozvoje a inovací. Vznikla další dvě centra odborného vzdělávání při středních školách, jejich celkový počet se tak zvýšil na šest. Pokračovalo zateplování vybraných školních budov, v rámci jednotlivých výzev byly předloženy nové projekty zaměřené na zateplování objektů, výměnu oken a na spolupráci škol s podnikatelskou sférou.

V oblasti stravování dětí, žáků a studentů pokračoval záměr zvyšovat kvalitu a vyváženost stravy ve školních jídelnách, přispívat k prevenci rozvoje civilizačních chorob, a tím i zvyšovat zájem o školní stravování. Stále více se také dařilo ve spolupráci s rodiči zajistit dětem v některých mateřských školách a žákům v základních a středních školách stravu odpovídající jejich zdravotnímu stavu, a to především celiakům a diabetikům.

Při realizaci **dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků** připravovalo Školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků KHK řadu vzdělávacích akcí, které se pro velký zájem účastníků

každoročně opakují, ale i vzdělávací akce nové, především dle požadavků pedagogických pracovníků i ostatních pracovníků škol a školských zařízení KHK. Do programové nabídky zařazovalo ŠZ DVPP KHK i některé vzdělávací akce na základě podnětů České školní inspekce, zřizovatelů, Krajské hygienické stanice KHK atd. V neposlední řadě sledovali pracovníci ŠZ DVPP KHK legislativní změny, aby školám a školským zařízením zajistili v tomto směru okamžitý servis formou seminářů a školení na nejrůznější témata. Významnou úlohu v této oblasti plnil i Národní institut pro další vzdělávání zřizovaný MŠMT. Další vzdělávací akce nabízely komerční organizace, střední a vysoké školy.

V ekonomické oblasti byly využity disponibilní finanční prostředky především na pokrytí základních provozních výdajů příspěvkových organizací v oblasti školství, u prostředků z Fondu rozvoje a reprodukce KHK na financování nejnaléhavějších stavebních akcí řešících nevyhovující technický stav objektů ve vlastnictví KHK. Prostředků na běžnou péči o nemovitý majetek kraje ve školství však byl výrazný nedostatek. S využitím zdrojů z ESF byla realizována celá řada aktivit, které vedly k modernizaci objektů škol a jejich vybavení.

3 Strategické směry rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy a způsob jejich realizace a podpory v jednotlivých oblastech

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 stanovila tři priority: snižování nerovnosti ve vzdělávání, podpora kvalitní výuky a učitele jako jejího klíčového předpokladu a odpovědné a efektivní řízení vzdělávacího systému. Aby k naplnění těchto cílů došlo, musí být vzdělávací systém efektivní, musí monitorovat kvalitu, důsledně propojovat počáteční a další vzdělávání a poskytovat pro všechny jedince, kteří do něj vstupují, rovné příležitosti. Předpokladem pro kvalitní vzdělávání na všech stupních vzdělávací soustavy je jeho důsledné propojení s praxí a reálným životem, odpovídající materiální zázemí ve vzdělávacích institucích a motivovaní a profesionálně zdatní učitelé a další zaměstnanci.

Velmi důležité je též celoživotní zvyšování vzdělanosti jedinců, které ve společnosti pozitivně ovlivňuje nejen jejich profesní uplatnění na trhu práce a kvalitu osobního života, ale má v konečném důsledku pozitivní dopad i na celou společnost. Na základě těchto skutečností jsou formulovány dlouhodobé priority podporující rozvoj vzdělávací soustavy v KHK.

3.1 Stav, analýza a cíle počátečního vzdělávání

3.1.1 Předškolní vzdělávání

Současný stav a jeho analýza

Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku a podílí se na jeho citovém, rozumovém a tělesném rozvoji. Je institucionálně zajišťováno mateřskými školami, které organizují vzdělávání pro děti ve věku zpravidla od tří do šesti let, nebo v přípravných třídách základních škol a přípravných stupních základních škol speciálních. Přípravné třídy realizují předškolní vzdělávání pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky s cílem vyrovnat jejich vývoj. V KHK se předškolního vzdělávání účastnilo k 30. 9. 2014 celkem 19 989 dětí, což bylo o 123 dětí více než k 30. 9. 2013. Zvyšující se poptávka po předškolním vzdělávání souvisela s demografickým vývojem.

Hlavní cíle pro rozvoj oblasti předškolního vzdělávání:

- spolupráce se zřizovateli mateřských škol při mapování demografického vývoje ve spádových oblastech mateřských škol s možností včasné přípravy na předpokládané změny
- podpora vzniku firemních mateřských škol v KHK

Navrhovaná opatření pro dosažení stanovených cílů:

- analyzovat demografický vývoj ve spolupráci se zřizovateli mateřských škol
průběžně
- metodicky pomáhat při zřízení firemních mateřských škol
průběžně
- v případě nedostatečných kapacit mateřských škol podpořit zřizování přípravných tříd základních škol v souladu s jejich zákonem stanoveným účelem
průběžně

3.1.2 Základní vzdělávání

Současný stav a jeho analýza

Základní vzdělávání je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka. Svým činnostním a praktickým charakterem a uplatněním odpovídajících metod motivuje žáky k získávání vědomostí, dovedností a návyků, které jim umožní samostatné učení a utváření takových hodnot a postojů, které vedou k uvážlivému a kultivovanému chování, k zodpovědnému rozhodování a respektování práv a povinností občana našeho státu.

V průběhu základního vzdělávání žáci postupně získávají takové kvality osobnosti, které jim umožní pokračovat ve studiu, zdokonalovat se ve zvolené profesi a během celého života se dále vzdělávat a podle svých možností se aktivně podílet na životě společnosti.

Cílem základního vzdělávání je utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání žáků orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.

V souladu s demografickým vývojem, zejména se zvyšujícím se počtem dětí ve věkové skupině 6 – 10 let, pokračovala úprava sítě základních škol v KHK. K 30. 9. 2012 na území kraje působilo 227 základních škol zřizovaných obcemi, přičemž 100 škol mělo pouze ročníky 1. stupně (dále též malotřídní školy). K 1. 7. 2015 se již jednalo o 230 základních škol, z toho 103 malotřídních. V období září 2012 – září 2014 se zvýšil počet žáků základních škol zřizovaných obcemi o 1 905 žáků, tj. téměř o 4,6 %, přičemž počet žáků rostl jak na prvním, tak na druhém stupni. Tento trend se však změní, neboť na základě demografického vývoje lze očekávat v roce 2017 obrát ve vývoji počtu žáků prvního stupně a v roce 2019 následně stabilizaci celkového počtu žáků; počty žáků na druhém stupni budou v daném období růst trvale.

Graf 6: Vývoj počtu žáků základních škol v letech 2006 – 2014 a předpokládaný vývoj do roku 2020

Zdroj dat: MŠMT

Demografický vývoj měl rovněž podstatný vliv na jeden z ukazatelů klíčových pro úpravu sítě škol, jímž je celkový počet žáků ve škole definovaný prostřednictvím minimálního průměrného počtu žáků na třídu. Pokud počet žáků poklesne pod hodnotu stanovenou právními předpisy, existence školy je závislá na dofinancování chybějícího počtu žáků zřizovatelem. Ve školním roce 2014/2015 bylo v KHK takových škol zřizovaných obcemi 45, tj. 19,6 % z celkového počtu, oproti 23,3 % ve školním roce 2012/2013.

Celková kapacita základních škol na základě údajů evidovaných ve školském rejstříku by měla pro předpokládaný vývoj počtu žáků postačovat, nicméně vzhledem k místním odlišnostem pravděpodobně bude docházet k překračování kapacity některých škol, zatímco v jiných oblastech nelze vyloučit ani rušení škol či jejich slučování. Vzhledem k tomu, že změny v počtech právních subjektů mohou být realizovány pouze na základě rozhodnutí jejich zřizovatelů, spočívá úloha KÚ KHK v metodické pomoci. Z pohledu krajského úřadu se nabízejí následující varianty řešení:

- žádost o zápis změny údajů ve školském rejstříku – zvýšení nejvyššího povoleného počtu žáků
- změna organizace, tzn. snížení počtu tříd spojením ročníků na 1. stupni
- sloučení či splynutí s jinou základní školou
- zrušení školy bez náhrady
- zrušení 2. stupně s ponecháním 1. stupně

Jedním z parametrů vzdělávací soustavy je míra odkladů povinné školní docházky. Vyjádříme-li tuto míru jako podíl žáků nově přijatých do 1. ročníku, kteří dosáhnou v daném školním roce 8 a více let věku (a přicházejí tedy po odkladu) na věkové skupině 7letých v populaci, pak se mezi lety 2012 a 2014 tento podíl v kraji snížil o více než pět procentních bodů na 19,3 %.

Vzhledem k poměrně vysokému počtu integrovaných žáků se speciálními vzdělávacími potřebami byly využity všechny dostupné možnosti k zajištění asistenčních služeb. KÚ KHK od roku 2011 přistoupil k normativnímu způsobu financování ve školách zřizovaných obcemi posílením zvláštního normativního příplatku u žáků s těžkým zdravotním postižením, což vedlo k postupnému zvyšování počtu udělených

souhlasů se zřízením funkce asistenta pedagoga na základních školách zřizovaných obcemi, a to až na výsledných 244 pro školní rok 2015/2016.

Na péči o děti se speciálními vzdělávacími potřebami se rovněž podílelo celkem 17 speciálních pedagogů (psychologů) při školách či školských zařízeních (10,07 přepočtených úvazků), kteří byli financováni v rámci „Rozvojového programu MŠMT na podporu školních psychologů a školních speciálních pedagogů ve školách a metodiků – specialistů ve školských poradenských zařízeních“.

Na základě existence Národního akčního plánu inkluzivního vzdělávání bude KHK i nadále věnovat pozornost výše popsaným aktivitám s cílem přispět na úrovni základního školství k úspěšné integraci jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami do společnosti.

V návaznosti na Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky je pro období 2016 – 2020 důležitou oblastí podpory specifické zlepšování vzdělávání na druhém stupni základních škol. KHK se nově rozhodl podpořit rozvoj polytechnického vzdělávání na školách prostřednictvím samostatného dotačního programu. Podpora dalších složek vzdělávání, např. rozvoje gramotností, je a bude prostřednictvím především obecněji zaměřených krajských dotačních programů podporována dlouhodobě.

Dalšími prioritními oblastmi ve sféře základního vzdělávání jsou vzdělávání nadaných a kariérové poradenství. Těmito otázkami se vzhledem k jejich komplexní povaze zabývají a příslušné cíle a opatření stanovují jiné kapitoly DZ KHK. Podporou spolupráce škol a školských zařízení pro zájmové vzdělávání a dalších mimoškolních organizací při výuce a rozvoji nadání se zabývá kapitola 3.8 Zájmové vzdělávání a volný čas. Kariérovým poradenstvím na školách se zabývá kapitola 3.10 Systém poradenských služeb, oddíl Kariérové poradenství.

Hlavní cíle pro rozvoj oblasti základního vzdělávání:

- metodická pomoc obcím při optimalizaci sítě škol
- podpora zvyšování kapacit základních škol tak, aby každý žák plnil povinnou školní docházku měl zajištěno místo ve spádové škole
- podpora společného vzdělávání na základních školách

Navrhovaná opatření pro dosažení stanovených cílů:

- nabízet metodickou pomoc obcím, které budou uvažovat o změně organizace školy, sloučení či zrušení školy včetně vytipování jiné školy, kam by bylo možno žáky zrušené školy přesunout
průběžně
- podporovat žádosti ve věci nárůstu nejvyššího povoleného počtu žáků v základních školách tam, kde dosavadní kapacity ZŠ jsou nedostatečné
průběžně
- podporovat integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do hlavního vzdělávacího proudu v souladu s novelizovaným školským zákonem
průběžně

3.1.3 Střední vzdělávání

Současný stav a jeho analýza

V oblasti středního vzdělávání působilo k 1. 9. 2015 v Královéhradeckém kraji celkem 82 škol poskytujících střední vzdělání. Z tohoto počtu je 63 středních škol zřizováno KHK, zbývající jsou zřizovány jiným zřizovatelem (jiná fyzická nebo právnická osoba, obec, církev, MŠMT). 14 škol z celkového počtu 82 škol poskytujících střední vzdělání je zřizováno pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (z toho 11 zřizovaných KHK).

Tabulka 13: Počty středních škol v Královéhradeckém kraji (k 1. 9. 2015)

Zřizovatel	Kraj	Církev	Privátní sektor	Obec	MŠMT	Celkem
Počet škol	63	4	12	1	2	82
Procentní zastoupení	74%	5%	18%	1%	2%	100%

Zdroj dat: Rejstřík škol a školských zařízení

Ve středním vzdělávání dosahují absolventi škol následujících stupňů vzdělání:

- střední vzdělání (označení v kódu oboru vzdělání C, J)
- střední vzdělání s výučním listem (označení v kódu oboru vzdělání E, H)
- střední vzdělání s maturitní zkouškou (označení v kódu oboru vzdělání K, L, M)

Graf 7: Oborová struktura všech žáků středních škol (včetně žáků nižších stupňů víceletých gymnázií) – denní forma vzdělávání

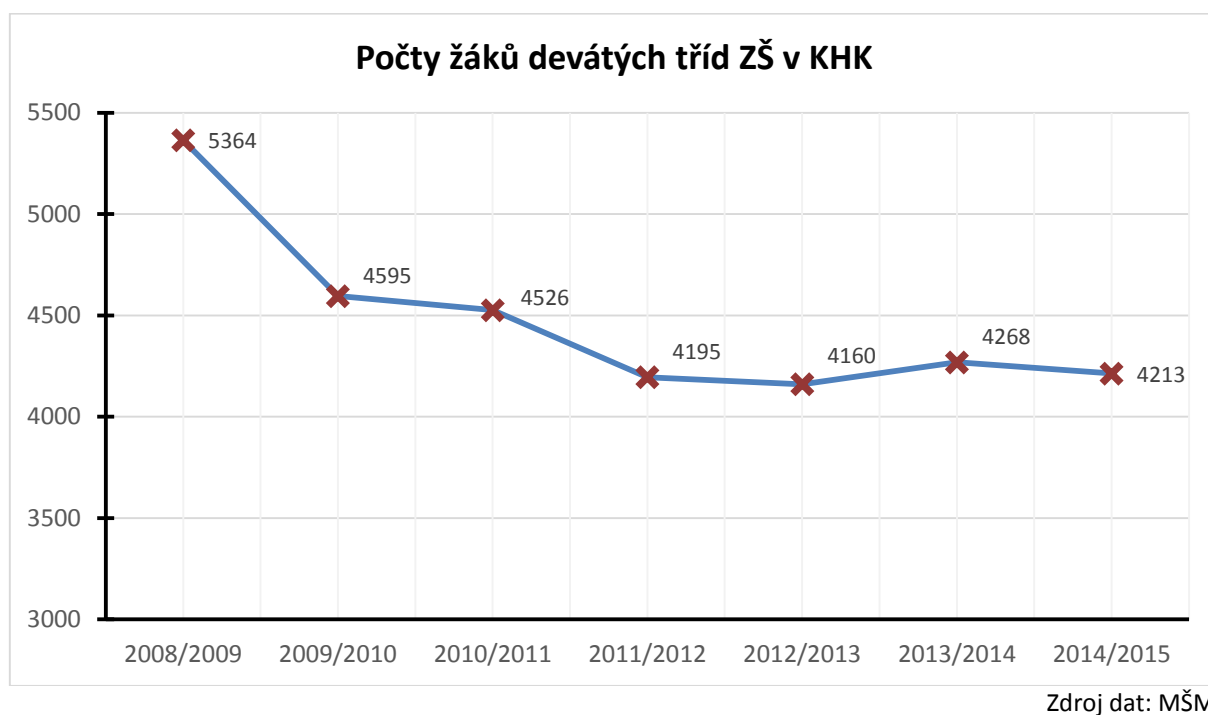

Poznámka 1: Do skupiny oborů vzdělání Gymnázia* jsou zahrnuti žáci čtyřletých gymnázií a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií.

Poznámka 2: Skupiny oborů vzdělání, které se podílejí na oborové struktuře žáků středních škol méně než 1%, nemají tento údaj zaznamenaný v popiskách grafu a jsou sloučeny v části ostatní (Ekologie a ochrana životního prostředí, Doprava a spoje, Speciální a interdisciplinární obory, Publicistika, knihovnictví a informatika, Technická chemie a chemie silikátů, Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárství, Textilní výroba a oděvnictví, Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů).

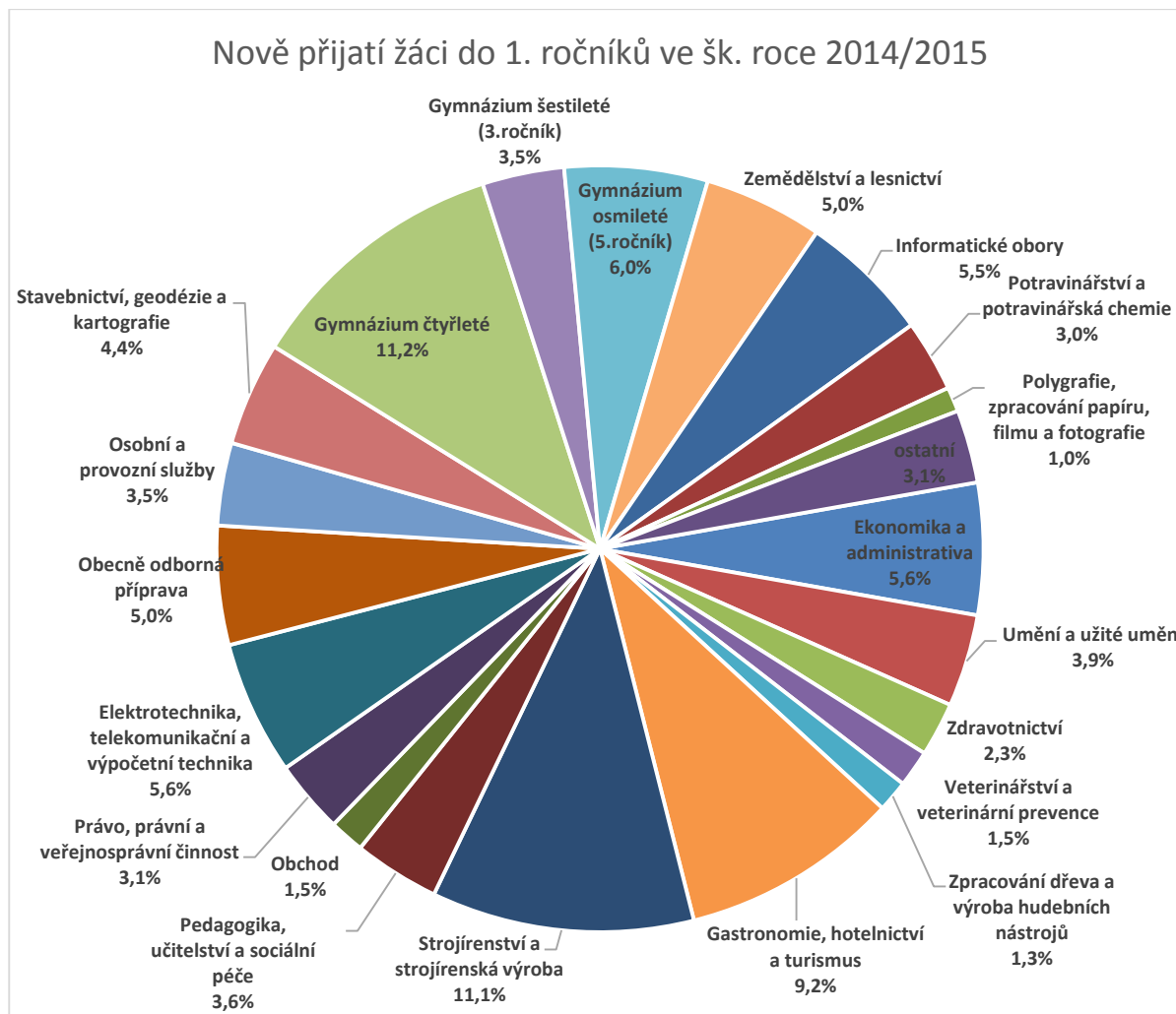
Z uvedeného grafu vyplývá, že oborová struktura žáků středních škol doznala v posledních letech určitých změn. Největší úbytek procentního podílu od školního roku 2011/2012 nastal ve skupinách Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (-2,2 %), Podnikání v oborech, odvětví (-1,4 %) a Ekonomika a administrativa (-1,3 %). Pod jednaprocentní hranici klesla skupina oborů Speciální a interdisciplinární obory. Největší nárůst procentního zastoupení zaznamenaly skupiny oborů Informatické obory (2,0 %), Strojírenství a strojírenská výroba (1,1 %) a Pedagogika, učitelství a sociální péče a Obecná příprava* (obě 0,5 %).

Graf 8: Počet žáků devátých tříd základních škol v Královéhradeckém kraji v jednotlivých letech

Střední vzdělávání je v současné době ovlivňováno negativním demografickým vývojem. Počet žáků vstupujících do středních škol několik po sobě jdoucích let (a to až do roku 2013) klesal, nyní stagnuje a tento stav potrvá až do roku 2017. Následně (od roku 2018) dojde opět k nárůstu počtu žáků, kteří ukončí základní vzdělání, nedosáhne však již původního maxima. Počet míst v 1. ročnících středních škol je stále neúměrně vysoký v porovnání s počty žáků přicházejících ze základních škol.

Graf 9: Rozdělení nově přijatých žáků do 1. ročníků podle oborů vzdělání – denní forma vzdělávání

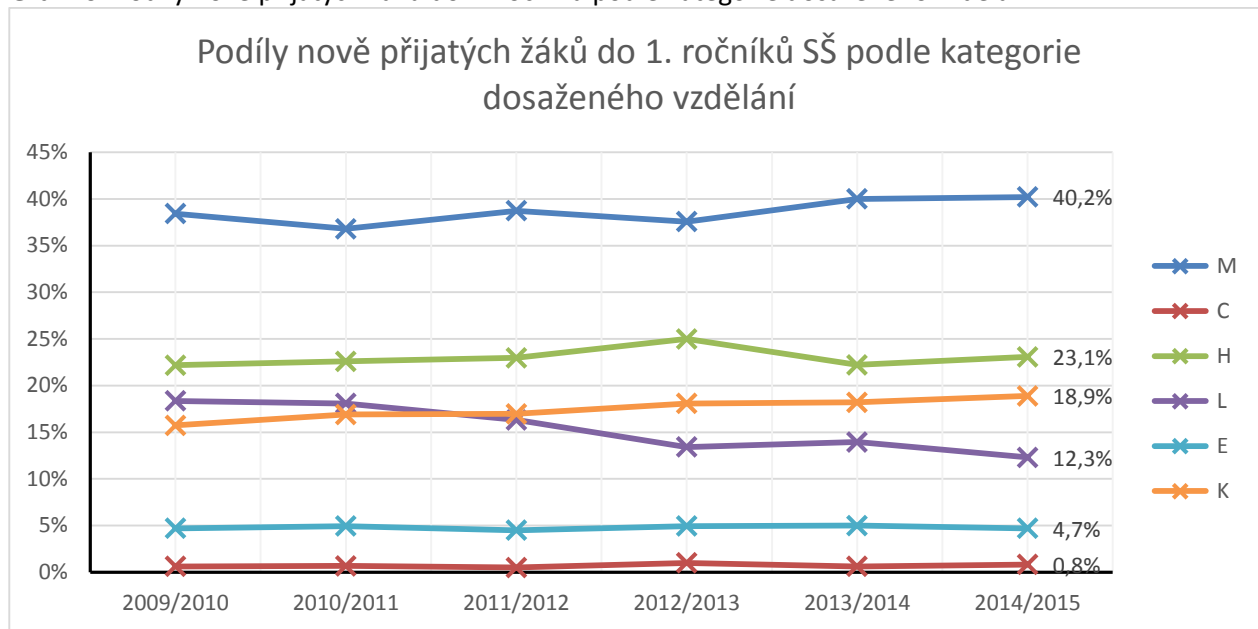
Poznámka 1: V grafu jsou zahrnuti nově přijatí žáci do 1. ročníků v denní formě vzdělávání, kteří přešli ze základní na střední školu společně s žáky odpovídajících ročníků víceletých gymnázií.

Poznámka 2: V grafu nejsou zahrnuti žáci nástavbového studia ani zkráceného studia k získání maturitní zkoušky nebo výučního listu.

Poznámka 3: Skupiny oborů vzdělání, které se podílejí na oborové struktuře žáků 1. ročníků středních škol méně než 1%, nemají tento údaj zaznamenaný v popiskách grafu a jsou sloučeny v části ostatní (Doprava a spoje, Ekologie a ochrana životního prostředí, Speciální a interdisciplinární obory, Publicistika, knihovnictví a informatika, Textilní výroba a oděvnictví, Technická chemie a chemie silikátů, Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárnictví).

Pro možnost srovnání podílů žáků procházejících středním vzděláváním nejsou započítáváni ti, kteří byli právě přijati do prvních ročníků víceletých gymnázií, ale údaje o žácích víceletých gymnázií jsou vztaženy na věkovou hladinu odpovídající 1. ročníkům čtyřletého vzdělávání (3. ročník šestiletého a 5. ročník osmiletého studia). V grafu 9 nejsou zahrnuti žáci nástavbového studia.

Graf 10: Podíly nově přijatých žáků do 1. ročníků podle kategorie dosaženého vzdělání

Zdroj dat: MŠMT

Tabulka 14: Počet žáků SŠ podle kategorie dosaženého vzdělání v období 2009 až 2014 (všechny formy vzdělávání)

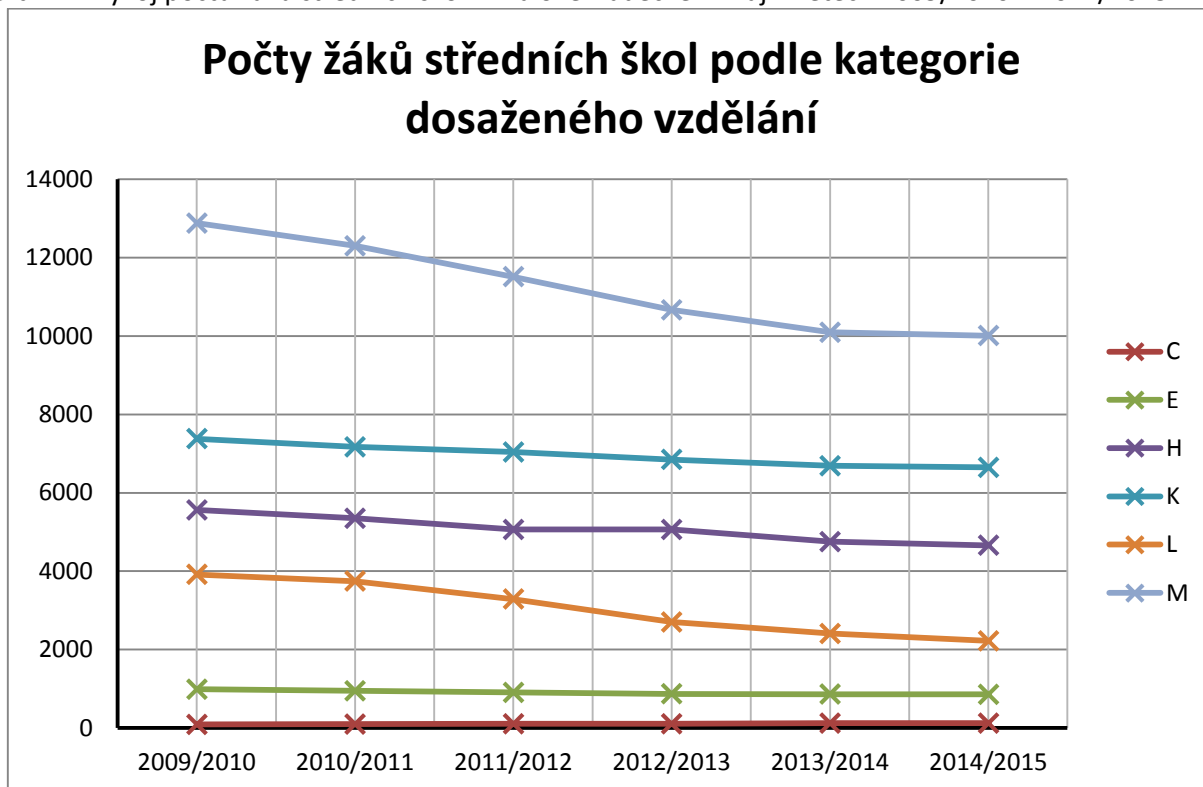
Kategorie dosaženého vzdělání	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
C Praktická škola	87	95	105	106	121	122
E Dvouleté a tříleté obory vzdělání poskytující střední vzdělání s výučním listem	985	946	905	869	861	856
H Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s výučním listem	5562	5350	5064	5062	4755	4660
K Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou (gymnázia)	7379	7172	7040	6847	6689	6647
L Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou	3916	3743	3285	2703	2408	2219
M Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou (SPŠ a SOŠ)	12881	12301	11514	10666	10094	10009
Celkem	30810	29607	27913	26253	24928	24513

Zdroj dat: MŠMT

Pozn. Do kategorie dosaženého vzdělání K - obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou (gymnázia) zahrnuti i žáci nižšího stupně víceletých gymnázií (tj. tříd odpovídajících ročníkům základní školy).

Z uvedené tabulky vyplývá, že od školního roku 2009/2010 do současnosti klesl celkový počet žáků ve středních školách cca o 20 %. Nejvyšší pokles je patrný u skupiny oborů L (poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou), kam patří i obory nástavbového studia. Zájem o nástavbové studium meziročně klesá, pravděpodobným důvodem je poměrně často medializovaná vysoká míra neúspěšnosti u maturitní zkoušky, zvláště její společné části v tomto typu studia.

Graf 11: Vývoj počtu žáků středních škol v Královéhradeckém kraji v letech 2009/2010 – 2014/2015

Zdroj dat: MŠMT

Pozn. Do kategorie dosaženého vzdělání K - obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou (gymnázia) zahrnuti i žáci nižšího stupně víceletých gymnázií (tj. tříd odpovídajících ročníkům základní školy).

Úroveň vzdělávání i jeho efektivita zejména v oborech středního vzdělání s maturitní zkouškou jsou negativně ovlivňovány skutečností, že na většinu těchto oborů vzdělání (s výjimkou gymnázií a několika málo oborů) jsou sice žáci přijímáni na základě přijímací zkoušky, avšak v kritériích přijímacího řízení stanovených ředitelem školy často není minimální bodová hranice nutná pro přijetí uvedena. Přijati jsou tak všichni (nebo téměř všichni) uchazeči do předem stanoveného počtu přijímaných. Někteří žáci tak nemají adekvátní studijní předpoklady odpovídající obtížnosti daného oboru vzdělání, pedagogové jim často musí přizpůsobovat rozsah učiva či rychlost výuky, a tím je negativně ovlivňováno vzdělávání zbývajících žáků ve třídě. Přijímací zkouška jako součást přijímacího řízení do oborů vzdělání zakončených maturitní zkouškou je konána na všech školách zřizovaných KHK již od šk. roku 2012/2013. Ve školách jiných zřizovatelů přijímají uchazeče zpravidla na základě výsledků předchozího vzdělávání (vysvědčení ze základní školy), v některých případech na základě přijímací zkoušky stanovené ředitelem školy.

V rámci kurikulární reformy a v souladu s nařízením vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, realizují střední školy vzdělávání ve všech oborech vzdělání dle rámcových vzdělávacích programů (dále RVP), na jejichž základě byly školami zpracovány školní vzdělávací programy (dále ŠVP). Jeden RVP pak má často ve školách několik

zaměření v různě modifikovaných školních vzdělávacích programech.

V celé řadě škol probíhá další vzdělávání (nejrůznější kurzy pro veřejnost, školení apod.). Při poklesu celkového počtu žáků středních škol v důsledku vývoje demografické křivky tak lze efektivněji využívat prostorové kapacity i lidský potenciál škol.

Velmi rozdílná je míra zapojování středních škol do různých grantů a projektů. Obecně však platí, že tyto aktivity škol jsou dalším zdrojem finančních prostředků využívaným pro zvyšování kvality vzdělávání žáků a studentů.

Hlavní cíle pro rozvoj oblasti středního vzdělávání

- optimalizace sítě středních škol zřizovaných KHK a počtu míst na těchto školách v souladu s demografickým vývojem (s ohledem na rovnoměrné rozložení nabídky jednotlivých oborů vzdělání na území KHK a s ohledem na posílení ekonomické stability škol)
- optimalizace oborové struktury ve středních školách zřizovaných KHK v souladu s potřebami trhu práce a stanovisky sociálních partnerů
- optimální nastavení poměru počtu míst v maturitních i nematuritních oborech vzdělání ve středních školách v souladu s potřebami trhu práce v KHK (70 % : 30 %)
- optimální nastavení poměru počtu míst v maturitních oborech poskytujících všeobecné a odborné vzdělání ve středních školách (25 % : 75 %)
- podpora středních škol, které vyučují obory vzdělání jako jediné v KHK a absolventi mají dobrou dlouhodobou uplatnitelnost na trhu práce
- revize a inovace ŠVP v souvislosti s úpravou RVP v rámci kurikulární reformy a s ohledem na požadavky trhu práce a v souladu s Národní soustavou kvalifikací (dále NSK)
- zavedení efektivních způsobů hodnocení kvality vzdělávání ve středních školách
- rovný přístup ke střednímu vzdělávání
- posílení realizace dalšího vzdělávání ve středních školách, zajištění návaznosti počátečního a dalšího vzdělávání
- spolupráce KHK a jednotlivých středních škol se zaměstnavateli, úřadem práce a dalšími sociálními partnery ovlivňujícími trh práce
- zvýšení motivace a profesionality pedagogických pracovníků středních škol v souvislosti se zavedením kariérního řádu
- podpora grantové politiky středních škol
- podpora programů EU pro rozvoj středních škol
- efektivní spolupráce krajem zřizovaných škol se zřizovatelem a s KÚ KHK

- podpora stávajících center odborného vzdělávání (v případě potřeby vznik nových center odborného vzdělávání v oblastech, ve kterých dosud nejsou zřízena)

Navrhovaná opatření pro dosažení stanovených cílů pro všechny stupně středního vzdělání (*realizace průběžná s výjimkou prvního opatření*):

- vypracovat podrobnou analýzu struktury vyučovaných oborů vzdělání ve středních školách v KHK jako výchozí materiál pro jednotlivá optimalizační opatření
rok 2016
- porovnávat počty míst ve středních školách s počtem žáků vstupujících do středního vzdělávání a následně redukovat počty míst v některých oborech vzdělání
- nepodporovat vznik nových středních škol
- nepodporovat ve středních školách zápis takových oborů vzdělání do rejstříku škol a školských zařízení, které jsou již vyučovány v dostatečné míře na školách na území KHK, nebo by jejich zapsání narušovalo celkovou koncepci rozložení oborové struktury v KHK v rámci její optimalizace
- podporovat obory vzdělání, jejichž absolventi chybí na trhu práce, zaměřovat se na okamžitou praktickou uplatitelnost absolventů
- snížit na základě analýzy oborové struktury její roztříštěnost vhodnými optimalizačními opatřeními
- podmiňovat zapsání nového oboru vzdělání s maturitní zkouškou do rejstříku škol a školských zařízení vždy výmazem jiného aktivního oboru vzdělání s maturitní zkouškou tak, aby se nezvyšoval nejvyšší povolený počet žáků ve střední škole
- v případě zařazení oborů vzdělání, které mají unikátní obsah nebo jsou jedinečné, do struktury oborů vzdělání či zvýšení kapacity těchto oborů ve střední škole postupovat v souladu s DZ ČR (2015 – 2020)
- nenavyšovat počty žáků v denní formě nástavbového studia
- sledovat inspekční zprávy a kontrolní zjištění ČŠI a porovnávat je s opatřeními přijatými řediteli škol
- podporovat další vzdělávání pedagogů středních škol realizované různými formami
- podporovat společné a výměnné akce škol a projekty škol podobného zaměření v ČR i v zahraničí
- zaměřovat krajské dotační programy mj. na zvýšení úrovně a efektivity vzdělávání a na vytváření motivujícího prostředí pro žáky a pedagogy
- podporovat střední školy v grantové politice (krajské dotační programy), zohledňovat přínosnost realizovaných grantů pro školy při hodnocení ředitelů škol
- věnovat zvýšenou pozornost žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a žákům mimořádně

nadaným již od počátku vzdělávání ve středních školách a v rámci připravovaného systému podpůrných opatření umožnit těmto efektivní vzdělávání

- akceptovat v oblasti dalšího vzdělávání požadavky zaměstnavatelů i úřadu práce
- podporovat střední školy v získávání autorizace pro udělování dílčích kvalifikací a jedince k jejich získávání, zaměstnavatele i širší veřejnost seznamovat s jejich významem pro trh práce
- na školském informačním portálu zveřejňovat a dalšími dostupnými způsoby prezentovat možnosti dalšího vzdělávání v KHK
- podporovat materiálně technické vybavení center odborného vzdělávání

Navrhovaná opatření pro dosažení stanovených cílů u jednotlivých stupňů středního vzdělání:

A. Obory vzdělání poskytující střední vzdělání – praktická škola

Střední vzdělání získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu v délce 1 roku nebo 2 let denní formy vzdělávání. V KHK je realizováno toto vzdělávání celkem v 10 středních školách. Vzdělávání v těchto oborech vzdělání je určeno výhradně pro žáky se středně těžkým a těžkým mentálním postižením (obory C).

Navrhovaná opatření:

- spolupracovat efektivně s poradenskými zařízeními
průběžně
- upřednostňovat individuální přístup k žákům těchto oborů vzdělání
průběžně

B. Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s výučním listem

Střední vzdělání s výučním listem (obory H, E) získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu denní formy vzdělávání v délce 2 nebo 3 roky, popř. v jiných formách vzdělávání či ve zkráceném studiu.

Ve dvouletých nebo tříletých oborech vzdělání připravují školy své absolventy zejména pro výkon práce v různých dělnických profesích. V jejich vzdělávání je velmi důležitou složkou odborný výcvik probíhající ve školních dílnách či na smluvních pracovištích. Vhodný výběr oboru vzdělání pro daného jedince a kvalita odborného výcviku, jeho materiální a personální zajištění jsou důležitým faktorem pro budoucí uplatnění absolventů na trhu práce.

Rada Královéhradeckého kraje schválila dne 30. 1. 2008 (usnesení RK/3/95/2008) opatření na podporu středního vzdělávání poskytující střední vzdělání s výučním listem v oborech strojírenských, elektrotechnických a stavebních. Od 1. 9. 2008 začal Královéhradecký kraj vyplácet finanční podporu žákům 1. ročníků vybraných oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s výučním listem. Tato finanční podpora byla v průběhu let Radou KHK rozšířena o další obory vzdělání a k 1. 9. 2015 je do tohoto systému zařazeno celkem 22 oborů vzdělání, z toho 5 strojírenských, 3 elektrotechnické, 1 potravinářský, 8 stavebních, 1 interdisciplinární a 4 zemědělské.

Tabulka 15: Počty žáků v podporovaných oborech ve školních letech 2008/2009 až 2014/2015

Kód oboru	Název oboru vzdělání (počet středních škol, ve kterých se žáci vzdělávají v uvedeném oboru ve školním roce 2014/2015)	Školní rok						
		2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
23-51-H/01	Strojní mechanik (5)	137	137	100	91	97	102	110
23-52-H/01	Nástrojař (5)	195	203	188	154	155	185	219
23-55-H/01	Klempíř (3)	278	222	171	74	64	62	51
23-56-H/01	Obráběč kovů (5)	78	98	83	72	70	87	103
26-51-H/01	Elektrikář (4)	282	284	238	207	205	182	157
26-51-H/02	Elektrikář – silnoproud (5)	126	129	169	177	193	226	223
26-52-H/01	Elektromechanik pro zařízení a přístroje (2)	123	114	76	81	77	77	77
29-56-H/01	Řezník – uzenář (1)	23	24	23	16	24	16	25
36-52-H/01	Instalatér (2)	71	96	97	97	105	89	90
36-56-H/01	Kominík (1)	0	0	6	16	13	14	11
36-64-H/01	Tesař (4)	104	104	106	102	122	111	123
36-67-H/01	Zedník (4)	84	112	132	126	99	74	60
41-51-H/01	Zemědělec – farmář (1)	29	33	32	27	24	10	6
41-52-H/01	Zahradník (2)	128	114	107	110	126	94	86
23-51-E/01	Strojírenské práce (2)	61	62	67	57	58	53	62
36-57-E/01	Malířské a natěračské práce (1)	26	33	25	28	25	25	17
36-64-E/01	Tesařské práce (1)	37	36	36	41	38	41	41
36-67-E/01	Zednické práce (3)	97	77	87	91	93	94	90
41-51-E/01	Zemědělské práce (2)	20	18	17	16	17	28	43
41-52-E/01	Zahradnické práce (2)	93	76	66	70	56	43	28
Celkem ve školním roce		1992	1972	1826	1653	1661	1613	1622

Zdroj dat: OŠ KÚ KHK

Pozn.: Začátek podpory žáků vybraných oborů vzdělání je označen fialovou barvou ().

Navrhovaná opatření:

- nadále podporovat obory vzdělání poskytující střední vzdělání s výučním listem (žáky i školy), jejichž absolventi chybí na trhu práce
průběžně
- snižovat roztržitost oborové struktury v oborech vzdělání poskytujících střední vzdělání s výučním listem s přihlédnutím k dostupnosti vzdělávání v daném oboru vzdělání v rámci celého KHK
průběžně

- udržovat stávající podíl žáků v oborech vzdělání poskytujících střední vzdělání s výučním listem v 1. ročnících středních škol z celkového počtu žáků nově přijatých do 1. ročníků středních škol v denní formě vzdělávání (minimální podíl 30 %)

průběžně

- podporovat spolupráci škol se zaměstnavateli (např. realizace odborného výcviku na pracovištích podniků a firem, exkurze a stáže pro pedagogy i žáky aj.) z důvodu lepší uplatnitelnosti absolventů škol v reálné praxi

průběžně

- podporovat zavedení mistrovské zkoušky pro vybrané obory vzdělání (H)

dle postupu MŠMT

C. Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou (s výjimkou gymnaziálních a lycejních oborů)

Absolventi středních škol v maturitních oborech vzdělání s výjimkou gymnaziálních a lycejních oborů získávají odborné střední vzdělání s maturitní zkouškou (obory M, L). Velká část absolventů podává přihlášku k dalšímu studiu na vysoké škole (dále také jen VŠ), příp. vyšší odborné škole (dále také jen VOŠ). Na trhu práce se v současné době nejlépe uplatňují absolventi oborů vzdělání s technickým zaměřením, zejména strojírenským, elektrotechnickým a stavebním.

Navrhovaná opatření:

- podporovat obory vzdělání s maturitní zkouškou technického nebo přírodovědného zaměření
průběžně
- nenavyšovat podíl žáků přijímaných do skupin oborů vzdělání: 63 – Ekonomika a administrativa, 68 – Právo, právní a veřejnosprávní činnost z celkového počtu přijímaných uchazečů do 1. ročníků středních škol
průběžně
- realizovat v rámci přijímacího řízení do oborů vzdělání s maturitní zkouškou (včetně nástavbového studia) přijímací zkoušky s označením bodového minima nutného pro přijetí a stejného ve všech kolech přijímacího řízení
každoročně
- při inovaci ŠVP více reagovat na potřeby trhu práce, poznatky získané při dalším vzdělávání pedagogů i v průběhu výchovně vzdělávacího procesu po zavedení ŠVP a dále zohledňovat podněty zaměstnavatelů, a to zvláště ve výuce odborných předmětů a odborné praxi
průběžně
- podporovat spolupráci škol se zaměstnavateli (např. částečný přesun výuky do prostor podniků a firem, exkurze a stáže pro pedagogy i žáky) z důvodu přiblížení odborného vzdělávání žáků reálné praxi
průběžně

- udržovat stávající podíl žáků (cca 70 %) ve všech maturitních oborech vzdělání v 1. ročnících středních škol z celkového počtu žáků nově přijatých do 1. ročníků středních škol v denní formě vzdělávání jako podíl maximální
průběžně
- udržovat podíl nově přijatých žáků do nástavbového studia na hodnotě maximálně 20 % u denní formy vzdělávání a 40 % u všech forem vzdělávání
průběžně
- podporovat obory vzdělání, které se vyučují jako jediné v KHK a absolventi mají dobrou dlouhodobou uplatnitelnost na trhu práce
průběžně

D. Gymnaziální a lyceijní obory

Vzdělávání v gymnáziích (obory K) a lyceích (některé obory M) je důležitou složkou středního vzdělávání, protože se jedná o vzdělávání všeobecného zaměření. Gymnaziální obory jsou prozatím jedny z mála téměř bezproblémově naplňovaných oborů vzdělání, a to zvláště v případě velkých měst.

Absolventi těchto oborů vzdělání jsou prioritně připravováni k dalšímu studiu na VŠ či VOŠ. Šíře jejich všeobecných znalostí jim umožňuje rovněž začlenění do pracovního procesu ihned po absolvování školy (jedná se však o velmi malý počet absolventů). S ohledem na nedostatečný počet uchazečů o studium technických a přírodovědných oborů na VŠ a VOŠ je třeba v gymnaziálních a lyceijních oborech motivovat žáky k volbě seminářů, cvičení a jiných volitelných vzdělávacích aktivit s přírodovědným a technickým zaměřením.

Navrhovaná opatření:

- realizovat v rámci přijímacího řízení do gymnaziálních a lyceijních oborů přijímací zkoušky s označením bodového minima nutného pro přijetí a stejného ve všech kolech přijímacího řízení
každoročně
- spolupracovat systematicky s poradenskými zařízeními i s rodiči při identifikaci mimořádně nadaných žáků a zabezpečit jejich efektivní vzdělávání
průběžně
- nenavyšovat (případně snížit) podíl žáků přijímaných do oborů vzdělání 79-41-K/81 Gymnázium (v současnosti 7,9 %) a 79-41-K/61 Gymnázium (v současnosti 4,4 %), tj. osmiletých a šestiletých oborů vzdělání
trvale

3.1.4 Vyšší odborné vzdělávání

Současný stav a jeho analýza

Tabulka 16: Počty VOŠ a studentů VOŠ v KHK ve školních letech 2009/2010 – 2014/2015 v jednotlivých okresech – denní forma vzdělávání podle stavu k 30. 9. příslušného školního roku

Okres		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
HK	počet VOŠ	4	4	4	4	5	4
	počet studentů	474	432	440	431	461	404
JC	počet VOŠ	2	2	2	2	2	2
	počet studentů	182	222	163	166	147	154
NA	počet VOŠ	1	1	1	1	1	1
	počet studentů	69	55	64	66	45	19
RK	počet VOŠ	2	2	2	1	1	1
	počet studentů	151	142	143	122	119	108
TU	počet VOŠ	2	2	2	2	2	3
	počet studentů	87	68	92	107	112	132
KHK	Celkový počet VOŠ	11	11	11	10	11	11
	Celkový počet studentů	963	919	902	892	884	817

Zdroj dat: MŠMT

V oblasti vyššího odborného vzdělávání působilo k 1. 9. 2015 v Královéhradeckém kraji celkem 10 škol poskytujících vyšší odborné vzdělání. Z tohoto počtu je 8 zřizováno KHK, zbývající 2 jsou zřizovány jiným zřizovatelem (jiná fyzická nebo právnická osoba). Z tabulky je patrné, že počet studentů VOŠ každoročně klesá. To je způsobeno nejen vývojem demografické křivky, ale i širokou nabídkou bakalářských oborů na vysokých školách.

VOŠ poskytují terciární vzdělání a všechny vznikly při středních školách. Jejich charakteristickým rysem je cílené zaměření na praktickou přípravu studentů pro jejich budoucí zaměstnání. Velmi často jsou tematicky, materiálně i personálně propojeny se středními školami, některé z nich spolupracují s vysokými školami, významná je i jejich spolupráce se zaměstnavateli.

Častým jevem je ukončení studia velké části studentů VOŠ již po 1. ročníku (týká se především VOŠ zřizovaných krajem). U některých oborů je pozorován dlouhodobější výrazný pokles zájmu uchazečů o studium (částečně způsobený i demografickým vývojem), což by bez smysluplné transformace vyšších odborných škol mohlo vést až k jejich zániku.

Hlavní cíle pro rozvoj oblasti vyššího odborného vzdělávání:

- zachování profílance a vysoké úrovně vyššího odborného vzdělávání
- posílení postavení absolventů VOŠ na trhu práce
- podpora prostupnosti vyššího odborného vzdělávání a bakalářského studia

Navrhovaná opatření k dosažení stanovených cílů:

- nezvyšovat kapacity v oborech vyššího odborného vzdělávání s výjimkou oborů vzdělání technického a přírodovědného zaměření
trvale
- nový akreditovaný vzdělávací program oboru vyššího odborného vzdělávání do vzdělávací nabídky VOŠ doporučit k zapsání do rejstříku škol a školských zařízení pouze v případě, že vzdělávací program by měl v daném regionu ojedinělý charakter a jeho koncepce by vznikla na základě projevené dlouhodobé společenské potřeby
trvale
- v případě zařazení oborů vzdělání, které mají unikátní obsah nebo jsou jedinečné, do struktury oborů vzdělání či zvýšení kapacity těchto oborů ve vyšší odborné škole postupovat v souladu s DZ ČR (2015 – 2020)
trvale
- inovovat vzdělávací programy v souladu s požadavky trhu práce
průběžně
- podporovat spolupráci VOŠ s vysokými školami
průběžně
- podporovat účast pracovníků VOŠ na odborných stážích a naopak odborníků z praxe ve vyučovacím procesu
průběžně
- podporovat veškeré legislativní změny, které zajistí přenositelnost kreditů z oborů vyššího odborného vzdělávání na obory bakalářské
průběžně

3.2 Vzdělávání a výchova dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných

KHK je povinen v souladu s § 181 školského zákona zajistit podmínky pro vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.

Za tímto účelem KHK zřizuje mateřské, základní a střední školy pro děti, žáky a studenty s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem (§ 16 odst. 9 školského zákona). Do těchto škol jsou zařazeni ti, u nichž školské poradenské zařízení shledalo „že vzhledem k povaze speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, žáka nebo studenta nebo k průběhu a výsledkům dosavadního poskytování podpůrných opatření by samotná podpůrná opatření podle odstavce 2 (§ 16 školského zákona) nepostačovala k naplňování jeho vzdělávacích možností a k uplatnění jeho práva na vzdělávání“.

Pro žáky se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami a s autismem zřizuje KHK základní školy speciální.

Nedílnou součástí systému je pedagogicko-psychologické poradenství ve školských poradenských zařízeních, které se uskutečňuje prostřednictvím pedagogicko-psychologických poraden a speciálně pedagogických center.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vzděláváni:

- formou individuální integrace
- formou skupinové integrace
- ve školách samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením
- kombinací výše uvedených forem

V rámci systému institucionální péče KHK zřizuje 7 dětských domovů, které zajišťují péči dětem, kterým soud nařídil ústavní výchovu. V KHK jsou další dětské domovy, výchovné ústavy, střediska výchovné péče a dětský diagnostický ústav, které zřizuje MŠMT.

KHK je k 1. 9. 2015 zřizovatelem 29 škol samostatně zřízených pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, a to škol mateřských, základních a středních. Některé z nich poskytují vzdělávání na více stupních.

Druhy a typy speciálních škol, které KHK zřizuje:

- mateřská škola logopedická, základní škola logopedická
- mateřská škola speciální, základní škola speciální
- mateřská škola, základní škola a střední škola pro děti a žáky s vadami sluchu
- mateřská škola, základní škola a střední škola pro děti a žáky s mentálním postižením, poruchami autistického spektra a kombinovanými vadami
- mateřská škola pro děti s vadami zraku
- mateřská škola při zdravotnickém zařízení, základní škola při zdravotnickém zařízení
- praktická škola
- odborné učiliště

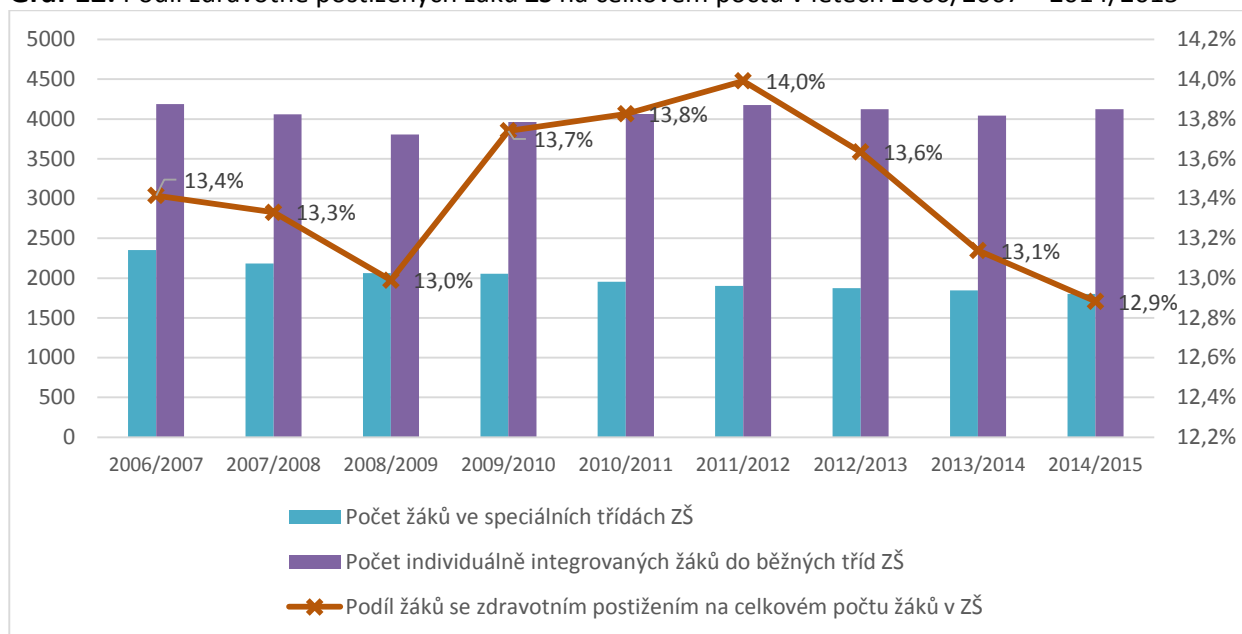
Speciální mateřské školy jsou většinou odborně orientovány na děti s vadami řeči, v KHK je však i velmi dobře rozvinutá předškolní výchova dětí s tělesným, zrakovým a sluchovým postižením, popřípadě s kombinovanými vadami.

Základní školy samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením jsou zpravidla zaměřeny na žáky s mentálním postižením. KHK však zřizuje i školy pro žáky se závažnými vadami řeči a s různými druhy sluchového postižení. Pro žáky se středně těžkým a těžkým mentálním postižením kraj zřizuje základní školy speciální, které jsou většinou součástí základních škol pro žáky s postižením lehkým.

Speciální střední školy pokrývají poměrně rovnoměrně území KHK, přestože jsou z příhraničních oblastí hůře dostupné. Tyto školy mají nezastupitelnou úlohu připravit pracovní síly, které jsou schopny i přes své postižení sociální adaptace a uplatnění na trhu práce.

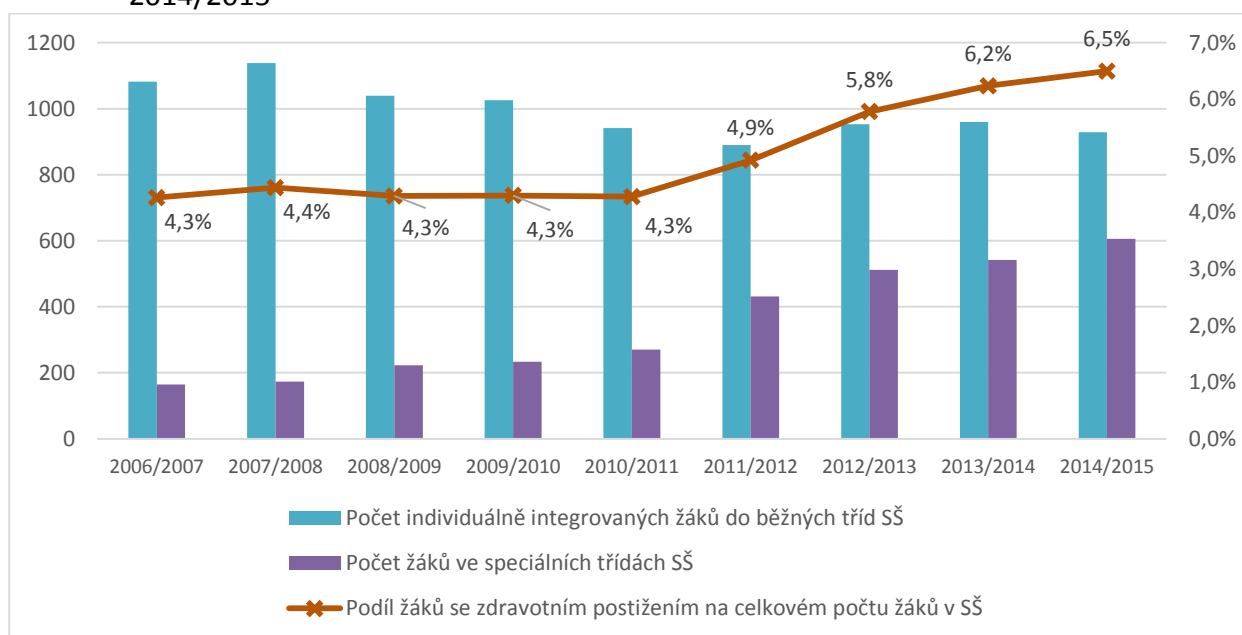
Síť speciálních středních škol se od 1. 9. 2015 rozšířila o další dvě střední školy (praktické školy), které vzdělávají žáky v oboru vzdělání 78-62-C/01 Praktická škola jednoletá či 78-62-C/02 Praktická škola dvouletá.

Graf 12: Podíl zdravotně postižených žáků ZŠ na celkovém počtu v letech 2006/2007 – 2014/2015

Zdroj dat: MŠMT

Graf 13: Podíl zdravotně postižených žáků SŠ na celkovém počtu žáků SŠ v letech 2006/2007 – 2014/2015

Zdroj dat: MŠMT

Z uvedených grafů vyplývá, že v základních školách dlouhodobě klesá počet žáků ve speciálních třídách a od roku 2011 klesá podíl zdravotně postižených žáků. U středních škol je tendence zcela opačná. Podíl zdravotně postižených žáků SŠ od roku 2010 stoupá, a to především díky nárůstu počtu žáků ve speciálních třídách z 270 v roce 2010/2011 na 606 v roce 2014/2015.

Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami prochází v důsledku legislativních změn od roku 2015 zásadními změnami. MŠMT „systematicky a intenzivně zavádí inkluzivní vzdělávání, čímž nastoluje rovný přístup ke vzdělávání všech žáků v rámci ČR“. Jeho hlavní priority jsou definovány ve Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2020 a v Akčním plánu inkluzivního vzdělávání na období 2016 – 2018. Pro krajské školství z těchto dokumentů vyplývá jednoznačná snaha o vzdělávání dětí, žáků a studentů primárně v hlavním vzdělávacím proudu za pomoci podpůrných opatření navrhovaných školskými poradenskými zařízeními. V souladu s předpoklady DZ ČR 2015 – 2020 musí být i v KHK věnována pozornost asistenčním službám ve vzdělávání, protože jejich využívání v kraji patří k jedněm z nejvyšších v rámci celé ČR.

I nadále bude nutné zajistit, za předpokladu dodržení všech podmínek daných § 16 školského zákona, odpovídající vzdělávací podmínky pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří se nebudou moci zapojit do hlavního vzdělávacího proudu.

Dětem, žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami budou k naplnění jejich vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání jejich práv na rovnoprávném základě s ostatními poskytována podpůrná opatření.

Náležitou péči a podporu je nutné v souladu s § 17 školského zákona věnovat také nadaným dětem, žákům a studentům. Podporovány budou jejich aktivní identifikace ve školách ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními, úpravy v jejich vzdělávání formou obohacení učiva, vyhlašování dotačních programů pro nadané a další aktivity vedoucí k rozvoji a uplatnění nadání, tvořivosti a využití jejich potenciálu již od předškolního věku. Velmi důležitá v této oblasti je metodická podpora, získávání odborných kompetencí pedagogických pracovníků a spolupráce všech aktérů podílejících se na rozvoji nadání a péči o nadané.

Hlavní cíl pro rozvoj oblasti speciálního vzdělávání:

- podpora vytváření podmínek a uplatnění účinných postupů pro efektivní prevenci a kompenzaci zdravotních, sociálních, kulturních a jiných osobnostních znevýhodnění dětí, žáků a studentů, a tím snižování nerovnosti ve vzdělávání

Navrhovaná opatření pro dosažení stanoveného cíle:

- podporovat společné vzdělávání a poradenství vyplývající z novely § 16 a následujících školského zákona
průběžně
- podporovat individuální integraci dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami
průběžně
- podporovat speciální vzdělávání dětí, žáků a studentů, kteří nemohou být vzděláváni v hlavním vzdělávacím proudu
průběžně
- podílet se na vytvoření definice podmínek pro činnost speciálních pedagogů a školních psychologů ve školách
průběžně
- věnovat pozornost asistenčním službám ve vzdělávání
průběžně

- podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků speciálních škol, školních psychologů, školních speciálních pedagogů, výchovných poradců i metodiků prevence, a to prostřednictvím ŠZ DVPP KHK a prostřednictvím dalších dostupných zdrojů financování
průběžně
- podporovat vzdělávání asistentů pedagogů prostřednictvím ŠZ DVPP KHK zaměřené na připravovaný systém podpůrných opatření
průběžně
- podporovat zlepšování úrovně materiálně technického vybavení krajem zřizovaných speciálních škol s ohledem na jejich naplněnost
průběžně
- nepodporovat vznik nových speciálních škol
průběžně
- nepodporovat ve speciálních školách zápis takových oborů vzdělání do rejstříku škol a školských zařízení, které jsou již vyučovány v dostatečné míře ve školách na území KHK, nebo by jejich zapsání narušovalo celkovou koncepci rozložení oborové struktury v KHK v rámci její optimalizace
průběžně
- podmiňovat zapsání nového oboru vzdělání speciálních škol do rejstříku škol a školských zařízení tím, že se nezvýší nejvyšší povolený počet žáků ve škole
průběžně
- zajistit integrovaným dětem, žákům a studentům takové podmínky vzdělávání, aby se mohli plně úspěšně zapojit a prosadit včetně zájmového vzdělávání a mimoškolních aktivit (soutěže a přehlídky určené pro zdravotně postižené dle charakteristiky postižení)
průběžně

Hlavní cíl pro rozvoj oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů nadaných

- podpora vytváření podmínek pro vzdělávání dětí, žáků a studentů nadaných s cílem maximálního využití jejich vzdělávacího potenciálu

Navrhovaná opatření pro dosažení stanoveného cíle:

- aktivně identifikovat nadané děti, žáky a studenty ve školách a školských zařízeních, spolupracovat se školskými poradenskými zařízeními
průběžně
- vyhledávat dotační programy v uvedené oblasti
průběžně
- zvyšovat odborné kompetence pedagogických pracovníků pro práci s nadanými dětmi, žáky a student
průběžně

Školská zařízení pro výkon ústavní výchovy

KHK je zřizovatelem 7 dětských domovů (dále také jen DD), které jsou školskými zařízeními pro výkon ústavní výchovy. DD zajišťují v rodinných skupinách péči o děti, které nemají závažné poruchy chování. Některé DD byly zřízeny při původních speciálních internátních školách.

Hlavní cíle pro rozvoj oblasti institucionální výchovy:

- podpora dalšího rozvoje vybraných DD na základě dlouhodobější analýzy jejich stavu a naplněnosti
- optimalizace sítě DD v kraji v případě úbytku umístovaných dětí jako důsledku Národního akčního plánu k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti

Navrhovaná opatření pro dosažení stanovených cílů:

- reagovat na dopady trendu snižování počtu dětí umístovaných do dětských domovů tak, aby byl provoz výchovných zařízení ekonomický a přitom byl zajištěn po stránce pedagogické a organizační
průběžně
- určit, která zařízení budou po snížení počtu dětí v činnosti pokračovat, udržovat stav budov a úroveň materiálně-technického vybavení těchto zařízení
průběžně

3.3 Uplatnitelnost absolventů škol podle oborů vzdělání na trhu práce

Současný stav a jeho analýza

Zjišťování uplatnitelnosti absolventů středních a vyšších odborných škol se v současné době neprovádí uceleně. Data jsou shromažďována Ministerstvem práce a sociálních věcí a Českým statistickým úřadem z evidence úřadů práce, kam se přihlašují nezaměstnaní absolventi. Absolventi, které úřady práce neevvidují, buď pokračují ve studiu, nebo pracovní místo získali jiným způsobem a jejich počty zjišťuje Český statistický úřad výběrovým šetřením pracovních sil, jehož hlavním cílem je získávání pravidelných informací o situaci na trhu práce. Další způsoby sběru dat nejsou standardizovány ani koordinovány, probíhají například zpětnou informací od absolventů přímo škole, která jí využívá pro zjišťování vlastní úspěšnosti v autoevaluačním procesu.

Míru nezaměstnanosti mladých lidí (věková skupina 15 – 24 let) ovlivňuje celková ekonomická situace v zemi, celková nezaměstnanost, stav mezi poptávkou a nabídkou volných pracovních míst. Zároveň je ovlivněna i vzdělanostní a oborovou strukturou absolventů škol. Z údajů Ministerstva práce a sociálních věcí vyplývá, že počet čerstvých absolventů evidovaných úřady práce meziročně klesá v daném období i přes poměrně velký výkyv v průběhu roku (nejnižších hodnot dosahuje v dubnu a nejvyšších v říjnu, viz Graf 5: Počty nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých v letech 2010 až 2015). Výsledná tendence podílu nezaměstnaných mladých lidí na celkovém počtu žadatelů o práci je klesající, což je způsobeno mimo jiné přijatými opatřeními v rámci dlouhodobých záměrů vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky, opatřeními aktivní politiky zaměstnanosti a dalšími podpůrnými opatřeními v rámci rozvojových programů.

Nejvyšší míra nezaměstnanosti absolventů v rámci ČR rozdělených podle úrovně dosaženého vzdělání činila v kategorii střední vzdělání s výučním listem (kód E – dvouleté a tříleté obory) **26 %**

(k 30. dubnu 2014). Vysoká míra nezaměstnanosti rovněž postihuje absolventy **nástavbového studia** poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou (L/5) **18,5 %** a **středního vzdělání s výučním listem (H) 16,5 %**. Nízká míra nezaměstnanosti je evidována u absolventů gymnaziálního vzdělání (K) 4,4 % a vyššího odborného vzdělání (N) 10,2 %. Tyto výsledky potvrzují i výběrová šetření pracovních sil, která ukazují přímou závislost mezi úrovní vzdělání a mírou nezaměstnanosti.

Pro predikci potřeb trhu práce je důležité sledovat počty nezaměstnaných čerstvých absolventů rozdělených podle skupin oborů vzdělání. Podobně jako v celé ČR je i v KHK nejvíc žadatelů o zprostředkování zaměstnání mezi absolventy v kategoriích gastronomie, hotelnictví a turismus, ekonomika a administrativa, strojírenství a strojírenská výroba, stavebnictví, geodézie a kartografie, elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika, zemědělství a lesnictví, osobní a provozní služby.

Pro dosažení cílů dlouhodobého záměru a volbu správné strategie **je potřeba vycházet z dlouhodobé nabídky pracovních míst v rámci Královéhradeckého kraje, ale i celé ČR.** Podle klasifikace ekonomických činností je největší nabídka v odvětvích zpracovatelského průmyslu, velkoobchodu a maloobchodu, opravy a údržby motorových vozidel a administrativních a podpůrných činnostech a **poptávaní zaměstnanci** v oblastech jako jsou služby a prodej, řemeslníci a opraváři, obsluha strojů a zařízení, montéři, pomocní a nekvalifikovaní pracovníci.

Hlavní cíle zlepšení postavení absolventů středních a vyšších odborných škol na trhu práce:

- úpravy školních vzdělávacích programů v návaznosti na změny v rámcových vzdělávacích programech
- prohlubování spolupráce škol a sociálních partnerů

Navrhovaná opatření:

- metodickou pomocí zefektivnit spolupráci vzdělávacích institucí se sociálními partnery, především zaměstnavateli
průběžně
- pokračovat ve finanční podpoře žáků perspektivních oborů a škol, kde se tyto obory vyučují
průběžně
- optimalizovat stávající oborovou strukturu v souladu s potřebami trhu práce a v souladu se strategickými dokumenty MŠMT
průběžně

3.4 Úloha, podpora a zvyšování profesionality pedagogických pracovníků

Profese pedagoga se řadí mezi povolání se zvýšenou psychickou zátěží. Pedagog musí být osobností psychicky vyrovnanou, schopnou adaptovat se na vnější podmínky a zdolávat stresové a zátěžové situace. Předpokladem pro kvalitní práci pedagoga je soustavné další vzdělávání a doplňování kvalifikace.

Jedním z hlavních prostředků je zajištění dostatečné nabídky vzdělávacích programů v rámci formálního i neformálního vzdělávání. Pod tyto programy spadají i programy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP), případně jiné formy dlouhodobé podpory pedagogických pracovníků. KHK k tomuto účelu zřídil Školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje. Tato organizace každoročně připravuje širokou nabídku vzdělávacích aktivit pro pedagogické pracovníky, v menší míře i nepedagogické pracovníky škol a školských zařízení. Jednotlivá pracoviště v Hradci Králové,

Jičíně, Náchodě, Rychnově nad Kněžnou a Trutnově nabízí pracovníkům škol a školských zařízení školení, přednášky, semináře, konference, workshopy, exkurze a výstavy související s aktuální problematikou školství.

Současný stav a jeho analýza

ŠZ DVPP KHK sleduje trendy v DVPP a pružně reaguje ve své nabídce na novely právních předpisů v oblasti školství. Využívá možností získání finančních prostředků v rámci projektů EU. V tomto ohledu připravilo a zrealizovalo:

- **studium ke splnění kvalifikačních předpokladů** – studium pro ředitele škol a školských zařízení, studium pedagogiky A, studium pedagogiky B, studium k získání kvalifikace pedagoga volného času, asistent pedagoga, didaktické studium cizích jazyků
- **studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů** – studium k výkonu specializovaných činností – prevence sociálně patologických jevů
- **studium k prohlubování odborné kvalifikace** – kurzy a programy k získání určité způsobilosti nebo v oblasti školského managementu, vzdělávací programy v oblasti pedagogiky, speciální pedagogiky, psychologie, zdravého životního stylu, předškolní pedagogiky, českého jazyka a literatury, cizích jazyků, společenských věd, přírodních věd, tělesné výchovy a sportu, odborných předmětů, informatiky, výchovy a vzdělávání mimo vyučování a dalších oblastech (dopravní výchova, pracovní vyučování aj.)
- **vzdělávací programy na objednávku škol a školských zařízení**
- **akce celostátního a krajského charakteru** – celostátní konference učitelů matematiky, celostátní konference pracovníků domovů mládeže a internátů, celostátní konference pracovníků školních družin, krajská konference k prevenci rizikového chování
- **projekty z OPVK** – „Rozvoj kompetencí řídicích pracovníků škol a školských zařízení Královéhradeckého kraje“, „Podpora přírodovědných a technických oborů“, „Velká technika pro malé kutily“, „Kompetence III – spolupráce s ČŠI“

Formou výběrových řízení v rámci projektů byli zajištěni kvalitní lektori, kteří byli dále využíváni v jednotlivých oblastech vzdělávání. Zmíněné projekty umožnily též analyzovat a vyhodnotit požadavky účastníků vzdělávacích aktivit – zpětná vazba byla podkladem pro vytváření dalších nabídek DVPP.

Hlavní cíle stanovené pro rozvoj vzdělávání pedagogických pracovníků:

- pružně reagovat na aktuální novinky a trendy v oblasti DVPP a legislativních změn
- pokračovat v projektové činnosti a snaze získávání doplňkových finančních zdrojů
- sledovat vývoj kariérního systému učitelů a ředitelů a jeho následné aplikace v praxi a připravit se na zapojení poskytování DVPP pro kariérní systém
- sledovat vývoj systému podpůrných opatření pro žáky se SVP a jeho následné aplikace v praxi a připravit se na zapojení do podpory pedagogů prostřednictvím poskytování DVPP v této oblasti
- sledovat vývoj komplexního systému profesního rozvoje ředitelů škol a školských zařízení a jeho následné aplikace v praxi a připravit se na zapojení do podpory ředitelů prostřednictvím poskytování DVPP v této oblasti

Navrhovaná opatření pro dosažení stanovených cílů:

- po vydání nového standardu provést změny v obsahu Studia pro ředitele škol a školských zařízení
průběžně
- sledovat vývoj přípravy mistrovské zkoušky a připravit se na případné zapojení do poskytování DVPP v oblasti podpory pedagogů SŠ při její přípravě ve školách
průběžně
- připravovat vzdělávací programy k aktuálním změnám RVP, reformě maturitní zkoušky a zavedení nové závěrečné zkoušky v oborech vzdělání s výučním listem, včetně implementace v praxi
průběžně
- připravovat vzdělávací programy na podporu manuální zručnosti a polytechnické výchovy v MŠ
průběžně
- připravovat vzdělávací programy na podporu učitelů MŠ v souvislosti s možností zapojení dětí mladších 3 let do výchovně vzdělávacího procesu
průběžně
- připravovat vzdělávací programy na podporu pedagogů ZŠ s cílem inovace vzdělávacích programů a zlepšení kvality vzdělávání v ZŠ (zaměření zejména na pedagogické dovednosti, oborové didaktiky, cizí jazyky, matematiku, práci s ICT, implementaci průřezových témat)
průběžně
- připravovat vzdělávací programy k podpoře pedagogů v oblasti výchovy ke zdraví
průběžně
- připravovat vzdělávací programy k podpoře pedagogů v oblasti hodnocení žáků (zaměření zejména na formativní hodnocení)
průběžně
- připravovat vzdělávací programy k podpoře pedagogů v oblasti prevence rizikového chování
průběžně
- připravovat vzdělávací programy k podpoře zvýšení kompetencí pedagogů v oblasti péče o žáky se SVP
průběžně
- připravovat vzdělávací programy k podpoře zvýšení kompetencí pedagogů v oblasti vzdělávání pro udržitelný rozvoj se zapojením průřezových témat
průběžně
- v rámci DVPP zajistit podporu pro práci škol v začleňování cizinců do výuky ve školách
průběžně
- připravit kvalifikační kurzy pro asistenty pedagoga včetně programů DVPP zaměřené na celou strukturu speciálních vzdělávacích potřeb a připravovaného systému podpůrných opatření
průběžně

- nabídnout vzdělávací programy, které budou podporovat školy a školská zařízení pro zájmové vzdělávání a další mimoškolní organizace při výuce a rozvoji nadání (soutěže, stimulační mimoškolní aktivity, soustředění, přípravné kurzy, zájmová činnost aj.)
průběžně

3.5 Další vzdělávání v rámci celoživotního učení

Současný stav a jeho analýza

Další vzdělávání probíhá po dosažení určitého stupně vzdělání, resp. po vstupu vzdělávajícího se na trh práce. Další vzdělávání může být zaměřeno na různorodé spektrum kompetencí důležitých pro uplatnění v pracovním i osobním životě.

Celoživotní učení je v ideálním pojetí považováno za nepřetržitý proces a neustálou připravenost člověka učit se. Celoživotní učení vychází ze zásady, že konkrétní získané vědomosti a dovednosti nejsou tak cenné jako vlastní schopnost se učit.

Celoživotní učení zahrnuje:

- **Formální vzdělávání** je realizováno ve vzdělávacích institucích a jeho funkce, cíle, obsahy, forma a způsoby hodnocení jsou vymezeny právními předpisy. Zpravidla vede k získávání na sebe navazujících stupňů vzdělání a jejich absolvování je potvrzováno příslušným osvědčením.
- **Neformální vzdělávání** je zaměřeno na získávání vědomostí a dovedností, které mohou jejich účastníkům zlepšit jejich pracovní i společenské uplatnění. Je realizováno ve vzdělávacích institucích, v zařízeních zaměstnavatelů a dalších organizacích. Neformální vzdělávání nevede k získání stupně vzdělání. Patří sem zejména organizované volnočasové aktivity pro mládež a dospělé, kurzy cizích jazyků, rekvalifikační kurzy, přednášky a školení.
- **Informální učení** je chápáno jako proces získávání vědomostí a dovedností z každodenních činností a zkušeností v běžném životě. Na rozdíl od formálního a neformálního vzdělávání probíhá samostatně, neorganizovaně a zpravidla je nekoordinované.

Těžiště současného konceptu celoživotního učení preferuje realistické cíle zaměřené na rozvoj lidských zdrojů ve vztahu k potřebám efektivního fungování ekonomiky. Přesouvá se k problematice odborného vzdělávání, vytvoření vazeb mezi počátečním a dalším vzděláváním a k následnému uplatnění v pracovním životě.

Významným krokem k vytvoření pružnějších vazeb a prostupnosti systému počátečního odborného vzdělávání s dalším vzděláváním je koncepce Národní soustavy kvalifikací připravovaná v návaznosti na zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Národní soustava kvalifikací formuluje požadavky na kompetence pro výkon kvalifikovaných odborných činností pro účely jejich uznávání a certifikace autorizovanými osobami.

K 30. 9. 2014 bylo v Královéhradeckém kraji celkem 39 autorizovaných osob s celkovým počtem 181 autorizací pro 102 profesních kvalifikací. Kromě vzdělávání v rekvalifikačních kurzech v souladu s Národní soustavou kvalifikací, nabízí školy a ostatní vzdělávací instituce i další vzdělávací aktivity počínaje různými druhy kurzů, školení a seminářů až po dálkové, večerní, kombinované a distanční formy studia.

V oblasti dalšího vzdělávání hraje významnou roli ŠZ DVPP KHK, které je však zaměřeno výhradně na pedagogické a nepedagogické pracovníky škol a školských zařízení. Plnou podporu KHK má i další rozvoj

center odborného vzdělávání na 6 středních školách zřizovaných KHK (se zaměřením na strojírenství, elektrotechniku, automobilový průmysl, lesnictví, stavebnictví, zpracování dřeva). Podstatné místo v této oblasti zastávaly i úspěšně realizované projekty Národního ústavu pro vzdělávání nazvané UNIV 2 KRAJE a UNIV 3, které pomohly vytvořit z vybraných škol otevřené instituce, centra celoživotního učení, která i po ukončení těchto projektů aktivně naplňují koncept celoživotního učení.

Problematika dalšího vzdělávání je podrobně zpracována ve strategickém materiálu Královéhradeckého kraje Strategie rozvoje lidských zdrojů Královéhradeckého kraje 2007 – 2015. V souladu s tímto materiálem využil Královéhradecký kraj všech možností k motivačnímu a stimulačnímu působení na své občany. Rozvoj dalšího vzdělávání zůstává i nadále jednou z priorit Královéhradeckého kraje.

Hlavní cíle pro rozvoj oblasti dalšího vzdělávání:

- podpora získávání nových dovedností, včetně nového způsobu společenského uznávání odborných a profesních dovedností
- sbližování škol a vzdělávacích institucí s podnikatelským sektorem, včetně podpory rozvoje učňovského školství
- podpora aktivit proti sociálnímu vyloučení (tzn. nabídka „druhé šance“ získání vzdělání)

Navrhovaná opatření pro dosažení stanovených cílů:

- využívat kapacit středních škol pro realizaci dalšího vzdělávání
průběžně
- podporovat cíleně realizaci dalšího vzdělávání ve školách, a to i prostřednictvím grantové politiky
průběžně
- systematicky a organizovaně podporovat aktivity různých subjektů v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání
průběžně
- pokračovat v další realizaci aktivit započatých v projektech UNIV 2 KRAJE a UNIV 3 (metodika tvorby programů DV dle NSK, realizace uznávání výsledků dalšího vzdělávání)
průběžně
- podporovat aktivity umožňující následně získat stupeň vzdělání (soulad se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů)
průběžně
- podporovat činnost rozvíjející se sítě středních škol zaměřené na poskytování dalšího vzdělávání
průběžně
- podporovat další rozvoj vzniklých center odborného vzdělávání pro jednotlivá odvětví
průběžně
- stanovit jako jedno z kritérií při hodnocení ředitelů škol podporu a realizaci dalšího vzdělávání ve školách

průběžně

- podporovat činnost středních škol jako autorizovaných osob podle zákona č. 179/2006 Sb., zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jejich aktivní spolupráci se zaměstnavatelskou sférou a úřady práce

průběžně

- zlepšit přístup k informacím, podporovat rozvoj portálových služeb a větší medializaci získávání a využitelnosti profesních kvalifikací

průběžně

- posílit dostupnost služeb kariérového poradenství a zvýšit jeho efektivitu

průběžně

3.6 Základní umělecké vzdělávání

Současný stav a jeho analýza

Základní umělecké školy (dále také jen ZUŠ) poskytují základy vzdělání v jednotlivých uměleckých oborech, tj. hudebním, tanečním, výtvarném a literárně-dramatickém. V systému navazujícího uměleckého vzdělávání představují ZUŠ důležité východisko pro vzdělávání ve středních a vyšších odborných školách uměleckého nebo pedagogického zaměření a na konzervatořích. Organizují přípravné studium, základní studium I. a II. stupně, studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin a studium pro dospělé.

V KHK působí celkem 31 ZUŠ, z toho je u 28 ZUŠ zřizovatelem obec a 3 ZUŠ jsou soukromé. Celková kapacita ZUŠ v KHK je 16 365 žáků, z toho 1 090 žáků v soukromých ZUŠ.

Tabulka 17: Počty žáků ZUŠ v KHK ve školních letech 2010/2011 -2014/2015 a podíl na věkové skupině 6 - 18 let

školní rok	žáci ZUŠ	věková skupina 6 - 18*	podíl**
2010/2011	14 482	69 247	20,9 %
2011/2012	14 537	68 012	21,4 %
2012/2013	15 028	67 204	22,4 %
2013/2014	15 212	67 594	22,5 %
2014/2015	15 357	68 701	22,4 %

Zdroj dat: MŠMT, ČSÚ

Poznámka:

* počet žáků ZŠ včetně ZŠ samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením

** podíl počtu žáků ZUŠ na věkové skupině 6 - 18 let v populaci

KHK má nadstandardně vysokou zapojenost žáků věkové skupiny 6 - 18 let ve srovnání s republikovým průměrem (19,3 % v roce 2013). Cílem KHK není snižovat kapacitu na republikový průměr, ale kapacitu nenavýšovat.

Hlavní cíl stanovený pro rozvoj základního uměleckého vzdělávání:

- udržení stávající kapacity ZUŠ – navýšení kapacit, případně vznik nových škol realizovat pouze ve výjimečných a odůvodněných případech v souladu s demografickým vývojem v kraji (udržet podíl počtu žáků ZUŠ na věkové skupině 6 – 18 let do 22,5 %)

Navrhované opatření pro dosažení stanoveného cíle:

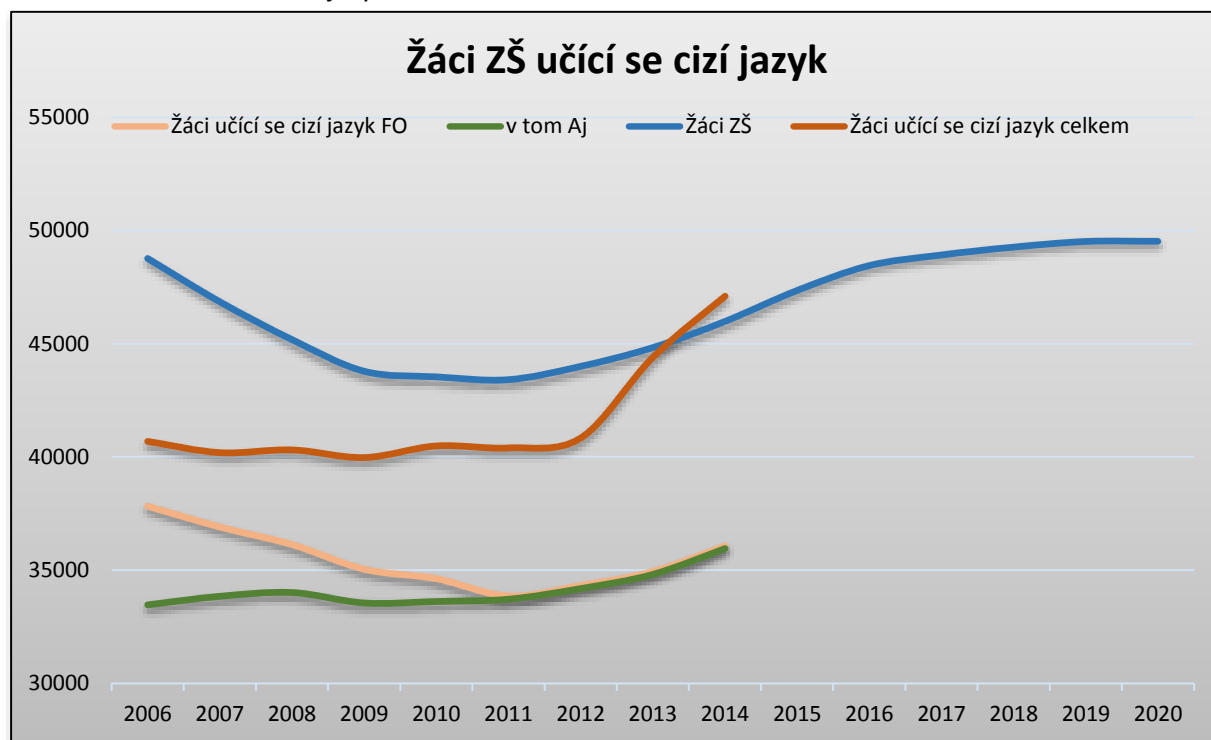
- podporovat reciproční výměnu nenaplněných kapacit mezi jednotlivými ZUŠ průběžně

3.7 Jazykové vzdělávání

Současný stav a jeho analýza

Požadavky na jazykové vzdělání uvedené v kurikulárních dokumentech vychází ze Společného evropského referenčního rámce a jsou v souladu s evropskými trendy (schopnost dorozumět se alespoň dvěma cizími jazyky). Podle RVP ZV se na základních školách začíná s povinnou výukou cizího jazyka od 3. ročníku a od školního roku 2013/2014 je povinně zařazována výuka dalšího cizího jazyka nejpozději od 8. ročníku; i přes tuto inovaci lze nicméně ve výuce na základních školách stále pozorovat monopolní postavení anglického jazyka – mezi roky 2012 a 2014 došlo ke zvýšení podílu žáků učících se anglický jazyk z celkového počtu žáků učících se cizí jazyk z 94 % na více než 97 %.

Graf 14: Žáci ZŠ učící se cizí jazyk

Zdroj dat: MŠMT, OŠ KÚ KHK

Pozn.: FO – fyzické osoby

Každý žák je započítán tolikrát, kolika jazykům se učí.

Ve sledovaném období zůstal problémem výuky jazyků nedostatek kvalifikovaných učitelů pro výuku anglického jazyka. V roce 2014 bylo na základních školách všech zřizovatelů v KHK 338,1 učitelů anglického jazyka (uváděno v přepočtených úvazcích), z nich 16,7 % nekvalifikovaných. Ve srovnání s rokem 2012 se jedná o značné zlepšení. Od roku 2015 již nebude možné tento údaj nadále sledovat vzhledem ke změně struktury výkonových výkazů.

Střední školy poskytují žákům jazykové vzdělávání navazující na základní vzdělávání, takže většina absolventů středních škol by měla disponovat jazykovou vybaveností v jednom až dvou cizích jazycích. Nejlépe jsou na tom zejména žáci gymnázií, na které jsou kladeny z pohledu jazykového vzdělávání nejvyšší nároky. Mnozí žáci gymnázií odcházejí na vysoké školy studovat cizí jazyky nebo další obory, kde je pokračující jazykové vzdělávání velmi důležité. Výjimkou již nejsou ani ti, kteří odcházejí studovat vysoké školy do zahraničí, nejčastěji do zemí v rámci EU. Na středních školách se nejčastěji vyučuje anglický jazyk (99 % žáků) a německý jazyk (33 % žáků), dále je ve vzdělávací nabídce škol i výuka španělského a francouzského jazyka a latiny, mírně narůstá rovněž počet středoškoláků, kteří se učí ruský jazyk (11 %).

Základem pro kvalitní výuku cizího jazyka na všech typech škol musí být kromě dobrého materiálního zázemí zejména kvalitní kvalifikovaní učitelé se schopnostmi žáky pro výuku motivovat. V poslední době se podíl kvalifikovaných učitelů cizích jazyků z celkového počtu učitelů cizích jazyků zvýšil, přesto však zůstávají v oblasti kvalifikovanosti učitelů cizích jazyků značné rezervy. Ve středních školách KHK působí 390 (přepočteno na plně zaměstnané) učitelů jazyků, z toho kvalifikační předpoklady nesplňuje 29 z nich, tj. cca 7,5 %. Ve VOŠ je situace výrazně lepší, nekvalifikovaní učitelé cizích jazyků tvoří méně než 1 %.

Na území KHK působily dvě jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky (jedna zřizovaná KHK), které nabízely jak základní, tak střední kurzy jazykového vzdělávání i jednoleté pomaturitní jazykové kurzy. Zájem o posledně jmenované postupně upadal a v posledních letech vykazovaly obě jazykové školy nulový počet žáků v jednoletých kurzech.

Hlavní cíle pro rozvoj oblasti jazykového vzdělávání:

- podpora rozvoje jazykových znalostí a dovedností u žáků a studentů ve všech typech škol
- podpora rozvoje jazykových znalostí a dovedností v rámci dalšího vzdělávání pedagogů
- podpora veškerých aktivit směřujících k praktickému využití cizího jazyka všech účastníků jazykového vzdělávání

Navrhovaná opatření pro dosažení stanoveného cíle:

- zvyšovat kvalifikovanost učitelů cizích jazyků a jejich účast na zahraničních kurzech a stážích
průběžně
- zpřístupnit jazykové kurzy v rámci dalšího vzdělávání co nejširšímu okruhu účastníků (z hlediska dopravní dostupnosti i finanční náročnosti)
průběžně
- motivovat trvale žáky a studenty k prohlubování znalostí v cizím jazyce (spolupráce se zahraničními školami, zdůraznění využití jazykových znalostí a dovedností v osobním i v profesním životě)
průběžně
- podporovat zapojení zahraničních lektorů do výuky cizích jazyků (příp. konverzace v jazyce) ve všech typech škol
průběžně
- podporovat výuku vybraných předmětů v cizím jazyce na všech typech škol
průběžně

- využít ve školách pro podporu jazykového vzdělávání projekty financované z ESF **průběžně**

3.8 Zájmové vzdělávání a volný čas

Zájmové vzdělávání poskytuje účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti. Uskutečňuje se v střediscích volného času, školních družinách a školních klubech. Volný čas mohou děti a mládež trávit mimo rodinu a školu individuálně, v neformální skupině vrstevníků nebo v institucích s volnočasovou náplní. Mezi tyto patří zejména občanská sdružení a další nevládní organizace pracující s dětmi a mládeží a tělovýchovné spolky.

3.8.1 Oblast dětí a mládeže – volný čas

Současný stav a jeho analýza

Dlouhodobý záměr podporovat projekty aktivního využívání volného času občanů, zejména dětí a mládeže, deklaruje KHK ve svých strategických dokumentech. Naplňování těchto cílů a priorit je realizováno prostřednictvím finanční podpory aktivit organizací působících v této oblasti (škola a školských zařízení, nestátních neziskových organizací (dále také jen NNO) a dalších subjektů), ale i realizací vlastních aktivit a projektů, např. oceňování dobrovolníků pracujících s dětmi a mládeží v Královéhradeckém kraji. Důraz je kladen zejména na podporu NNO, které mají v této oblasti nezastupitelné místo.

Každoročně vyhlašované dotační programy KHK pokrývají široké spektrum aktivit, potřeb a projektů volnočasových organizací. Jsou zaměřeny na celoroční činnost, organizování akcí pro děti a mládež, mezinárodní spolupráci dětí a mládeže, vzdělávání vedoucích a dalších dobrovolných pracovníků, podporu krajských článků organizací dětí a mládeže, údržbu materiálně technického vybavení, ale i na modernizaci a rekonstrukci objektů a zařízení sloužících dětem a mládeži.

V roce 2013 byl schválen koncepční materiál „Záměr rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji“ (dále Záměr rozvoje SPV), který stanovil návrhy, opatření a úkoly KHK, které mají oblast volnočasových aktivit rozvíjet. Záměr rozvoje SPV je již realizován a významně ovlivňuje politiku KHK v této oblasti. Problematikou volnočasových aktivit se zabývá také výbor pro sport, tělovýchovu a volnočasové aktivity Zastupitelstva KHK. Členy výboru jsou také zástupci NNO, které tak dostávají možnost podílet se na politice KHK v oblasti volného času.

Hlavní cíle pro rozvoj oblasti zájmového vzdělávání (volný čas):

- podpora činnosti organizátorů volnočasových aktivit, podíl na organizaci významných akcí pro děti a mládež, podpora materiálně technického vybavení a modernizace objektů a zařízení sloužících dětem a mládeži
- podpora vzdělání a odborné znalosti dobrovolných i profesionálních pracovníků s dětmi a mládeží a ocenění jejich práce
- zajištění participace NNO a odborné veřejnosti na politice KHK v oblasti volnočasových aktivit a prohloubení spolupráce KHK se subjekty působícími v oblasti volnočasových aktivit
- zachování finanční podpory KHK projektům žadatelů o dotaci, vlastních aktivit kraje v oblasti volného času dětí a mládeže

Navrhovaná opatření pro dosažení stanovených cílů:

- každoročně vyhlašovanými dotačními programy KHK finančně podporovat kvalitní projekty z oblasti volnočasových aktivit, poskytovat organizátorům projektů metodickou pomoc, pořádat semináře, podporovat zejména projekty s celokrajskou a regionální působností
průběžně
- vyhlašovat dotační programy zaměřené na vzdělávání dobrovolných i profesionálních pracovníků s dětmi a mládeží
průběžně
- organizovat či podporovat akce zaměřené na oceňování práce dobrovolných pracovníků s dětmi a mládeží
průběžně
- podporovat regionální konference a organizovat krajskou konferenci NNO působících v oblasti volného času dětí a mládeže
průběžně
- zajistit podíl zástupců NNO a odborné veřejnosti na politice KHK v oblasti volnočasových aktivit prostřednictvím výboru pro sport, tělovýchovu a volnočasové aktivity Zastupitelstva KHK
průběžně

3.8.2 Oblast tělovýchovy a sportu

Současný stav a jeho analýza

Sport plní v životě občanů KHK, zvláště pak dětí a mládeže, nezastupitelnou úlohu. Vytváření podmínek pro sport patří podle zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů, k povinnostem kraje.

Nedílnou součástí aktivit KHK je spolupráce se Všesportovním kolegiem KHK, krajskými, okresními a celorepublikovými sportovními svazy a asociacemi i dalšími subjekty působícími v oblasti tělovýchovy a sportu (školy a školská zařízení, obce atd.). Ta úspěšně probíhala i v minulých letech a zaměřila se zejména na přípravu krajské výpravy pro projekt olympiád dětí a mládeže, ale také na předávání informací, spolupráci na krajských akcích a projektech, organizování seminářů, podporu významných projektů a akcí, metodickou činnost apod. Ve Všesportovním kolegiu KHK je sdruženo všech 10 největších krajských sportovních asociací a téměř 30 % obyvatel KHK. Politika KHK v oblasti sportu tak značným způsobem ovlivňuje život minimálně třetiny obyvatel kraje.

Významným nástrojem KHK při ovlivňování a podpoře oblasti tělovýchovy a sportu je krajská dotační politika. KHK každoročně vyhlašuje několik specificky zaměřených dotačních programů pokrývajících široké spektrum sportovních a tělovýchovných aktivit. Je to zejména pořádání sportovních a tělovýchovných akcí, celoroční činnost sportovních organizací, reprezentace na republikových, evropských a celosvětových soutěžích, činnost sportovních středisek a sportovních center mládeže, ale i vzdělávání trenérů, rozhodčích a cvičitelů. Nově se KHK zaměřil také na podporu pohybové gramotnosti obyvatel kraje a na podporu vrcholového sportu. Od roku 2013 je v oblasti sportu naplňována politika KHK stanovená Záměrem rozvoje SPV. Poradním orgánem zastupitelstva kraje je výbor pro sport, tělovýchovu

a volnočasové aktivity Zastupitelstva KHK, jehož členy jsou také zástupci NNO, které tak dostávají možnost ovlivňovat politiku KHK v oblasti sportu.

Hlavní cíle pro rozvoj oblasti tělovýchovy a sportu:

- podpora činnosti sportovních organizací zejména NNO, podpora organizace či podíl na organizaci významných sportovních a tělovýchovných akcí v KHK
- realizace vlastních celokrajských projektů v oblasti tělovýchovy a sportu (např. projekt olympiád dětí a mládeže apod.)
- podpora vzdělávání a rozšiřování odborných znalostí dobrovolných i profesionálních pracovníků sportovních organizací, ocenění jejich práce
- zkvalitnění podmínek pro tělovýchovné a sportovní aktivity žáků a studentů škol zřizovaných KHK
- zajištění participace odborné veřejnosti na politice KHK v oblasti tělovýchovy a sportu
- zachování finanční podpory KHK projektům žadatelů o dotaci, vlastních aktivit kraje v oblasti volného času dětí a mládeže

Navrhovaná opatření pro dosažení stanovených cílů:

- pokračovat ve spolupráci se Všesportovním kolegiem KHK, krajskými, okresními a celorepublikovými sportovními svazy a asociacemi, školami a školskými zařízeními, obcemi a dalšími subjekty působícími v oblasti tělovýchovy a sportu
průběžně
- každoročně vyhlašovanými dotačními programy kraje podporovat kvalitní projekty z oblasti tělovýchovy a sportu, poskytovat organizátorům projektů metodickou pomoc, podporovat projekty s celokrajskou a větší působností
průběžně
- investovat do rekonstrukce a výstavby sportovních hřišť u škol zřizovaných KHK
průběžně
- pokračovat v organizování výprav KHK a v participaci na projektu olympiády dětí a mládeže
průběžně
- podporovat regionální konference a organizovat krajskou konferenci NNO působících v oblasti sportu
průběžně
- zajistit podíl zástupců NNO a odborné veřejnosti na politice KHK v oblasti sportu prostřednictvím výboru pro sport, tělovýchovu a volnočasové aktivity Zastupitelstva KHK
průběžně

3.8.3 Oblast soutěží a přehlídek

Soutěže představují hlavní příležitost žáků k uplatnění a projevení zájmu i nadprůměrných předpokladů. Jsou příležitostí rozvoje systematické a dlouhodobé práce s nadanými žáky. Patří k důležitým aktivitám, které pomáhají rozvíjet nadání, slouží k vyhledávání nadaných a motivují rozvoj potenciálu žáků.

Soutěže a přehlídky vyhlášené MŠMT a spoluorganizované Královéhradeckým krajem

MŠMT každoročně zveřejňuje ve Věstníku MŠMT seznam cca 150 celostátních soutěží v oblasti předmětové (s přírodovědným zaměřením, s technickým zaměřením, s humanitním zaměřením), umělecké a sportovní.

KHK byl každoročním příjemcem dotací z Rozvojového programu MŠMT – Podpora okresních a krajských kol soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání. Od 1. 1. 2012 finančně zabezpečuje organizaci soutěží a přehlídek vyhlášených MŠMT a spoluorganizovaných KHK prostřednictvím Školského zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje. Představitelé KHK každoročně oceňují vítěze krajských kol soutěží a organizátory těchto soutěží. Ti nejlepší postupují přes okresní a krajská kola do ústředních kol. Na vybrané soutěže navazuje mezinárodní nadstavba. Každoročně jsou školy informovány o výsledcích souhrnně v programu Excellence, dále na webových stránkách kraje a ŠZ DVPP KHK ve Výroční zprávě o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v KHK.

V této oblasti se KHK dále finančně podílí na přípravných seminářích k matematické olympiádě, na soutěžích Karlovarský skřivánek, Kopidlenský kvítek, Přírodovědný klokan. Finanční prostředky jsou též použity na přepravu výtvarných prací a částečnou úhradu dopravy na sportovní soutěže.

Regionální soutěže vyhlášené KHK

Podpora regionálních soutěží pro děti a mládež KHK je realizována jako samostatný Program na zajištění soutěží pro děti a mládež KHK. Podpora je poskytována na soutěže, které mají víceletou tradici a volně navazují na soutěže a přehlídky vyhlášené MŠMT. Pro tyto účely byla z rozpočtu KHK každoročně vyčleněna částka 400 tis. Kč.

Soutěže ostatních vyhlášitelů

Vedle soutěží vyhlášených MŠMT a KHK se žáci škol zřizovaných KHK účastní i soutěží jiných vyhlášitelů (NÚV: Fiktivní firmy; COFET a.s.: soutěž Finanční gramotnosti; TERRA-KLUB: Eurorebus; sdružení Student Cyber Games: Prezentáda aj). Účast škol zveřejňuje KÚ KHK ve Výroční zprávě o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v KHK.

Hlavní cíle pro rozvoj oblasti soutěží a přehlídek:

Organizováním a finanční podporou soutěží, přehlídek a doprovodných akcí pro talentované děti a mládež vytvářet podmínky pro:

- identifikaci talentovaných žáků v systému soutěží jako součást podpory práce s talenty
- úspěšnou reprezentaci KHK na národní a mezinárodní úrovni
- zkvalitnění organizace systému soutěží
- kvalitní práci organizátorů a odborných garantů soutěží vyhlášených MŠMT a organizovaných KHK

Navrhovaná opatření pro dosažení stanovených cílů:

- zpracovat analýzu výsledků, kterých dosáhli žáci v krajských, celostátních a mezinárodních kolech soutěží vyhlášených MŠMT, a následně poskytnout výsledky analýzy školám k dalšímu využití **každoročně**

- propagovat výsledky žáků z KHK dosažených na celostátní a mezinárodní úrovni v krajských i celostátních médiích a na webových stránkách KHK
průběžně
- podporovat činnosti a aktivity ŠZ DVPP KHK zaměřené na organizace soutěží vyhlášených MŠMT
průběžně
- využít webové stránky KHK a webové stránky ŠZ DVPP KHK k informování škol a školských zařízení o systému soutěží
průběžně
- podporovat efektivní komunikaci mezi KHK, organizátorem soutěží a odbornými garanty na úrovni vyšších kol (okresních a krajských) a mezi organizátory školních kol při organizování soutěží a přehlídek; využívat jednotnou metodiku při organizaci soutěží vyhlášených MŠMT
průběžně
- oceňovat úspěšné účastníky soutěží a organizátory – odborné garanty krajských kol při slavnostních setkáních se zástupci KHK
každoročně

3.8.4 Oblast činnosti školských zařízení pro zájmové vzdělávání

Současný stav a jeho analýza

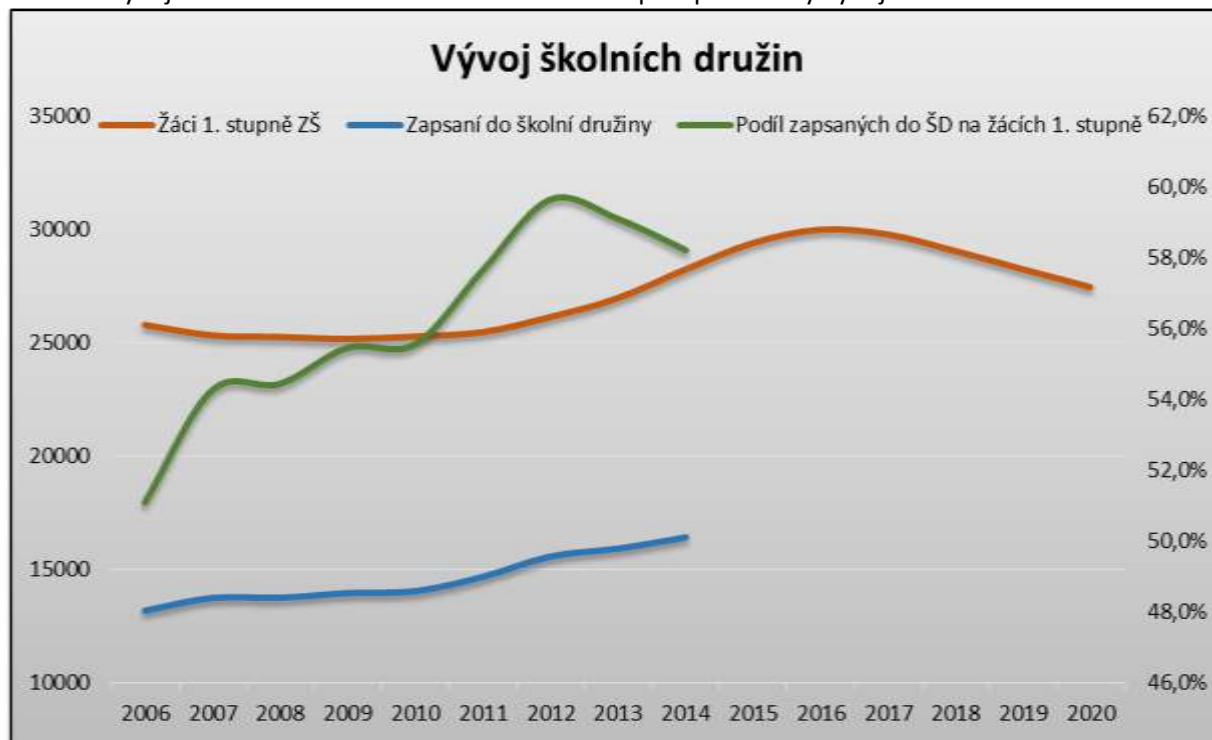
Zájmové vzdělávání, i když neposkytuje stupeň vzdělání, se zabývá aktivitami potřebnými pro rozvoj osobnosti, duševní hygienou, kompenzuje jednostrannou zátěž ze školy, má funkci výchovnou, vzdělávací, kulturní, preventivní (prevence šíření rizikového chování), zdravotní (relaxační a regenerační) a sociální (rozdvíjí schopnosti, znalosti, dovednosti, nadání, upevňuje sociální vztahy).

Školní vzdělávací programy školských zařízení pro zájmové vzdělávání (školní družina, školní klub, středisko volného času) mají přímou vazbu na rámcové vzdělávací programy pro jednotlivé úrovně vzdělávání a prostřednictvím ŠVP pomáhají naplňovat vzdělávací cíle stanovené RVP všemi formami zájmového vzdělávání (pravidelnou výchovnou a vzdělávací činností, příležitostnou, tematickou rekreační, táborovou, osvětovou činností, otevřenou nabídkou spontánních činností). Jedná se především o průřezová témata RVP – osobnostní a sociální výchovu, výchovu demokratického občana, výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní, environmentální, mediální a etickou výchovu.

Hlavním úkolem následujícího období je podporovat osobnostní rozvoj mladých lidí a jejich uplatnění ve společnosti a monitorovat činnost školských zařízení pro zájmové vzdělávání, která se podílejí na rozvoji nadání dětí a žáků.

Školní družiny jsou přednostně určeny pro žáky 1. stupně ZŠ, školní kluby pro žáky 2. stupně ZŠ a nižšího stupně víceletého gymnázia jedné nebo několika škol. V důsledku demografického vývoje došlo mezi roky 2012 a 2014 v KHK k nárůstu počtu žáků zapsaných do školních družin při základních školách všech zřizovatelů o 5,3 %.

Graf 15: Vývoj školních družin v letech 2006 – 2014 a předpokládaný vývoj do roku 2020

Zdroj dat: MŠMT, OŠ KÚ KHK

Z povahy normativního financování regionálního školství vyplývá nezbytnost regulace nejvyšších povolených počtů žáků zapsaných do školských zařízení pro zájmové vzdělávání v rámci KHK.

Hlavní cíl pro rozvoj oblasti činnosti školských zařízení pro zájmové vzdělávání:

- podpořit navýšování kapacit školních družin a školních klubů s ohledem na demografický vývoj, počty žáků základních škol a stávající síť školských zařízení pro zájmové vzdělávání

Navrhovaná opatření pro dosažení stanoveného cíle:

- při navýšování kapacit školních družin se řídit následujícími pravidly:
 - kapacita školní družiny po navýšení nepřesáhne 85 % počtu žáků 1. – 3. ročníku základních škol s prvním i druhým stupněm
 - rozhodující je předpokládaný počet žáků 1. – 3. ročníku ve školním roce, od něž se o zvýšení kapacity žádá
 - v případě základních škol pouze s ročníky 1. stupně lze navýšit kapacitu až na 100 % počtu žáků

průběžně

- při úpravě kapacit školních klubů zapsaných do školského rejstříku před 1. 6. 2016
 - vycházet z počtu žáků na 2. stupni ZŠ
 - rozhodující je předpokládaný počet žáků na 2. stupni ZŠ ve školním roce, od něž se úprava kapacity žádá

průběžně

- u žádostí o zápis nově zřizovaných kapacit školních klubů přihlížet k lokálním možnostem zájmového vzdělávání:

- kapacita školních klubů v obcích, kde zároveň působí středisko volného času, nepřesáhne 10 % z počtu žáků 2. stupně ZŠ
 - kapacita školních klubů, kde středisko volného času nepůsobí, nepřesáhne 20 % z počtu žáků 2. stupně ZŠ
 - v případě příznivého vývoje ekonomických podmínek pro financování navyšování kapacit školních klubů bude možno výše uvedená procenta zvýšit
- průběžně**

3.9 Zařízení školního stravování

Zařízení školního stravování zajišťují stravování dětí, žáků, studentů a dalších osob, jimž je poskytováno stravování v rámci hmotného zabezpečení, plného přímého zaopatření nebo v rámci preventivně výchovné péče formou celodenních služeb nebo internátních služeb. Snaží se rozvíjet zdravý životní styl a správné výživové návyky od útlého dětství, a tím předcházet vývoji nevhodných stravovacích zvyklostí, nesprávnému vztahu k jídlu a především zdravotním problémům, které souvisejí s nadváhou a obezitou a vedou v pozdějším věku k případům nemocí srdce, mozkových příhod, cukrovky, rakoviny a dalších civilizačních nemocí.

Školní stravování má celospolečenský význam, je nástrojem výživové a potravinové politiky státu.

Současný stav a jeho analýza

V Královéhradeckém kraji zajišťovalo stravovací služby pro děti, žáky, studenty a zaměstnance škol a školských zařízení celkem 491 školních jídelen s 561 podsoučástmi, z toho 52 školních jídelen zřizuje Královéhradecký kraj, 414 obce, 19 soukromé osoby a 6 církve. Většina jídelen je součástí školy nebo školského zařízení.

Počet přihlášených stravovaných v jednotlivých letech byl poměrně vyrovnaný, ve školním roce 2014/2015 bylo přihlášeno ke stravování 72 511 dětí, žáků a studentů, 10 350 zaměstnanců škol a školských zařízení a dalších 10 568 cizích strávníků. Provoz zařízení školního stravování zajišťovalo ve školním roce 2014/2015 1 411,3 přepočtených pracovníků.

V uplynulém období zaznamenalo školní stravování pozitivní změny v oblasti výživy, pro zaměstnance školních jídelen proběhla školení k sestavování jídelníčku, pestrosti stravy, bezpečkové dietě, hygienickým předpisům, zařazování vhodných potravin do jídelníčku a jejich kombinace, dietnímu stravování. Školy se zapojovaly do různých projektů, např. Zdravá škola, Víím, co jím, Ovoce do škol, Mléko do škol apod.

Od 1. února 2015 nabyla účinnosti novela vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů, která zařadila do školního stravování i dietní stravování z důvodu narůstajícího počtu dětí, žáků a studentů, kteří nemohou ze zdravotních důvodů konzumovat běžnou stravu pro děti, žáky a studenty stanovenou touto vyhláškou.

Školní jídelny tak mají možnost připravovat dietní stravu pod odborným dohledem nutričního terapeuta za předpokladu, že školní jídelna má předpoklady materiální, personální a odborné pro přípravu diet.

Ve školních jídelnách zřizovaných Královéhradeckým krajem byly prováděny kontroly dodržování platných právních předpisů, výživových dávek, používání kvalitních potravin, dodržování technologických postupů. Z výsledků kontrol vyplývá, že školní jídelny ve zvýšené míře využívají k přípravě jídel „zdravé potraviny“ (ovoce, zeleninu, luštěniny, obiloviny), zavádějí postupně nové receptury, aby i méně oblíbené potraviny (např. luštěniny) byly pro strávnický upraveny jako pestré a chutné jídlo.

Průběžně byla poskytována metodická pomoc školním jídelnám, nejčastěji směřovala ke změnám v legislativě, zavádění nových potravin a receptur do školního stravování, plnění výživových dávek, zajištění stravovacích služeb pro děti a žáky se zdravotními problémy.

Za účasti zřizovatelů došlo v některých jídelnách k modernizacím provozu, nákupu nových moderních technologických zařízení pro šetrnější úpravu potravin bez značných tepelných ztrát.

Z důvodu optimalizace sítě škol, hlavně středních, došlo v uplynulém období k některým změnám v oblasti školních jídelen. Protože postupně dochází ke slučování škol, dochází i k úsporným opatřením v oblasti stravování, některé školní jídelny ukončily provoz a stravovací služby škola zajistila pro své žáky v jiné školní jídelně, někde došlo ke změně školní jídelny na školní jídelnu – výdejnu. Konkrétní případy jsou každoročně specifikovány ve Výroční zprávě o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji.

Hlavní cíle pro rozvoj oblasti školního stravování:

- Postupné zavádění novely vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů, do praxe
- zajišťování metodické pomoci školním jídelnám všech zřizovatelů, provádění průběžných kontrol školních jídelen
- podpora vedení dětí, žáků a studentů ke zdravému životnímu stylu a získávání správných stravovacích návyků
- sledování moderních trendů přípravy pokrmů, používání nových receptur s cílem zvyšování atraktivity školního stravování
- podpora modernizace a rekonstrukce školních jídelen zřizovaných KHK v rámci finančních možností zřizovatele, podpora získávání finančních prostředků i z fondů EU

Navrhovaná opatření pro dosažení stanovených cílů:

- spolupracovat s MŠMT, Ministerstvem zdravotnictví a ČŠI při zavádění dietního stravování do školních jídelen
průběžně
- zajišťovat metodickou pomoc školním jídelnám všech zřizovatelů, provádět průběžné kontroly ve školních jídelnách zaměřené na zajištění kvalitní čerstvé, výživově vyrovnané stravy pro děti, žáky a studenty KHK
průběžně
- spolupracovat s Krajskou hygienickou stanicí KHK při organizaci porad a školení pro pracovníky školních jídelen
průběžně
- získávat a zapojovat školní jídelny do projektů a soutěží za účelem zlepšení stravovacích služeb
průběžně

3.10 Systém poradenských služeb

Jedním z hlavních cílů v následném období bude dle zásad Strategie 2020 zvýšit „schopnost vzdělávacího systému vytvářet podmínky a uplatňovat účinné postupy pro efektivní prevenci a kompenzaci zdravotních, sociálních, kulturních a jiných osobnostních znevýhodnění“ tak, aby nerovnosti v dosahovaných výsledcích byly co nejméně předurčovány faktory, které nemůže jedinec ovlivnit.

V dnešní době stále více přibývají u dětí a žáků problémy s:

- poruchami chování
- poruchami učení
- narůstajícím počtem neúplných rodin
- psychiatrickými diagnózami
- odklady povinné školní docházky
- profesní orientací

Z těchto důvodů musí být poradenské služby ve školách zaměřeny především na:

- prevenci školního neúspěchu
- prevenci rizikového chování v rámci kolektivu
- spolupráci se zákonnými zástupci dětí a žáků
- poskytování kariérového poradenství
- podporu vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami vyplývající z novely § 16 a následujících školského zákona včetně metodické podpory pedagogům

V souvislosti s tímto posledním bodem MŠMT zavádí opatření, která zabrání možné diskriminaci a umožní přísnější kontrolu a metodické vedení na všech stupních poradenského, rozhodovacího a výkonného procesu (opatření se zavádějí v souvislosti s „Aktualizovaným akčním plánem k výkonu rozsudku D. H. a ostatní proti České republice“).

Důležitou oblastí je rovněž péče o děti, žáky a studenty mimořádně nadané. V této oblasti bude pozornost zaměřena na:

- vyhledávání těchto jedinců pomocí klasických i nových diagnostických nástrojů
- uplatňování systému podpurných opatření i ve vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů
- využití vzdělávacího poradenství při volbě školy, ale i možností v rámci školního a zájmového vzdělávání
- realizace dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřeného na tuto skupinu dětí, žáků a studentů
- rozvíjení vrozených dispozic dětí, žáků a studentů nadaných a mimořádně nadaných nejrozličnějšími formami (individuální vzdělávací plány, informační materiály, mimoškolní aktivity, soutěže aj.)

Školská poradenská zařízení zajišťují pro děti, žáky a studenty a jejich zákonné zástupce, pro školy a školská zařízení informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou činnost, poskytují odborné speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby, preventivně výchovnou péči a napomáhají při volbě vhodného vzdělávání a přípravě na budoucí povolání. Pro tyto účely má Královéhradecký kraj zřízenou pedagogicko-psychologickou poradnu s pobočkami v každém okresním městě a pět speciálně pedagogických center, která jsou součástí čtyř speciálních škol.

Současný stav a analýza oblasti poradenských služeb

Pedagogicko-psychologické poradenství zajišťují v KHK školská poradenská zařízení:

Pedagogicko-psychologická poradna Královéhradeckého kraje (dále také jen PPP HKH)

PPP KHK má svá pracoviště v každém okresním městě. Úkolem PPP KHK je individuální psychologická nebo speciálně pedagogická diagnostika a poradenství u dětí předškolního věku, žáků základních, středních a vyšších odborných škol. Do okruhu její činnosti patří péče o žáky a studenty s vývojovými poruchami učení a chování, péče o mimořádně nadané žáky, diagnostika mentálního postižení, prevence rizikových jevů, poradenství k volbě povolání, metodické vedení výchovných poradců a školních metodiků prevence.

Speciálně pedagogická centra

Pět speciálně pedagogických center (dále také jen SPC) je součástí speciálních škol zřizovaných krajem. Jejich úkolem je provádět diagnostiku a navrhnout speciálně pedagogické postupy ve vzdělávání žáků se zdravotním postižením. SPC jsou zaměřena na různé typy postižení:

- pro mentální postižení v Hradci Králové a v Trutnově
- pro zraková postižení v Hradci Králové
- pro sluchová postižení a vady řeči v Hradci Králové
- pro vady řeči v Náchodě a v Trutnově

V kraji dále působí dvě SPC jiných zřizovatelů, která jsou specializována na tělesná postižení a kombinované vady.

Hlavní cíle pro rozvoj oblasti poradenské péče:

- zajištění rovnoměrné dostupnosti poradenských služeb pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve všech okresech KHK
- podpora vybavenosti SPC a PPP KHK vhodnými moderními diagnostickými nástroji
- podpora systému metodického vedení školských a školních poradenských služeb zejména v oblasti vzdělávání žáků s potřebou podpůrných opatření
- navýšení počtu školských a následně školních speciálních pedagogů a psychologů
- optimalizace poskytování poradenských služeb v rámci KHK

Navrhovaná opatření k dosažení stanovených cílů:

- udržení sítě školských poradenských zařízení a vytvoření pozice metodika specialisty přibližovat služby klientům k definování konkrétních mechanismů podpory
průběžně
- podílet se na zajišťování podmínek pro vytvoření poradenských služeb školním psychologem nebo školním speciálním pedagogem
průběžně

- zanalyzovat rozsah a pokrytí služeb školských poradenských zařízení na území kraje s cílem zefektivnění poradenských, rozhodovacích a výkonných procesů
2016 – 2018
- podporovat finančně průběžnou modernizaci diagnostických nástrojů ve školských poradenských zařízeních
průběžně

Kariérové poradenství

Hlavním cílem je pomáhat při rozhodování v otázkách vzdělávání, volby zaměstnání a profesní přípravy. Jde o širokou nabídku služeb, které zastřešují dvě ministerstva (Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy). Tento celý komplex představuje nejen služby pro jedince, kteří ještě nevstoupili na trh práce a zaměstnání si teprve hledají, ale také pro ty, kteří již jsou zaměstnání a hledají změnu. Značná část těchto služeb je zabezpečována prostřednictvím informačních technologií.

V rezortu školství v této oblasti hrají významnou úlohu školská poradenská zařízení a výchovní poradci na školách.

Hlavní cíle pro rozvoj oblasti kariérového poradenství:

- rozvíjení stávajícího informačního systému (ŠIPu – Školský informační portál Královéhradeckého kraje)
- prohlubování spolupráce mezi úřadem práce a školským sektorem (školy, pedagogicko-psychologická poradna, KHK)
- provázání kariérového poradenství s potřebami trhu práce (důraz na přírodovědné a technické vzdělávání)

Navrhovaná opatření pro dosažení stanovených cílů:

- zaktualizovat a upravit stávající informační systém kraje (ŠIP)
rok 2017
- poskytovat výchovným poradcům ZŠ a SŠ informace o reálném pracovním prostředí a potřebách trhu práce, aby mohli co nejlépe, s ohledem na individuální přístup k žákovi, poskytovat poradenské služby
průběžně
- pokračovat ve spolupráci s úřadem práce v pořádání setkání výchovných poradců, zástupců zaměstnavatelů, škol aj. na téma uplatnitelnosti uchazečů o vzdělávání na trhu práce, při setkáních propagovat přírodovědné a technické vzdělávání
průběžně

3.11 Prevence rizikového chování

Současný stav a jeho analýza

Základním principem primární prevence rizikového chování (dále také jen PPRCH) u žáků je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládnání zátěžových situací osobnosti. Cílem prevence rizikového chování je zabránit výskytu rizikového chování v daných oblastech nebo co nejvíce omezit škody působené jejich výskytem mezi žáky.

Prevence rizikového chování je plněna v souladu s Národní strategií primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018 zpracovanou v návaznosti na Národní strategii protidrogové politiky na období 2010 – 2018 a Strategii prevence kriminality (2012 – 2015) a dalšími platnými metodickými pokyny a dále se strategickými dokumenty Královéhradeckého kraje, zejména Konceptí školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2014 – 2018.

Páteř prevence rizikového chování ve školství v KHK tvoří MŠMT, KÚ KHK, PPP KHK, ŠZ DVPP KHK, školy, školská zařízení a pracovníci zařazení do organizační struktury těchto zařízení s odpovědností za zajištění a realizaci preventivních opatření v obvodu působení. Spolupráce je navázána i s dalšími odbornými pracovníky KHK a zástupci institucí participujících na řešení aktuálních problémů prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže.

KHK navýšil od roku 2012 na celý úvazek pracovní pozice metodiků prevence při PPP KHK, kteří působí ve všech okresech KHK (jako jedni z mála v ČR). Metodická pomoc byla průběžně v jednotlivých okresech poskytována především metodiky prevence při PPP KHK.

Vzdělávání, organizování seminářů a konferencí v této oblasti zajišťoval KHK především prostřednictvím organizace k tomuto účelu zřízené – ŠZ DVPP KHK, které zajišťuje i specializační studium pro školní metodiky prevence. Ve sledovaném období specializační studium pořádalo i Semiramis o.s., Národní institut dalšího vzdělávání a Institut dalšího vzdělávání Fakulty informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové. V letech 2012 – 2015 byly uskutečněny konference s názvem: „Dítě a droga“, „Šikana a kyberšikana ve školách“, „Sociální klima školy“. O seminářích s preventivní tematikou pořádaných ŠZ DVPP KHK či odborem školství KÚ KHK byly každoročně shrnuty informace ve Výročních zprávách o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji. Každoročně byl věnován jeden ze seminářů Školám podporující zdraví.

Programy na podporu aktivit v oblasti prevence rizikového chování realizované školami, školskými zařízeními a nestátními neziskovými organizacemi byly účelově dotované jak z finančních prostředků MŠMT, tak v souladu s Dotační strategií Královéhradeckého kraje na období 2010 – 2013, 2014 – 2016 z finančních prostředků KHK. V souladu s Dotační strategií KHK v letech 2012 – 2013 KHK podporoval dva dotační programy: „Programy zaměřené na prevenci rizikového chování“ SMP01 a „Podpora a rozvoj zdravého životního stylu“ SMP02. Každý uvedený rok bylo rozdělováno 450 tis. Kč. V roce 2014 byly sloučeny výše uvedené dotační tituly v jeden SMP01 „Programy zaměřené na prevenci rizikového chování a zdravý životní styl dětí a mládeže“. Bylo rozděleno 700 tis. Kč. Poprvé byl vyhlášen dotační titul „Etická výchova ve školách“ SMP03, kde bylo rozděleno 239 tis. Kč. Celkem se tedy v roce 2014 rozdělilo 939 tis. Kč. V roce 2015 bylo v těchto 2 programech rozděleno úspěšným žadatelům 1 020 tis. Kč.

Od roku 2008 probíhá dotazníkové šetření zaměřené na postavení a pozici školních metodiků prevence (dále také jen ŠMP), na služby v oblasti primární prevence, na evidenci projevů rizikového chování, na témata seminářů. Výsledky šetření jsou zveřejňovány na

<http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?pgid=155> a následně ve Zpravodaji prevence rizikového chování dětí a mládeže.

Krajská školní koordinátorka (dále také jen KŠKP) vkládala průběžně aktuální informace z oblasti prevence rizikového chování, např. o průběhu obnoveného procesu certifikací poskytovatelů programů primární prevence, o síti škol podporujících zdraví, o zapojení se KHK do projektu Kraje pro bezpečný internet „KPBI“ na webové stránky KHK <http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?pgid=155>, některé i na republikový portál www.prevence-info.cz

Postupně byly aktuální informace z oblasti prevence rizikového chování dále zasílány do škol prostřednictvím Zpravodaje prevence rizikového chování pro školy a školská zařízení, který vyhotovuje KŠKP. Podrobnější informace z oblasti primární prevence rizikového chování byly každoročně zveřejňovány ve Výroční zprávě o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji.

Stanovené cíle pro rozvoj oblasti prevence rizikového chování:

- spolupráce s MŠMT na vícezdrojových a víceletých dotačních programech, které zajistí kontinuitu realizovaných činností, stabilitu financování programů primární prevence a současně budou adekvátně reagovat na specifika konkrétního školního roku
- analýza stavu v oblasti prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních
- aktualizace informací v oblasti primární prevence prostřednictvím informačního portálu <http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?pgid=155> a www.prevence-info.cz
- podíl na naplňování Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018 včetně jejich specifických cílů v oblasti legislativy
- naplňování Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2014 – 2018

Opatření pro dosažení stanovených cílů:

- předávat školám, školským zařízením a nestátním neziskovým organizacím informace o dotačních programech MŠMT, aktivně se účastnit jednání dotační komise MŠMT při hodnocení projektů vyhlášených MŠMT
průběžně
- vyhlášovat víceleté dotační programy KHK zaměřené na primární prevenci
každoročně
- realizovat dotazníkové šetření a výsledky mapování využívat k metodické a vzdělávací podpoře škol a školských zařízení
každoročně
- informovat školy a školská zařízení o doporučeném modelu minimálního preventivního programu ve školách, o projektu Kraje pro bezpečný internet, o nových metodických pokynech a dokumentech MŠMT, o procesu certifikací poskytovatelů programů primární prevence, vkládat aktuální informace z oblasti PPRCH
průběžně
- účastnit se pravidelně koordinačních a metodických setkání pořádaných MŠMT s krajskými koordinátory prevence či metodiky prevence
průběžně

- pořádat pracovní jednání KŠKP s metodiky PPP KHK, účastnit se pracovních setkání pořádaných metodiky prevence při PPP se školními metodiky prevence a podporovat aktivity v oblasti primární prevence
průběžně

3.12 Environmentální výchova a výchova k udržitelnému rozvoji

Současný stav a jeho analýza

Smyslem vzdělávání pro udržitelný rozvoj (dále také jen VUR), environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále také jen EVVO) a také globálního rozvojového vzdělávání (dále také jen GRV) jako jednoho z pilířů vzdělávání je vytváření předpokladů pro jednání člověka odpovědného k životnímu prostředí, tedy k přírodě a ke společnosti v jejich vzájemné interakci. VUR významně přispívá rovněž k zlepšování přírodovědné gramotnosti, k rozvoji badatelských dovedností, k rozvíjení mezipředmětových vztahů ve výuce, k orientaci výuky na řešení praktických problémů a ke zlepšování kvality vzdělávání.

V KHK dlouhodobě (více než deset let) funguje stabilní systém VUR stojící na čtyřech pilířích:

- **zakotvení v koncepčních dokumentech** – zejména Krajská koncepce EVVO
- **institucionální zajištění** – personální zajištění v rámci KÚ KHK, zakázky na krajskou koordinaci EVVO, síť center poskytujících otevřené služby EVVO, síť škol (např. síť a programy M.R.K.E.V., Mrkvička, Škola pro udržitelný život, Ekoškola)
- **systém financování** – efektivně kombinující příspěvky, zakázky a dotace kraje a mobilizaci externích zdrojů (evropské a státní fondy, obecní zdroje, soukromé zdroje)
- **řada kvalitních aktivit** – od úrovně jednotlivých organizací (škol, NNO, obcí a měst, podniků) po úroveň celokrajskou. Patří sem např. další vzdělávání pedagogických pracovníků, síť a informační systém, dostupná nabídka různých forem celoživotního vzdělávání v této oblasti

Hlavní cíle stanovené pro rozvoj oblasti VUR a EVVO:

- udržení stabilního krajského systému EVVO pokrývajícího všechny oblasti a stupně celoživotního vzdělávání
- zajištění kvalitní koordinace a podpory systému EVVO, kromě krajských zdrojů využívání evropských fondů a národních zdrojů, motivace obcí k podpoře EVVO
- podpora inovací a efektivních metod, jako je např. místně zakotvené učení, projektů zaměřených na zkvalitňování metodiky EVVO

Navrhovaná opatření pro dosažení stanovených cílů (realizace průběžná):

- zajistit pravidelné pořádání specializačních studií k výkonu specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy (pro školní koordinátory environmentální výchovy) s podporou KHK, tak aby nově ustanovení koordinátoři měli možnost získat tuto kvalifikaci (předpoklad otevření nového studia vždy minimálně jednou za dva roky)
- rozvíjet spolupráci ve VUR, EVVO a GRV s ostatními kraji (zejména Pardubickým a Libereckým v rámci NUTSII Severovýchod), např. při pořádání specializačních studií k výkonu specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy (pro školní koordinátory environmentální výchovy) a při spolupráci a síťování středisek ekologické výchovy

- pořádat každoročně krajské konference k VUR, EVVO a GRV pro MŠ, ZŠ, SŠ, školská zařízení, střediska ekologické výchovy a další aktéry ve VUR, EVVO a GRV
- iniciovat a podpořit společné projekty krajského koordinátora EVVO, dalších středisek ekologické výchovy a Univerzity Hradec Králové zaměřené na přípravu studentů učitelských oborů v oblasti EVVO, VUR a GRV a na rozvoj kvalitní didaktiky VUR, EVVO a GRV ve vzdělávacích oborech a průřezových tématech
- podporovat ve školách i mimoškolním vzdělávání výuku v bezprostředním kontaktu s přírodou a reálným světem (výuku v terénu, místně zakotvené učení apod.)
- zajišťovat pravidelný informační servis a průběžnou metodickou a konzultační pomoc mateřským, základním i středním školám a školským zařízením v návaznosti na existující síť M.R.K.E.V. pro ZŠ a SŠ a Mrkvička pro MŠ
- zajistit činnost krajského koordinátora EVVO jako metodického centra pro VUR, EVVO a GRV
- podporovat prostřednictvím grantů a příspěvků kvalitní programy VUR, EVVO a GRV a rozvoj kapacit VUR, EVVO a GRV ve formálním i neformálním vzdělávání (včetně víceletých grantů a investiční podpory)
- naplánovat využití prostředků OP VVV a Integrovaného regionálního operačního programu pro uvedená opatření ve VUR a EVVO komplexně v celoživotním vzdělávání (formálním i neformálním) prostřednictvím Regionálního akčního plánu, Krajského akčního plánu vzdělávání a Místních akčních plánů vzdělávání, začlenit opatření z oblasti VUR a EVVO do Regionálního akčního plánu, Krajského akčního plánu vzdělávání a motivovat k začlenění do Místních akčních plánů vzdělávání a Strategie ITI Hradecko–pardubické aglomerace

3.13 Multikulturní výchova a vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin

Současný stav a jeho analýza

Jednou ze zásad, na nichž je založeno vzdělávání, je rovný přístup ke vzdělávání bez jakékoliv diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, etnického nebo sociálního původu nebo jiného postavení občana. Vzdělávání přitom pomáhá vyrovnávat se se vzrůstající národnostní a etnickou rozdílností doprovázenou někdy výrazně jinými kulturními zvyky.

Do roku 2015 byly v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti se sociálním znevýhodněním (nejen) spočívajícím v nedostatečné znalosti vyučovacího jazyka na základních školách zřizovány přípravné třídy. Ve školách všech stupňů se vytvářejí pracovní místa asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním. Novela školského zákona od 1. 9. 2015 změnila podmínky pro zařazování do přípravných tříd – namísto sociálního znevýhodnění jsou určeny přednostně dětem s odkladem povinné školní docházky.

Od roku 2005 je MŠMT každoročně vyhlašován rozvojový program umožňující školám na základě účelově vázané finanční podpory realizovat pedagogickou asistenci pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním na období jednoho kalendářního roku.

K zajištění povinné školní docházky pro žáky z jiných států Evropské unie, ale i z dalších států, patří i překonání jazykové bariéry. K tomuto účelu OŠ KÚ KHK na základě předložené ekonomické rozvahy potřeby finančních prostředků zvýhodňuje a podporuje v KHK celkem 8 základních škol, které poskytují bezplatnou přípravnou výuku českého jazyka výše uvedeným žákům.

Hlavní cíl pro rozvoj oblasti multikulturní výchovy a vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin:

- podpora integrace dětí cizinců do mateřských, základních a středních škol

Navrhované opatření k dosažení stanoveného cíle:

- ekonomicky podporovat vybrané základní školy v KHK, které poskytují bezplatnou jazykovou přípravu – výuku českého jazyka dětem cizinců , přihlížet přitom k dopravní obslužnosti
průběžně

3.14 Spolupráce státních orgánů a územních samosprávných celků s odborovými organizacemi, organizacemi zaměstnavatelů a dalšími partnery při plnění úkolů ve vzdělávání

Důležitá pro oblast školství je spolupráce s organizacemi a dalšími partnery, kteří pomáhají naplňovat nejen školní vzdělávací programy, ale umožňují i formovat osobnost mladých lidí v oblasti jejich zájmů, hodnotového žebříčku i morálních zásad.

Spolupráce škol s městskou policií měst v KHK i s Policií ČR je velmi důležitá v oblasti prevence kriminality. Také spolupráce Hasičského záchranného sboru KHK a Českého červeného kříže v KHK se školami zasahuje do oblasti prevence a umožňuje získání teoretických i praktických znalostí potřebných pro záchranu života jedinců. Úřad práce ČR, různé profesní organizace a někteří zaměstnavatelé pomáhají uchazečům o studium na střední škole při volbě povolání, popř. usilují o přiblížení teorie a praxe včetně konání praktické výuky v reálných podmínkách firem a podniků. Tato činnost je zajišťována nejrozumnějšími způsoby, tj. prostřednictvím smluv, rozmanitých projektů, společných akcí, informačních materiálů apod.

Stanovené cíle pro rozvoj výše uvedené oblasti:

- efektivní spolupráce všech partnerů, kteří mohou pozitivně ovlivňovat vzdělanost a morální vyspělost společnosti
- zkvalitnění úrovně odborného vzdělávání v souladu s potřebami trhu práce

Navrhovaná opatření pro dosažení stanovených cílů:

- využívat veškeré možnosti vnějších podnětů a vlivů, které budou mít pozitivní dopad na osobnostní rozvoj dětí, žáků a studentů a pomohou k úspěšnému naplňování školních vzdělávacích programů
průběžně
- motivovat zaměstnavatele k výraznější spolupráci se školami včetně realizace praktického

vyučování přímo na pracovištích zaměstnavatelů s cílem lepší uplatnitelnosti absolventů zvláště odborných škol na trhu práce
průběžně

4 Kritéria rozvoje a optimalizace vzdělávací soustavy a struktury budoucí vzdělávací nabídky

V roce 2001 byl KHK zřizovatelem 158 škol a školských zařízení, k 1. 1. 2011 (při tvorbě předchozího dlouhodobého záměru) jich zřizoval 93 a k 1. 1. 2015 jich zřizuje pouze 88. Z uvedených údajů vyplývá, že se KHK procesu rozvoje a optimalizace vzdělávací soustavy věnoval s plnou odpovědností. I přes tuto skutečnost nelze považovat tento proces za dokončený. I v nastávajícím období bude nutné v něm pokračovat a reagovat zejména na tyto pokračující problematické oblasti:

- stagnace počtu žáků vstupujících do středních škol a z toho plynoucí neadekvátní počet středních škol a nabízených míst
- roztržitost oborové struktury
- předpokládaný úbytek počtu žáků na speciálních školách plynoucí z nové právní úpravy

4.1 Záměry dalšího rozvoje vzdělávací soustavy v KHK s přihlédnutím k demografickému vývoji

Současný demografický trend ukazuje, že KHK bude muset v započatém optimalizačním procesu pokračovat. To se týká především středního školství, které poklesy počtu žáků vstupujících do prvních ročníků postihly nejvíce, a to zvláště do roku 2013. V následujících letech počty žáků 1. ročníků středních škol v zásadě stagnují a tento trend bude pokračovat ještě v následujících třech letech. Na základě údajů počtu narozených dětí v KHK je zřejmé, že od školního roku 2018/2019 se začne mírně navyšovat počet žáků vstupujících do středního školství.

Vzdělávací soustava nabízí žákům s ukončenou povinnou školní docházkou různé stupně středního vzdělávání. Jedná se o střední vzdělávání (praktická škola), střední vzdělávání s výučním listem a střední vzdělávání s maturitní zkouškou.

V nabídce oborů vzdělání středních škol bude ve větší míře než dosud přihlíženo k uplatnitelnosti absolventů na trhu práce. Již nyní je absolventů některých zvláště technicky zaměřených oborů vzdělání (zakončených výučním listem nebo maturitní zkouškou) na trhu práce nedostatek a bez optimalizačních kroků by jich stále ubývalo. Některé školy by při malém počtu žáků ve třídách a bez další finanční podpory ze strany KHK nemohly tyto obory zachovat ve své vzdělávací nabídce, čímž by se situace na trhu práce ještě zhoršila.

Pokud by nedošlo k optimalizaci středních škol, problematickým by se stalo udržení kvality vzdělávání, neboť do maturitních oborů by byli stále více přijímáni žáci bez odpovídajících studijních předpokladů.

Ačkoliv se počet středních škol od vzniku KHK snížil, přesto jejich kapacity stále vykazují značné rezervy (průměrná obsazenost škol je cca 60 %). Stejně tak v oborech vyššího odborného vzdělávání se neustále snižuje počet uchazečů v důsledku negativního demografického vývoje i rozšiřující se nabídky studijních oborů vysokých škol.

Tyto skutečnosti poukazují na jedinou možnou cestu, a to nadále pokračovat v optimalizaci sítě škol

(zejména středních) a oborové struktury na těchto školách. Jenom tak se zvýší efektivita výchovně-vzdělávacího procesu, která povede k lepší teoretické a praktické připravenosti absolventů jednotlivých oborů potřebné při vstupu na trh práce či do sektoru terciárního vzdělávání.

V oblasti předškolního vzdělávání a základního vzdělávání se musí v současné době řešit opačný problém, a to nedostatečné kapacity na některých školách. Bude záležet na zřizovateli (převážně obcích) a na MŠMT, jakým způsobem budou tento stav řešit.

4.2 Optimalizace oborové struktury a kapacity oborů vzdělání ve středních školách v KHK

V současné době jsou některé z oborů vzdělání vyučovány na více středních školách, někdy pak i v rámci blízké dojezdové vzdálenosti od bydliště žáků. Důsledkem této roztříštěnosti oborové struktury je, že KHK pak musí vynakládané finanční prostředky dělit pro větší počet škol. Ty ve většině případů nestačí ani na zabezpečení standardního materiálního vybavení škol pro vyučování.

Oborová struktura všech středních škol v KHK musí být nastavena tak, aby umožňovala bezproblémové uplatnění budoucích absolventů na trhu práce při současném zachování přiměřené dostupnosti vzdělávání v daném oboru vzdělání v rámci celého KHK. Základním předpokladem pro optimální naplňování tříd musí být rovněž minimalizace roztříštěnosti stávající oborové struktury. Je nutné přihlídnout i k podpoře těch oborů vzdělání, které jsou málo naplňované, avšak svou jedinečností přesahují rámec KHK, popř. jejich absolventi citelně chybí na trhu práce (zejména technické a přírodovědné obory).

Cílem plánovaných změn v oborové struktuře by mělo být **optimální rozložení nabídky maturitních a nematuritních oborů vzdělání, optimální rozložení nabídky všeobecného a odborného středního vzdělávání s maturitní zkouškou (v souladu s DZ ČR 2015 – 2020, specifiky KHK a situací na trhu práce)** a dále **snížení celkového počtu míst ve středních školách** v takovém rozsahu, aby do jednotlivých oborů vzdělání byli přijímáni uchazeči s odpovídajícími schopnostmi, dovednostmi i studijními předpoklady. Veškeré změny je potřebné koordinovat a realizovat v rámci celého KHK vždy v kontextu s oborovou nabídkou v soukromých a církevních školách.

Tabulka 18: Obory vzdělání, které mají střední školy v KHK zapsány v rejstříku škol a školských zařízení ve větším počtu (4 školy a více) bez ohledu na zřizovatele
(v závorce je uveden počet středních škol, které k 1. 9. 2014 v tomto oboru vzdělávaly žáky)

Obory vzdělání zapsané v rejstříku škol a školských zařízení podle stavu k 1. 9. 2014		
Kód oboru	Název oboru	Počet středních škol s oborem vzdělání
79-41-K/41	Gymnázium (čtyřleté)	21 (18)
64-41-L/51	Podnikání	17 (15)
65-51-H/01	Kuchař – číšník	13 (12)
79-41-K/81	Gymnázium (osmileté)	12 (12)
18-20-M/01	Informační technologie	11 (11)
63-41-M/02	Obchodní akademie	10 (7)
63-41-M/01	Ekonomika a podnikání	10 (5)
78-62-C/02	Praktická škola dvouletá	9 (7)
23-41-M/01	Strojírenství	7 (6)
29-54-H/01	Cukrář	7 (6)
33-56-H/01	Truhlář	7 (7)
78-42-M/01	Technické lyceum	7 (3)
23-56-H/01	Obráběč kovů	7 (5)
66-51-H/01	Prodavač	7 (4)
79-41-K/61	Gymnázium (šestileté)	6 (5)
65-42-M/01	Hotelnictví	6 (5)
26-41-M/01	Elektrotechnika	6 (6)
23-52-H/01	Nástrojař	6 (5)
23-51-H/01	Strojní mechanik	6 (5)
69-51-H/01	Kadeřník	5 (5)
23-68-H/01	Mechanik opravář motorových vozidel	5 (4)
26-51-H/02	Elektrikář – silnoproud	5 (5)
23-43-L/51	Provozní technika	5 (4)
23-55-H/02	Karosář	5 (5)
69-54-E/01	Provozní služby	5 (4)
75-31-M/01	Předškolní a mimoškolní pedagogika	4 (4)
75-41-M/01	Sociální činnost	4 (4)
78-42-M/02	Ekonomické lyceum	4 (4)
68-43-M/01	Veřejnosprávní činnost	4 (3)

Zdroj dat: Rejstřík škol a školských zařízení

Kritéria pro optimalizaci oborové struktury:

- soulad oborové nabídky škol s požadavky trhu práce
- míra rozptýlenosti oborové struktury (tj. četnost nabídky oborů) v rámci celého KHK
- přiměřená dostupnost oborů vzdělání pro žáky na celém území KHK
- strategicky stanovený poměr počtu míst v 1. ročnících maturitních a nematuritních oborů vzdělání v rámci celého KHK (70 % : 30 %)

- strategicky stanovený poměr počtu míst v 1. ročnících maturitních oborů vzdělání poskytujících všeobecné a odborné vzdělání v rámci celého KHK (25 % : 75 %)
- strategicky stanovený podíl počtu míst v 1. ročnících nástavbových oborů vzdělání z celkového počtu absolventů oborů vzdělání s výučním listem v rámci celého KHK (do 20 % v denní formě vzdělávání, do 40 % ve všech formách vzdělávání)
- materiálně-technické podmínky pro výuku daného oboru vzdělání

4.3 Optimalizace sítě škol a školských zařízení v KHK

Optimalizační změny v síti mateřských a základních škol se musí důsledně realizovat v souladu s prognózou demografického vývoje daných věkových kohort vstupujících do předškolního a základního vzdělávání. Jednou z akceptovaných priorit v rámci optimalizace musí být zachování dostupnosti tohoto typu vzdělávání, proto bude v konkrétních případech potřebná i podpora malých, popř. málo naplněných mateřských a základních škol v některých obcích. O těchto optimalizačních krocích v následném období budou rozhodovat zřizovatelé (nejvíce obce, které jsou ve většině případů zřizovatelem mateřských a základních škol) za podpory státu (MŠMT).

Základními sledovanými parametry potřebnými pro **efektivní úpravy v síti středních škol a vyšších odborných škol** jsou počty absolventů jednotlivých škol, jejich uplatnění na trhu práce, počty škol se stejnými obory vzdělání, jejich kapacity a jejich rozmístění v rámci KHK a v neposlední řadě i ekonomická prosperita škol. Teprve po provedené analýze těchto údajů a jejich konfrontaci s demografickým vývojem mohou být navrženy takové optimalizační kroky ve středním školství, které povedou ke snížení míry nezaměstnanosti absolventů, popř. k podpoře cíleně zaměřeného dalšího vzdělávání jedinců pro jejich lepší uplatnitelnost na trhu práce, a tím i ke snížení míry celkové nezaměstnanosti v KHK. Tyto změny nesmí omezit dostupnost počátečního ani dalšího vzdělávání a jejich realizace musí být prováděna i s ohledem na oborovou nabídku škol jiných zřizovatelů, než je KHK.

Optimalizační kroky musí vést ke snížení celkového počtu příspěvkových organizací – středních škol zřizovaných KHK a k nenařování počtu uvedených škol jiných zřizovatelů (či jejich kapacit).

Podobně musí být při optimalizaci sítě škol a školských zařízení díky svým specifickým posuzovány školy zřizované pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami, a to v souvislosti s novelou § 16 školského zákona. Mimo jiné z ní vyplývá podpora integrace dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami do tříd běžných škol a podpora společného vzdělávání. V důsledku legislativních změn dojde v následujících letech ke snížení počtu vzdělávaných ve školách tohoto typu, které zřizuje KHK. Na vzniklou situaci bude muset KHK reagovat slučováním škol nebo jinými organizačními opatřeními.

Kritéria pro optimalizaci sítě škol:

- velikost školy (počet žáků a studentů)
- optimální naplněnost tříd, popř. školy
- úroveň výchovně-vzdělávacího procesu (inspekční zprávy, protokoly ČŠI, státem garantované zkoušky)
- výsledky kontrol zřizovatele
- realizace dalšího vzdělávání jako nástroj pro snížení nezaměstnanosti v KHK (celoživotní učení, rekvalifikace)
- odborná kvalifikovanost pedagogického sboru
- ekonomická situace školy (včetně doplňkové činnosti a grantové politiky školy)

- zohlednění vynaložených finančních prostředků (stav budov, vybavení škol) a případné další nutné investice
- finanční úspory vzniklé optimalizačními kroky (ukončení pronájmů budov, které nejsou ve vlastnictví zřizovatele, snížení provozních nákladů apod.)
- rovnoměrné rozložení oborů vzdělání nebo typů škol s obdobnými obory vzdělání na území KHK

4. 4 Strategie dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení v KHK

Předškolní vzdělávání

- v místech aktuální potřeby umožnit zvyšování kapacit mateřských škol, při zřizování nových mateřských škol přihlížet k naplněnosti stávajících mateřských škol na území obce
- v případě nedostatečných kapacit mateřských škol podpořit zřizování přípravných tříd základních škol v souladu s jejich zákonem stanoveným účelem

Základní vzdělávání

- v místech potřeby podpořit zvyšování kapacit základních škol, aby každý žák plnil povinnou školní docházku měl zajištěno místo ve spádové škole

Základní umělecké vzdělávání

- udržet stávající kapacity ZUŠ – navýšení kapacit, případně vznik nových škol realizovat pouze ve výjimečných a odůvodněných případech v souladu s demografickým vývojem v kraji (udržet podíl počtu žáků ZUŠ na věkové skupině 6 – 18 let do 22,5 %)
- podporovat reciproční výměnu nenaplněných kapacit mezi jednotlivými ZUŠ

Speciální vzdělávání

- na základě zkušeností po aplikaci § 16 školského zákona optimalizovat síť speciálních škol tak, aby v dostatečné míře pokrývala reálnou potřebu vzdělávání dětí, žáků a studentů, které nelze začlenit do vzdělávání v hlavním vzdělávacím proudu
- nepodporovat vznik nových speciálních škol
- nepodporovat ve speciálních školách zápis takových oborů vzdělání do rejstříku škol a školských zařízení, které jsou již vyučovány v dostatečné míře na školách na území KHK, nebo by jejich zapsání narušovalo celkovou koncepci rozložení oborové struktury v KHK v rámci její optimalizace

Zájmové a jazykové vzdělávání

- při navýšování kapacit školních družin se řídit následujícími pravidly:
 - kapacita školní družiny po navýšení nesmí přesáhnout 85 % počtu žáků 1. – 3. ročníku u základních škol s prvním i druhým stupněm, respektive 100 % v případě základních škol pouze s ročníky 1. stupně
 - rozhodující je předpokládaný počet žáků 1. – 3. ročníku ve školním roce, od něž se o zvýšení kapacity žádá
- u žádostí o zápis nově zřizovaných školních klubů přihlížet zejména k možnostem zájmového vzdělávání:
 - kapacita školních klubů v obcích, kde zároveň působí středisko volného času, nepřesáhne 10 % z počtu žáků 2. stupně ZŠ
 - kapacita školních klubů, kde středisko volného času nepůsobí, nepřesáhne 20 % z počtu žáků 2. stupně ZŠ
 - v případě příznivého vývoje ekonomických podmínek pro financování navýšování kapacit školních klubů bude možno výše uvedená procenta zvýšit

- v případě jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky nezařazovat nové jazykové školy

Zařízení školských služeb (zařízení školního stravování)

- v zařízeních školního stravování budou kapacity udržovány v míře přiměřené počtu dětí, žáků a studentů vzdělávajících se ve školách na území kraje a demografickému vývoji

Střední a vyšší odborné vzdělávání

- nové střední školy a vyšší odborné školy (vzhledem k dostačující nabídce širokého spektra jejich oborů vzdělání a disponibilní kapacitě škol) nezřizovat
- do struktury oborů vzdělání ve střední škole nebo vyšší odborné škole může být v rámci KHK nově zařazen nebo kapacitně posílen jen obor vzdělání s maturitní zkouškou nebo obor vzdělání vyšší odborné školy, který bude nahrazovat jiný aktivní obor vzdělání s maturitní zkouškou nebo obor vzdělání vyšší odborné školy o stejné kapacitě
- do struktury oborů vzdělání ve střední škole nebo vyšší odborné škole může být nově zařazen nebo kapacitně posílen jen obor vzdělání s maturitní zkouškou nebo obor vzdělání vyšší odborné školy, který bude odpovídat předpokládaným dlouhodobým budoucím potřebám trhu práce a podpořen odůvodněným stanoviskem zástupce sociálních partnerů (Svazu průmyslu a dopravy, Hospodářské komory, Agrární komory) – tento bod platí vždy zároveň s předchozím bodem
- v oblasti oborů vzdělání s maturitní zkouškou, s výjimkou oborů vzdělání technického nebo přírodovědného zaměření (např. skupin oborů 18 Informatické obory, 23 Strojírenství a strojírenská výroba, 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, 28 Technická chemie a chemie silikátů, 37 Doprava a spoje, 53 Zdravotnictví, 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie), nezvyšovat kapacity oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol, u kterých nezaměstnanost absolventů dlouhodobě překračuje republikový, resp. krajský průměr nebo jejich oborová kapacita je postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce (tj. **nejsou naplněny kapacity oborů vzdělání na jiných školách v kraji bez ohledu na zřizovatele**) nebo tyto obory mají unikátní obsah
- v oblasti oborů vzdělání s výučním listem:
 - může být nově zařazen nebo kapacitně posílen** jen obor vzdělání, který bude odpovídat předpokládaným dlouhodobým budoucím potřebám trhu práce
 - nemůže být nově zařazen nebo kapacitně posílen** obor vzdělání splňující tyto podmínky:
 - nezaměstnanost absolventů v těchto oborech vzdělání dlouhodobě překračuje republikový, resp. krajský průměr
 - oborová kapacita je postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce (tj. nejsou naplněny kapacity oborů vzdělání na jiných školách v kraji bez ohledu na zřizovatele)
- v oborech nástavbového studia nenavýšovat kapacity v denní formě vzdělávání
- v oblasti oborů vzdělání s maturitní zkouškou všeobecného zaměření nenavýšovat (příp. snížit) podíl přijímaných žáků do oborů vzdělání 8letých gymnázií a 6letých gymnázií

Poznámka:

Uvedená kritéria se vztahují na všechny formy středního a vyššího odborného vzdělávání, pokud není uvedeno jinak.

Výše uvedená kritéria budou použita při procesu schvalování změn v rejstříku škol a školských zařízení Krajským úřadem KHK a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (v souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020).

5 Ekonomická část dlouhodobého záměru

5.1 Obecná východiska

Základním východiskem pro zpracování ekonomické části dlouhodobého záměru je skutečnost, že vzdělávání a školské služby jsou financovány z více zdrojů. Objemově největším finančním zdrojem jsou dotace ze státního rozpočtu, poskytované prostřednictvím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Klíčové jsou zároveň i finanční prostředky poskytované právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení z rozpočtu jejich zřizovatele. V objemu státních účelových dotací pro školství poskytovaných kraji tvoří převážnou část tzv. přímé výdaje na vzdělávání, které zahrnují především základní příděl mzdových prostředků a souvisejících odvodů. Dotace na přímé výdaje jsou klíčové pro zajištění chodu škol a zaměstnanost. Z tohoto důvodu **principy a metody pro stanovení rozpočtu přímých výdajů krajům a následně rozpisu jednotlivým školským subjektům v konečném důsledku regulují rozsah aktivit školství.**

Ostatní státní účelové dotace mají charakter doplňkový, tj. umožňují zajištění specifických aktivit ve školství, vymezených obvykle rozvojovými programy MŠMT.

V oblasti financování nedošlo v uplynulých letech k principiálním změnám. Připravované reformy nebyly realizovány. Ve školském zákoně je nadále zakotven:

- způsob financování krajů z MŠMT, tj. rozpis dotací prostřednictvím republikových normativů (přímé výdaje) a prostřednictvím rozvojových programů
- normativní princip rozpisu přímých výdajů na vzdělávání z kraje na jednotlivé právnické osoby vykonávající činnost škol a školských zařízení

KÚ KHK poskytuje dotace na přímé výdaje na vzdělávání a výdaje na realizaci rozvojových programů právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení zřízených KHK, obcemi v působnosti KHK a soukromými subjekty. Níže popsaná problematika se týká právnických osob zřízených krajem a obcemi. Přímé výdaje soukromých subjektů jsou nyní financovány v samostatném režimu dle zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, prostřednictvím normativů stanovovaných MŠMT.

MŠMT v současné době připravuje komplexní reformu financování regionálního školství, která by dosavadní zavedené postupy měla výrazně změnit. Jeho záměry a základní teze úpravy jsou vymezeny ve schváleném Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020. Jedním z cílů reformy je sjednocení systémů financování vzdělávání ve školách všech zřizovatelů. Nebude mít ale dopad na soukromé školství.

Shrnutí aktuálního stavu

Uvedená východiska, platná v době zpracování aktualizace záměru, se shodují s východiskami jeho předchozí verze. Avizovaná změna systému financování regionálního školství ze strany MŠMT, která se týká základní dotace rozhodné pro financování mzdových výdajů školství, mnohé změnil. Protože jsou známy jen základní teze reformy, nejsme schopni rozpracovat její dopady na jednotlivé segmenty školství.

5.2 Financování výdajů škol a školských zařízení z dotací ze státního rozpočtu

5.2.1 Rozpis rozpočtu přímých výdajů na vzdělávání krajům

Finanční zabezpečení školství v působnosti kraje zásadně ovlivňuje objem finančních prostředků, které MŠMT přidělí v jednotlivých letech na přímé výdaje na vzdělávání (dále též přímé NIV). Nastavení konkrétní podoby metody rozpisu rozpočtu z úrovně MŠMT pak má dlouhodobé zásadní dopady na školství v kraji.

Prostředky jsou nyní krajům přidělovány prostřednictvím republikových normativů podle počtu dětí, žáků a studentů v členění dle 5 kategorií výkonů. Republikový normativ představuje průměrné financované výdaje na výuku a školské služby pro jednoho žáka v dané kategorii – nejen na vlastní výuku v mateřských, základních, středních a vyšších odborných školách, ale i na činnost školních jídelen, domovů mládeže, školních družin, základních uměleckých škol, středisek volného času, poradenských pracovišť.

Dosavadní princip rozpisu prostředků republikovými normativy v sobě obsahuje regulační mechanismus, který má stimulovat kraje k regulaci sítě škol a školských zařízení.

Všem krajům jsou prostřednictvím republikových normativů rozepisovány stejné finanční prostředky na dítě, žáka bez ohledu na:

- velikostní strukturu mateřských a základních škol (počet drahých malotřídních základních škol), která souvisí se strukturou sídelních jednotek a hustotou osídlení v kraji
- rozsah činnosti základních uměleckých škol, školních družin, středisek volného času
- finanční náročnost jednotlivých oborů vzdělání na středních školách

Počet žáků v nástavbovém studiu středních škol (v denní formě vzdělávání) je od roku 2011 zahrnut plně ve výkonech středních škol rozhodných pro rozpis rozpočtu krajům. Z tohoto pohledu není důvod pro regulaci rozsahu nabídky denního nástavbového studia.

Záměr MŠMT v letech 2017 - 2018:

- realizovat oddělení systémů financování – vzdělávání v mateřských a základních školách, vzdělávání v oborech vzdělání středních (vyšších odborných) škol a ostatního vzdělávání a školských služeb
- v systému financování vzdělávání v mateřských a v základních školách lépe zohlednit reálnou organizaci vzdělávání v jednotlivých školách
- v systému financování vzdělávání v oborech vzdělání středních (vyšších odborných) škol zohlednit:
 - potřebu absolventů daného oboru vzdělání z pohledu konkurenceschopnosti a z pohledu potřeb trhu práce jak na celostátní, tak na krajské úrovni
 - úspěšnost žáků v oboru vzdělání konkrétní školy na výstupu vzdělávání (státní maturity, nové závěrečné zkoušky, mistrovská zkouška)
 - uplatnitelnost absolventů škol na trhu práce (na celostátní i krajské úrovni)
 - podporu školy žákům se speciálními vzdělávacími potřebami
 - podporu školy žákům nadaným
 - aktivity školy v oblasti společného vzdělávání
 - podmínky a mechanismy pro vytváření zdravého školního klimatu, apod.

Nástroje k dosažení stanovených cílů:

- zavést jednotné, centrálně stanovené normativy (parametry) pro vymezení základního objemu finančních prostředků státního rozpočtu k zajištění vzdělávání v:
 - mateřských a základních školách
 - oborech vzdělání ve středních (vyšších odborných, základních uměleckých) školách
- zavést jednotné, centrálně definované, měřitelné kvalitativní parametry rozhodné pro podíl jednotlivých škol na základním objemu finančních prostředků vymezeném dle výše uvedeného bodu a jejich „váhu“

Vyhodnocení dosavadního stavu v Královéhradeckém kraji

Přechod financování krajů na metodu republikových normativů měl pro KHK v uplynulých letech značné negativní dopady. Některé z nich nadále trvají. Na základě vyhodnocení předchozích dvou nerealizovaných modelů reformy financování lze předpokládat, že nová reforma přinese zlepšení finančního zabezpečení škol na území KHK. To však bude pravděpodobně platit v souhrnu, ne však nutně pro každou organizaci.

V oblasti financování škol a školských zařízení zřízených obcemi došlo v uplynulých letech ke stabilizaci díky několikaletému nárůstu počtu dětí v mateřských školách a nově od roku 2013 i nárůstu počtu žáků základních škol. V krajském školství je financování mezd velmi negativně ovlivněno prohlubujícím se poklesem počtu žáků středních škol, ale i krajem zřizovaných speciálních základních škol. Tyto změny mají značný negativní dopad na disponibilní zdroje mzdových prostředků (při úbytku žáků je přímo úměrně snižován rozpočet dotace na přímé NIV i limit počtu zaměstnanců kraje).

Tabulka 18: Vývoj výkonů školství KHK rozhodných pro výši dotace na přímé NIV kraje v letech 2005/2006 – 2014/2015

Kategorie pro republikový normativ	Výkony SŠ										změna výkonů 2014/15 oproti 2005/06
	bez žáků nástavbového studia			včetně žáků nástavbového studia 1.ročník		včetně žáků nástavbového studia 1.-2.ročník					
	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	
3 – 5 let	15 640	15 502	16 064	16 659	17 460	18 245	18 983	19 442	19 722	19 792	126,55%
6 – 14 let	52 340	50 345	48 353	46 576	45 187	44 855	44 657	45 187	45 850	46 895	89,60%
15 – 18 let	23 914	23 653	23 501	23 629	23 447	22 989	21 851	20 510	19 451	19 030	79,58%
19 – 21 let	948	850	846	805	825	797	779	767	797	725	76,48%
dětské domovy	325	326	311	304	302	302	302	302	266	266	81,85%
Celkem	93 167	90 675	89 075	87 973	87 220	87 188	86 571	86 208	86 086	86 708	93,07%

Zdroj dat: MŠMT

Pozn.: jde o výkony započtené MŠMT pro rozpisy rozpočtu dotace na přímé NIV

Každoročně klesající počet žáků ve středních školách, který je základem pro přidělování finančních prostředků v rámci rozpočtu, znamenal výrazné snížení finančních zdrojů kraje pro střední školství. Počet tříd a s tím spojený počet pedagogických pracovníků se však snižoval výrazně pomaleji než počet žáků. Obvykle se snižovala naplněnost tříd, ale potřeba pedagogické práce zůstává – je nutno odučit alespoň minimální stanovené hodiny. Se snižující se velikostí školy narůstají nutné náklady na žáka. **V rámci KHK není dosahováno potřebné, tj. rozpočtem MŠMT předepsané úspory počtu zaměstnanců. Tento dlouhodobý vývoj vedl ke zhoršování situace v odměňování pracovníků školství.** Ve srovnání výše průměrných platů pracovníků školství náš kraj patří k nejhorším v rámci ČR.

Do částky republikového normativu na žáka ZŠ je zakalkulován i normativní podíl výdajů na základní umělecké školy, školní družiny a střediska volného času. Počet žáků do nich zapojených v minulosti zůstával zachován i přes pokračující pokles žáků v ZŠ – rostl procentuální podíl žáků účastnících se těchto aktivit. Tím se však snižovala schopnost KHK tyto aktivity financovat. Zájem žáků ZŠ o základní umělecké školy je v KHK tradičně nadprůměrný. Vzhledem k nově probíhajícímu nárůstu výkonů základních škol by se situace u základních uměleckých škol a středisek volného času měla stabilizovat, pozornost však bude nutné nadále věnovat řešení požadavků na zvýšení kapacity školních družin.

V roce 2011 byla MŠMT zavedena oddělená regulace mezd pro pedagogy a nepedagogy. Od roku 2013 bylo toto nastavení opět zrušeno. Je otázkou, jaká pravidla v této oblasti přinese reforma financování, jejíž záměr řeší především financování vybrané skupiny pedagogických pracovníků.

Od roku 2013 došlo v republikových normativch ze strany MŠMT k výraznému navýšení objemu na ostatní neinvestiční výdaje. Tímto krokem se stabilizovaly zdroje do té doby silně krácených finančních prostředků škol na nákup učebnic, učebních pomůcek a na vzdělávání pedagogických pracovníků.

V tabulkové příloze ekonomické části jsou zachyceny:

- rozdělení rozpočtu dotace na přímé NIV dle jednotlivých druhů škol a školských zařízení v letech 2012 – 2015 (tab. č. 2 Přílohy 1)
- limity počtu zaměstnanců stanovené MŠMT a skutečný vývoj zaměstnanosti v kraji v letech 2005 – 2015 (tab. č. 3 Přílohy 1)
- orientační propočty potřeby přímých výdajů v letech 2017 – 2020 podle vývoje výkonů věkových skupin (tab. č. 4 Přílohy 1) – v něm nejsou zahrnuty nárůsty nákladů spojené s opatřeními souvisejícími se společným vzděláváním

Regulační opatření KHK související s rozsahem financování výdajů školských subjektů do doby zavedení nového systému financování regionálního školství

Vzhledem k výše uvedenému je nadále nezbytné v rámci KHK průběžně regulovat rozsah financování jednotlivých dílčích segmentů školství a činností a při tom dodržovat níže uvedené principy vymezené již v předchozím dlouhodobém záměru:

- a) financovat jednotlivé segmenty školství prostřednictvím krajských normativů s ohledem na výdaje rozepisované kraji z MŠMT prostřednictvím republikových normativů
- b) vyhodnocovat produktivitu práce ve srovnání s ostatními kraji, realizovat opatření vedoucí k jejímu zlepšení, pokud v KHK budou dosahovány podprůměrné výsledky
- c) motivovat ředitele školských subjektů k realizaci úspěšných opatření
- d) prostřednictvím kapacit ve školském rejstříku regulovat rozsah aktivit, které nejsou přímo započteny do výkonů KHK pro přidělení finančních prostředků z MŠMT

Mezi tyto aktivity aktuálně patří výkony základních uměleckých škol, školních družin a klubů, neboť je problematické navýšovat jejich kapacity dle požadavků ředitelů právnických osob ve školství a zřizovatelů, protože MŠMT v současné době nepřiděluje na navýšení kapacit finanční prostředky (zejména školami požadované navýšení počtu žáků ve školních družinách je výrazně vyšší než nárůst počtu žáků v základních školách).

Plnění regulačních opatření

V předchozím období byly tyto principy realizovány prostřednictvím nástrojů rozpisu rozpočtu dotace na přímé NIV z úrovně krajského úřadu na školy a regulace kapacit. V rámci přípravy rozpisu přímých výdajů KHK byly vyhodnocovány komponenty tvořící krajské finanční normativy pro rozpis na jednotlivé školy a školská zařízení a porovnávány s hodnotami používanými jinými kraji. Byly regulovány úpravy kapacit školních družin (vyrovnávání odchylek od průměrných hodnot dosahovaných v kraji) a základních uměleckých škol v rejstříku škol a školských zařízení (nenavyšování kapacit).

Organizační opatření v oblasti středního školství, která by zlepšila produktivitu práce u škol s malým počtem žáků, byla připravena, ale nebyla uskutečněna.

Po zavedení nově připravovaného systému financování regionálního školství bude práce pedagogů mateřských, základních a středních škol financována, a tím i regulována přímo prostřednictvím nastavení ze strany MŠMT. Dle nově dostupných informací bude ošetřeno i financování ZUŠ a školních družin. Zbylá část aktivit bude zřejmě ponechána v gesci KÚ KHK. Zde bude nutno nadále uplatňovat výše uvedené dosavadní principy regulačních opatření.

5.2.2 Rozpis přímých výdajů Krajským úřadem KHK na jednotlivé právnické osoby

Vyhodnocení dosavadního stavu

KÚ KHK tuto činnost v současné době zajišťuje v rámci své přenesené působnosti dle ustanovení § 160 a 161 školského zákona. Vlastní podoba metodiky je vymezena vyhláškou MŠMT č. 492/2005 Sb., o krajských normativech, ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí MŠMT č. j. 28 768/2005-45, kterou se stanoví závazné zásady, podle kterých provádějí krajské úřady rozpis finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 161 odst. 6 školského zákona krajským a obecním školám a školským zařízením.

Finanční prostředky jsou v současné době přidělovány prostřednictvím normativní částky na jednotku výkonu (dítě, žáka, studenta, stravovaného, ubytovaného apod.).

Činnosti škol a školských zařízení jsou financovány podle výkonů jednotlivých součástí školských subjektů, oborů vzdělání apod. do výše jejich kapacity v rejstříku škol a školských zařízení. Pro potřeby výpočtu jsou rozhodující především výkony dle statistických zahajovacích výkazů.

Současný systém klade u škol velký důraz na dobrou naplněnost tříd. Příděl finančních prostředků přímo úměrně odpovídá počtu žáků školy v daném členění (1. a 2. stupeň ZŠ, jednotlivé obory vzdělání středních škol) bez ohledu na počet tříd. Z ekonomického hlediska je nezbytné, aby vždy byla udržena dostatečná naplněnost tříd. Jedině tak bude stačit normativní příděl finančních prostředků (podle počtu žáků) k pokrytí mezd učitelů (rozsah výuky je vymezen školními vzdělávacími programy vycházejícími z rámcových vzdělávacích programů). Didaktické hledisko však může být v přímém rozporu s hlediskem ekonomickým.

Problémem je i nadále financování oborů vzdělání s maturitní zkouškou nebo s výučním listem, u kterých s ohledem na nízký počet uchazečů školy nejsou schopny dostatečně naplnit třídy. V důsledku toho pak často nejsou schopny bez dofinancování mzdových prostředků zajistit výuku dle předepsaných standardů. V letech 2014 a 2015 významně pomohl tuto problematiku řešit Rozvojový program MŠMT na podporu odborného vzdělávání (podpora víceoborových tříd a málo naplněných jednooborových tříd vybraných oborů).

Pokles počtu žáků ve středním školství se z pohledu rozpočtu výrazně negativně projevuje u škol se špatnou naplněností tříd a u malých škol. Některé je pak nutno dofinancovat ve zvýšené míře než v letech předchozích. Zhoršuje se i naplněnost domovů mládeže.

U malých škol je obtížné normativními úvazky nepedagogů pokrýt potřebné skutečné pracovní úvazky, tzn. že subjekty mají problémy se zajištěním základního chodu (ekonomické agendy, úklid).

Navrhovaná opatření:

- pokračovat v úpravách sítě škol a oborové nabídky, přizpůsobit ji sníženému počtu žáků středních škol v nejbližších letech
průběžně
- dofinancovat chybějící prostředky z rozpočtu KHK
trvale

Optimalizaci oborové nabídky je nutno řešit velmi citlivě. V mnoha případech by odebrání oboru vedlo k tomu, že se škola dostane do ekonomických potíží (počet žáků se sníží pod kritickou hodnotu). V těchto případech je nezbytné souběžně řešit finanční stabilitu subjektů prostřednictvím slučování. Organizační opatření mají smysl vždy, když dojde k celkové úspoře mzdových prostředků (ošetření rizika nutného dofinancování mezd, ale i zlepšení produktivity práce a odměňování pracovníků školství).

Předpokládaný vývoj rozpočtu přímých výdajů školství v následujících letech je zachycen v tabulce č. 4 Přílohy č. 1. (kalkulace s využitím dosavadních republikových normativů).

5.2.3 Rozvojové programy MŠMT

Hlavním zdrojem finančních prostředků určených k zabezpečení specifických cílů školství jsou rozvojové programy MŠMT, z nichž jsou školám a školským zařízením prostřednictvím krajského úřadu poskytovány další finanční prostředky ze státního rozpočtu.

KÚ KHK tuto činnost v současné době zajišťuje v rámci své přenesené působnosti dle ustanovení § 163 školského zákona. Podoba jednotlivých rozvojových programů je různorodá. Některé programy jsou vyhlašovány každoročně, jiné řeší pouze jednorázový záměr MŠMT. Finanční prostředky jsou přidělovány stanoveným příjemcům dotace ve výši definované ve vyhlášení jednotlivých rozvojových programů nebo přímo v rozhodnutí MŠMT o poskytnutí dotace.

Pro informaci o různorodosti a finančních objemech prostředků poskytovaných prostřednictvím rozvojových programů jsou v tabulkové části přehledu rozpočtu KHK pro školství uvedeny objemy aktuální v jednotlivých letech 2012 – 2015 (tab. č. 1 Přílohy č. 1).

5.3 Financování škol a školských zařízení zřízených KHK z rozpočtu KHK

Zásadní do budoucna bude zajistit provozní potřeby škol a školských zařízení a dostatečný objem prostředků na obnovu majetku a jeho modernizaci. V případě subjektů zřízených KHK je výše disponibilních zdrojů školství přímo závislá na objemu vyčleněném v rozpočtu kraje Zastupitelstvem KHK.

5.3.1 Provozní výdaje školských subjektů zřízených KHK

Vyhodnocení dosavadního stavu

Přes určité problémy s financováním provozních výdajů se podařilo udržet vyrovnané nebo zlepšené hospodářské výsledky organizací. Případné záporné hospodářské výsledky vznikají obvykle nahodile nebo jsou vytvořeny jako řízená ztráta. Nárůsty cen vstupů však školské subjekty mnohdy hradí za cenu výrazných úsporných opatření.

Odpisy příspěvkových organizací školství kraje jsou příspěvkem na provoz kryty ve výši 33 – 50 % odpisů odpovídajících maximálním odpisovým sazbám, vymezeným v zákoně č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, ve zněních pozdějších předpisů.

Od roku 2013 organizace odvádějí zřizovateli standardně 90 % z odpisů krytých příspěvkem na provoz. Tyto rozpočtované příjmy kraje jsou zdrojem financování výdajů Fondu rozvoje a reprodukce KHK. Zbylá část odpisů je ponechána organizacím k zajištění péče o svěřený majetek. V roce 2012 a letech předchozích byl objem odvodů stanovován ve výši 60 %. Rozdíl 30 % odvodu odpisů představuje při současném objemu odpisů hlavní činnosti výpadek 13,5 mil. Kč ve zdrojích organizací školství na péči o majetek kraje.

Objemy disponibilních finančních prostředků odvětví školství v letech 2012 – 2015 jsou uvedeny v příloze č. 1 ekonomické části – tabulka č 1.

Převážnou část neinvestičních výdajů z vlastních prostředků KHK představují příspěvky na provoz příspěvkových organizací, nezanedbatelné jsou však i ostatní běžné výdaje hrazené přímo KÚ KHK. Lze konstatovat, že základní provozní potřeby krajských organizací se podařilo v uplynulých letech pokrýt, ale za cenu mnoha úspor realizovaných ve výdajích organizací. Rozpočet neumožňoval v potřebném rozsahu řešit obnovu a zlepšování vybavení škol a školských zařízení.

Nepodařilo se řešit předepsané hygienické požadavky na vybavení škol a domovů mládeže inventářem. Naposledy bylo rozpočtem zajištěno částečné krytí uplatněných požadavků škol částkou 10 mil. Kč v roce 2006 a 2007. V dalších letech byly prostředky k tomuto poskytovány pouze ojediněle. V rámci rozpočtu školství je v posledních letech vyčleněna pouze malá částka na dovybavení nových, popř. zrekonstruovaných kapacit (900 tis. Kč).

Závažným problémem jsou omezené možnosti škol obnovovat technická zařízení – výpočetní techniku a další technické vybavení využívané jako učební pomůcky. Prostředky přidělované v rámci rozpisu přímých výdajů na vzdělávání k tomuto nepostačují, nelze z nich hradit investice. Z přidělovaného příspěvku na provoz škol není obvykle možné prostředky na tyto účely použít, neboť přednostně jsou financovány výdaje zajišťující jejich základní chod (teplo, energie, služby). Školy modernizovaly své vybavení prostřednictvím projektů spolufinancovaných z OP VK a ROP NUTS II Severovýchod.

Podpora modernizace vybavení výpočetní technikou ze strany KHK je v současné době zúžena pouze na finanční krytí licencí programového vybavení škol – to je hodnoceno školami kladně.

Z rozpočtu KHK je poskytována významná částka na podporu středního vzdělání s výučním listem v oborech strojírenských, elektrotechnických, stavebních, zemědělských a potravinářského (pro rok 2015 výše prostředků vyčleněných v rozpočtu KHK činí 7,5 mil. Kč).

Do budoucna je nezbytné valorizovat výši mandatorních výdajů příspěvkových organizací. Nárůst odpisů souvisejících s řadou investic do objektů škol, spolufinancovaných z evropských fondů, byl ošetřen účetními standardy ČR a nevyžaduje finanční krytí z rozpočtu zřizovatele. V důsledku platné metodiky

úctování se však vytváří značné finanční objemy, které jsou ve fondech investic organizací finančně nepokryty. To představuje dlouhodobý problém.

Plnění stanovených cílů pro rozvoj této oblasti v uplynulém období:

- každoroční navýšení provozních prostředků odvětví školství úměrně nárůstu cen rozhodujících výdajů školských subjektů (nákup paliv a energií, služeb)
Tento cíl se nepodařilo splnit, naopak došlo ke snížení rozpočtu školství.
- zajištění financování výdajů na obnovu vybavení škol a školských zařízení inventářem v souladu s hygienickými předpisy
Tento cíl se podařilo plnit v oblastech, které mohly být zahrnuty do projektů škol, popř. kraje. Obnova běžného inventáře probíhá velmi omezeně.
- zajištění pomoci zřizovatele při předfinancování a kofinancování úspěšných evropských projektů škol
Tento cíl byl splněn. Bez aktivní a systematické pomoci kraje by nebylo možno řadu projektů realizovat.
- podpora obnovy a rozvoje výpočetní techniky na školách vyčleněním prostředků z rozpočtu KHK
Cíl byl plněn prostřednictvím projektů a díky financování multilicenčního programu na vybavení škol programovým vybavením Microsoftu. Mezi školami jsou odlišnosti v důsledku rozsahu jejich zapojení do projektů.

Tyto stanovené cíle jsou plně aktuální i pro další období. Další stanovené cíle:

- podpora polytechnického vzdělávání ve středních školách finančními prostředky z rozpočtu kraje (polytechnické stavebnice, speciální učební pomůcky, vzdělávání pedagogů)
- vyčlenění finančních prostředků na zabezpečení jednotných přijímacích zkoušek na středních školách v případě, kdy je centrálně nezajistí stát (MŠMT)

Navrhovaná opatření pro dosažení stanovených cílů (průběžné plnění):

- získávat dodatečné zdroje prostřednictvím úspor uvnitř odvětví školství (v tomto ohledu je však většina možností úspor plně vyčerpána)
- realizovat organizační opatření, kterými budou snižovány provozní náklady i mzdové náklady organizací (snížení rizika nutného dofinancování z prostředků kraje), tj. mj. taková, v důsledku kterých budou uvolněny a následně prodány majetky, příp. opuštěny pronajímané objekty v případě málo naplněných a neefektivních škol či školských zařízení nebo tam, kde existuje alternativní řešení
- vyčlenit v rozpočtu KHK prostředky na obnovu výpočetní techniky, inventáře a prostředky na zkvalitnění a modernizaci výuky ve školách

V případě škol a školských zařízení zřízených KHK představuje úspora provozních prostředků v důsledku organizačních změn a změn ve využití objektů v letech 2013 – 2014 částku 4,8 mil. Kč.

Návrh předpokládaného vývoje potřeb provozních prostředků v rozpočtu školství v následujících letech je zachycen v tabulce č. 5 Přílohy č. 1.

5.3.2 Výdaje na reprodukci investičního majetku KHK

Vyhodnocení dosavadního stavu

Uplatněné požadavky školských subjektů dlouhodobě převyšují finanční možnosti KHK. Tento stav trvá již od převzetí krajského školství od státu.

V předchozím dlouhodobém záměru byl v této oblasti vytyčen cíl navýšit objem finančních prostředků odvětví školství k zajišťování péče o majetek KHK a vybavení pro výuku. Požadavek odvětví představoval od roku 2013 rozpočet 150 mil. Kč na stavební akce a 20 mil. Kč na obnovu strojů a zařízení využívaných ve výuce. Rozpočet se měl v následujících letech (od r. 2015) valorizovat.

Skutečnost v uplynulých letech: Akce v oblasti péče o nemovitý majetek KHK, svěřený školám a školským zařízením, jsou finančně kryty zejména z Fondu rozvoje a reprodukce Královéhradeckého kraje (dále FRR KHK). Celkový finanční objem rozpočtovaný pro odvětví školství po 3. změně rozpočtu KHK pro r. 2015 ve FRR KHK byl ve výši 82 727,07 tis. Kč. Celkový finanční objem, rozpočtovaný pro odvětví školství ve FRR KHK v závěru roku 2014, činil 69 242,7 tis. Kč, v roce 2013 celkem 63 203,4 tis. Kč, v roce 2012 celkem 84 357,0 tis. Kč, v roce 2011 celkem 147 257,7 tis. Kč, v roce 2010 celkem 112 680,2 tis. Kč.

Rok 2015 lze tak z pohledu výše prostředků ve FRR hodnotit jako příznivější než 2 roky předchozí, finanční objemy v dřívějších letech však byly výrazně vyšší. V důsledku zvýšených odvodů z investičních fondů příspěvkových organizací se navíc zhoršila jejich schopnost řešit drobnou údržbu ze svých prostředků.

Vedle FRR pak ve značné míře byly vynakládány prostředky na akce spolufinancované z Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod a OP Životní prostředí. K tomuto bylo v rozpočtu kap. 21 Investice a evropské projekty po 5. změně rozpočtu kraje pro rok 2014 na kofinancování a předfinancování vyčleněno 91 583,9 tis. Kč na investice a 10 900,46 tis. Kč na neinvestice (v roce 2013 v rozpočtu 149 862,8 tis. Kč na investice a na neinvestice 2 070,2 tis. Kč). Část těchto prostředků, která byla vynaložena na předfinancování projektů, se postupně vracela po obdržení dotací z fondů zpět do rozpočtu kraje.

Údaje týkající se rozpočtem zajištěného objemu financování péče o majetek KHK v letech 2012 -2015 jsou uvedeny v tabulce č. 1 Přílohy č. 1.

Roky 2012 – 2015 lze tak z pohledu výše prostředků, rozpočtovaných ve FRR KHK v předchozích letech 2010 a 2011 i kalkulovaných v předchozím dlouhodobém záměru, hodnotit jako méně příznivé.

Finančním krytí předfinancování a kofinancování projektů rozpočtem KHK jsou naopak dokladem oživení investiční činnosti v odvětví školství prostřednictvím realizovaných evropských projektů.

Příjmy z prodeje majetku KHK, svěřeného do správy školským subjektům, jsou průběžně (na základě návrhů rozpočtových úprav odvětví školství) zapojovány jako zdroj posílení finančních prostředků ve FRR KHK pro odvětví školství.

Plnění stanovených cílů v uplynulém období:

- navýšení objemu finančních prostředků odvětví školství k zajišťování péče o majetek KHK a vybavení pro výuku
Tento cíl se nepodařilo naplnit, naopak oproti období r. 2010 – 2012 došlo ve FRR ke zhoršení disponibilních zdrojů pro investice ve školství.
- vytvoření podmínek školám pro realizaci projektů využívajících k péči o majetek KHK prostředky z evropských fondů

Tento cíl byl naplněn. Na předfinancování a kofinancování byly v uplynulých letech z rozpočtu kraje uvolněny nemalé prostředky. Vytvořený rámec pro administraci prostředků z evropských fondů je využitelný i v dalších letech.

Požadavky odvětví pro nadcházející období

Rozsáhlý nemovitý majetek, svěřený KHK do správy příspěvkovým organizacím školství, vyžaduje potřebnou péči. Většinu požadavků organizací na financování stavebních akcí se nedaří řešit. Nadále je nutno operativně a přednostně řešit vzniklé havarijní situace (opravy střech, rozvodů vody a kanalizace, rekonstrukce topení apod.).

Vzhledem k omezeným zdrojům se doposud nepodařilo dokončit všechny nezbytné rekonstrukce školních jídelen a sociálních zařízení. Nevyhovující hygienické podmínky bude nutné dořešit a dokončit rekonstrukce prostor škol a školských zařízení. Nevyhovující je u řady objektů i stav elektroinstalace, rozvodů vody a střech.

Významný finanční objem byl investován do úprav spolufinancovaných z Operačního programu Životní prostředí. Jsou připravovány další akce, které povedou k zateplení objektů škol a výměně mnohdy již nevyhovujících oken. Tyto akce budou vyžadovat nemalé prostředky na předfinancování i kofinancování. Do budoucna bude nutné počítat s nárůstem výdajů na vybudování bezbariérových přístupů do objektů škol a školských zařízení. Ne všechny školské objekty splňují současné požadavky. Z hlediska plnění předepsaných norem vnímáme jako potřebné a s ohledem na dostupné zdroje problematické i modernizace již existujících výtahů. Bez navýšení rozpočtu FRR pro školství však tuto oblast není možno systematicky řešit.

Na investiční nákupy nových strojů a zařízení pro výuku nemají školy dostatek finančních prostředků. Na tento typ výdajů byly v uplynulých letech vydávány minimální finanční prostředky, obvykle z investičního fondu organizací (zdrojem prostředků jsou obvykle zlepšené hospodářské výsledky škol).

Návrh předpokládaného vývoje rozpočtem krytých kapitálových výdajů školství v následujících letech je zachycen v tabulce č. 5 Přílohy č. 1. Vracíme se v něm k objemům, které byly vyčísleny jako požadavek odvětví již v předchozím záměru a které navazovaly na reálné objemy financování v letech 2010 – 2011.

Stanovené cíle KHK pro rozvoj této oblasti:

- navýšení objemu finančních prostředků odvětví školství k zajišťování péče o majetek KHK a vybavení pro výuku
- zabezpečení podmínek školám pro realizaci projektů využívajících k péči o majetek KHK prostředky z evropských fondů

5.4 Granty a ostatní finanční zdroje

Současný stav a jeho analýza

Nejvýznamnějším zdrojem pro financování rozvoje škol byly v uplynulém období Evropské strukturální fondy spolu s finančními prostředky zřizovatele vkládanými ve formě finanční spoluúčasti. Většina projektů již byla dokončena.

Školy zřízené KHK se prostřednictvím projektů zapojovaly zejména v následujících oblastech:

5.4.1 Regionální operační program NUTS II Severovýchod

Oblast podpory 2.1. – Rozvoj regionálních center

V této oblasti byl zrealizován jediný projekt, a to: Stavební úpravy budovy Gymnázia J. K. Tyla, č. p. 682, Hradec Králové – celkové výdaje projektu činily: 103,6 mil. Kč.

Oblast podpory 2.2. – Rozvoj měst

Jednalo se o projekty modernizace a rozšíření objektů škol. Roli příjemce dotace ve všech těchto případech převzal KHK.

Akce realizované v letech 2008 – 2012:

- Centrum odborného vzdělávání pro automobilový průmysl a dopravu (Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové, Vocelova 1338)
- Centrum odborného vzdělávání v oblasti strojírenství a obnovitelných zdrojů energie (Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové, Hradební 1029)
- Centrum odborného vzdělávání ve stavebnictví (Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod, Pražská 931)
- Centrum odborného vzdělávání v lesnictví (Česká lesnická akademie Trutnov – střední škola a vyšší odborná škola)

Celkové výdaje projektů v letech 2008 – 2012 činily: 125,22 mil. Kč.

Akce realizované v letech 2013 – 2014 – u těchto projektů došlo pouze k přípravě a vypracování projektových dokumentací, neboť výzva byla zrušena:

- Rekonstrukce a modernizace dílen SPŠ (Střední průmyslová škola, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové, Hradební 1029)
- Střešní nástavba hlavní budovy SPŠ Hronov (Střední průmyslová škola, Hronov, Hostovského 910)
- Modernizace střediska praktického vyučování v Chlumci nad Cidlinou (Střední škola technická a řemeslná, Nový Bydžov, Dr. M. Tyrše 112)

Oblast podpory 4.2. – Podpora rozvoje spolupráce firem se středními školami a učilišti, dalšími regionálními vzdělávacími institucemi a úřady práce, rozvoj inovačních aktivit v regionu

V této oblasti podpory byla podána řada projektů jak samotným KHK, tak školami. Projekty byly velmi úspěšné. Podařilo se zajistit i jejich nezbytnou finanční podporu ze strany rozpočtu KHK – včetně navýšení finanční spoluúčasti ze 7,5 % na 15 %.

Projekty předkládané KHK

- Centrum odborného vzdělávání pro nejmodernější technologie obrábění dřeva (Střední uměleckoprůmyslová škola hudebních nástrojů a nábytku, Hradec Králové, 17. listopadu 1202) – celkové výdaje projektu činily 13 972,54 tis. Kč, z toho 11 611,82 tis. Kč dotace EU
- Podpora praktické výuky technických oborů na SPŠ Trutnov (Střední průmyslová škola, Trutnov, Školní 101). Celkové výdaje projektu činily 35 186,75 tis. Kč, z toho 27 909,34 tis. Kč dotace EU
- Rekonstrukce pavilonu dřevařských oborů SŠ, ZŠ, MŠ Štefánikova 549, Hradec Králové (Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefánikova 549). Celkové výdaje projektu činily 14 080,57 tis. Kč, z toho 11 421,55 tis. Kč dotace EU
- Centrum odborného vzdělávání pro elektrotechnický a strojírenský průmysl (Integrovaná střední škola, Nová Paka, Kumburská 846). Celkové výdaje projektu činily 15 302,76 tis. Kč, z toho 10 374,75 tis. Kč dotace EU

- Vytvoření podmínek pro výuku nového studijního zaměření veterinární technik laborant (Střední odborná škola veterinární, Hradec Králové-Kukleny, Pražská 68). Celkové výdaje projektu činily 5 253,47 tis. Kč, z toho 4 390,11 tis. Kč dotace EU

Projekty předkládané školami do roku 2014

- Robotizované pracoviště 3D, SPŠ kamenická a sochařská, Hořice (Střední průmyslová škola kamenická a sochařská, Hořice, Husova 675)
- Vybavení polygrafických dílen digitální tiskovou technologií (Střední škola propagační tvorby a polygrafie, Velké Poříčí, Náchodská 285)
- Vybavení nástavby hlavní budovy SOŠ a SOU Hradec Králové, Hradební 1029 (Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové, Hradební 1029)
- Virtuální realita – cesta do budoucnosti nejen ve stavebnictví (Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod, Pražská 931)
- Modernizace vybavení dílen praktického vyučování technických oborů SŠTŘ Nový Bydžov (Střední škola technická a řemeslná, Nový Bydžov, Dr. M. Tyrše 112)
- Mechatronika prakticky (Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Jičín, Pod Koželuhy 100)

Příprava těchto projektů byla zahájena v letech 2009 – 2010, k jejich realizaci pak bylo možno přikročit během roku 2011 po potvrzení dotace.

Souhrnný objem výdajů činil 128,4 mil. Kč.

Projekty předkládané školami v letech 2014 – 2015

- Dovybavení laboratoří a učeben SPŠ stavební HK (Střední průmyslová škola stavební, Hradec Králové, Pospíšilova tř. 787)
- Inovace strojního vybavení (Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové, Hradební 1029)
- Dovybavení lakovny a dopravní učebny v COV pro automobilový průmysl a dopravu (Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové, Vocelova 1338)
- 3D technologie (Střední uměleckoprůmyslová škola hudebních nástrojů a nábytku, Hradec Králové, 17. listopadu 1202)
- Strojní vybavení školního hospodářství (Gymnázium, střední odborná škola, střední odborné učiliště a vyšší odborná škola, Hořice)
- Modernizace dílen (Střední průmyslová škola kamenická a sochařská, Hořice, Husova 675)
- Nové technologie a vybavení pro výuku ISS Nová Paka (Integrovaná střední škola, Nová Paka, Kumburská 846)
- Modernizace a doplnění technického vybavení (Střední škola zahradnická, Kopidlno, náměstí Hilmarovo 1)
- Moderními technologiemi k vyššímu uplatnění na trhu práce (Střední průmyslová škola, Hronov, Hostovského 910)
- Stavebnictví v praxi (Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod, Pražská 931)
- Modernizace vybavení a zařízení praktické výuky odborných předmětů v SŠZE a SOU CHKT Kostelec nad Orlicí (Střední škola zemědělská a ekologická a střední odborné učiliště chladicí a klimatizační techniky, Kostelec nad Orlicí, Komenského 873)
- CNC centrum, vybavení oboru kominík (Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166)
- Výukový simulátor – výuka harvesterových technologií (Česká lesnická akademie Trutnov – střední škola a vyšší odborná škola)

Celkové výdaje těchto projektů činí 35 388,99 tis. Kč (dotace kraje činí 20 % na kofinancování projektů a dále krytí nezpůsobilých výdajů projektů).

5.4.2 Operační program Životní prostředí (OP ŽP)

Předkladateli projektů jsou vždy jednotlivé školy. Prostřednictvím těchto projektů je zlepšován technický stav objektů škol, uspořené prostředky za energie je možno vložit do jiných, přínosnějších oblastí činnosti. Příprava projektů je poměrně náročná, jejich úspěšnost závisí na řadě okolností.

Z pohledu finančního jde o projekty s nejvyšším finančním podílem investora – je hrazena nejen spoluúčasť ve výši 10 % uznatelných nákladů, ale i značné neuznatelné náklady, do kterých je započten i objem předpokládané pětileté úspory vytvořené investicí.

Z tohoto důvodu je nezbytné vyhodnocovat celkový přínos jednotlivých projektů, tedy jejich návratnost a smysluplnost.

Do roku 2015 byly v realizaci projekty:

Projekt realizovaný krajem

Zateplení budov SUPŠ HNN (Střední uměleckoprůmyslová škola hudebních nástrojů a nábytku, Hradec Králové, 17. listopadu 1202), schválena dotace v prioritní ose 3, podoblasti podpory 3.2.1. realizace energetických úspor. **Celkové výdaje projektu činily 41 140 443 Kč, z toho dotace 22 900 655 Kč.**

11. výzva

- Zateplení SOŠ a SOU Vocelova (Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové, Vocelova 1338)
- Výměna oken a opláštění budov Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Štefánikova 549, Hradec Králové (Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefánikova 549)
- Snížení energetické náročnosti Obchodní akademie Trutnov (Obchodní akademie, Trutnov, Malé náměstí 158)
- Zateplení truhlářských dílen Střední školy gastronomie a služeb Nová Paka (Střední škola gastronomie a služeb, Nová Paka, Masarykovo nám. 2)
- Rekonstrukce energetického hospodářství ve Dvoře Králové nad Labem I. jídelna, II. škola, III. internát (Střední škola informatiky a služeb, Dvůr Králové nad Labem, Elišky Krásnohorské 2069)

Celkové výdaje projektů 11. výzvy byly 75 213 479 Kč – celková dotace činila 50 054 247 Kč.

16. výzva

- Realizace úspor energie zateplení budov školy (Střední škola technická a řemeslná, Nový Bydžov, Dr. M. Tyrše 112)
- Výměna oken a zateplení domova mládeže VOŠZ a SZŠ Hradec Králové (Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Hradec Králové, Komenského 234)
- Výměna oken a zateplení budov v areálu odborného učiliště a Praktické školy Hořice (Odborné učiliště a Praktická škola, Hořice, Havlíčkova 54)
- Výměna oken a zateplení objektu č. p. 1377 (Nové město nad Metují) (Střední průmyslová škola, střední odborná škola a střední odborné učiliště, Nové Město nad Metují, Školní 1377)
- Zateplení objektu Gymnázium Rychnov nad Kněžnou (Gymnázium Františka Martina Pelcla, Rychnov nad Kněžnou, Hrdinů odboje 36)

Celkové výdaje projektů 16. výzvy byly 41 943 965 Kč, celková dotace činila 23 420 290 Kč.

27. výzva

Revitalizace zámeckého parku Kopidlno (Střední škola zahradnická, Kopidlno, náměstí Hilmarovo 1)

Celkové výdaje činily 2 641 899 Kč, z toho dotace 1 671 588 Kč.

28. výzva

- Energetické úspory – SŠ potravinářská Smiřice (Střední škola potravinářská, Smiřice, Gen. Govorova 110)
- Zateplení, teplovodní vytápění a tepelné čerpadlo – SŠ potravinářská Smiřice (pracoviště Černožice n. L.) (Střední škola potravinářská, Smiřice, Gen. Govorova 110)

Celkové náklady projektu činily 11 175 969 Kč, z toho dotace činila 6 824 777 Kč.

35. výzva

Zateplení objektů Dětského domova Dolní Lánov (Dětský domov, základní škola a školní jídelna, Dolní Lánov 240) – akce v roce 2015 probíhá, výše dotace prozatím není známa

50. výzva (akce probíhají v roce 2015)

- Zateplení fasády a výměna oken přístavby školy VOŠ, SOŠ a SOU Kostelec nad Orlicí a zateplení domova mládeže (Střední škola zemědělská a ekologická a střední odborné učiliště chladicí a klimatizační techniky, Kostelec nad Orlicí, Komenského 873) – akce ukončena v červnu 2015, celkové výdaje projektu činily 21 120 638 Kč, dotace 11 229 927 Kč
- Zateplení budovy II – SŠ PTP Velké Poříčí, Náchodská 542 (Střední škola propagační tvorby a polygrafie, Velké Poříčí, Náchodská 285) – akce probíhá, předpokládané výdaje projektu 5 335 868 Kč, celková výše dotace prozatím není známa
- Zateplení objektu školy ul. Volanovská SOŠ a SOU Trutnov (Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Trutnov, Volanovská 243) – akce ukončena v červnu 2015, celkové výdaje projektu činily 8 572 121 Kč, celková výše dotace prozatím není známa
- Úspora energií v budově Domova mládeže a internátu, Jiráskova ul. 640, Opočno (Střední škola a Základní škola, Nové Město nad Metují) – akce ukončena v červnu 2015, celkové výdaje projektu činily 6 676 664 Kč, celková výše dotace prozatím není známa

60. výzva (akce probíhají v roce 2015)

- Zateplení objektu školy Riegrova 900, Hořice (Gymnázium, střední odborná škola, střední odborné učiliště a vyšší odborná škola, Hořice) – akce probíhá, předpokládané náklady projektu 7 873 215 Kč, celková výše dotace prozatím není známa
- Zateplení objektu Domova mládeže v ul. J. Masaryka, Hradec Králové (Domov mládeže, internát a školní jídelna, Hradec Králové, Vocelova 1469/5) – akce probíhá, předpokládané náklady projektu 23 435 956 Kč, celková výše dotace prozatím není známa
- Zateplení VOŠ a SPŠ, Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166 (areál U Stadionu – kostka, DM Javornická), (Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166) – akce probíhá, předpokládané náklady projektu 14 443 761 Kč, celková výše dotace prozatím není známa
- Zateplení budovy SPŠ Hronov, Hostovského 910, (Střední průmyslová škola, Hronov, Hostovského 910) – akce probíhá, předpokládané náklady projektu 8 274 758 Kč, celková výše dotace prozatím není známa

64. výzva (akce probíhají v roce 2015)

- Výměna oken J. Masaryka 632, Hradec Králové (Domov mládeže, internát a školní jídelna, Hradec Králové, Vocelova 1469/5)
- Výměna výplní a zateplení objektů dílenských pavilonů SPŠ stavební Hradec Králové (Střední průmyslová škola stavební, Hradec Králové, Pospíšilova tř. 787)
- Výměna vnějších výplní otvorů na hlavní budově SPŠ stavební Hradec Králové (Střední průmyslová škola stavební, Hradec Králové, Pospíšilova tř. 787)

Profinancována pouze příprava energetických auditů, projektových dokumentací a zpracování žádosti v celkové výši 337 300 Kč. Práce budou započaty v druhé polovině roku 2015.

Projekty 2014+ (příjem žádostí do 5. 1. 2016)

- Výměna oken na Gymnáziu, Dobruška, Pulická 779 (Gymnázium, Dobruška, Pulická 779)
- Zateplení objektu školy a výměna oken v Novém Městě nad Metují (Střední průmyslová škola, střední odborná škola a střední odborné učiliště, Nové Město nad Metují, Školní 1377)
- Střední škola informatiky a služeb, Dvůr Králové nad Labem – Zateplení budovy průmyslovky (Střední škola informatiky a služeb, Dvůr Králové nad Labem, Elišky Krásnohorské 2069)
- Zlepšení tepelně technických vlastností hlavní budovy školy v Kostelci nad Orlicí (Střední škola zemědělská a ekologická a střední odborné učiliště chladicí a klimatizační techniky, Kostelec nad Orlicí, Komenského 873)
- Snížení energetické náročnosti provozu sportovní haly Gymnázia Trutnov (Gymnázium, Trutnov, Jiráskovo náměstí 325)
- Snížení energetické náročnosti budovy domova mládeže ve Střední škole zahradnické v Kopidlně (Střední škola zahradnická, Kopidlno, náměstí Hilmarovo 1)
- Snížení energetické náročnosti obvodového pláště a střešních konstrukcí dílen odborného výcviku v Novém Bydžově (Střední škola technická a řemeslná, Nový Bydžov, Dr. M. Tyrše 112)
- Zateplení objektu školy VOŠ a SPŠ Jičín (Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Jičín, Pod Koželuhy 100)
- Zateplení fasády a střechy budovy školy SŠGS v Nové Pace (Střední škola gastronomie a služeb, Nová Paka, Masarykovo nám. 2)
- Zateplení a výměna oken v SŠHSS Teplice nad Metují (Střední škola hotelnictví a společného stravování, Teplice nad Metují)
- Snížení energetické náročnosti tělocvičny SŠ a ZŠ Opočno (Střední škola a Základní škola, Nové Město nad Metují)
- Zateplení objektu tělocvičny VOŠS a SPŠS v Náchodě (Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod, Pražská 931)
- Snížení energetické náročnosti budovy domova mládeže SPŠ kamenická a sochařská Hořice (Střední průmyslová škola kamenická a sochařská, Hořice, Husova 675)
- Zateplení objektu školy Gymnázia Broumov (Gymnázium, Broumov, Hradební 218)

Disponibilní objem finančních prostředků v rozpočtu KHK zásadně omezuje množství projektů vyžadujících spoluúčast, které lze reálně uskutečnit. Vede k nutnosti odložit realizaci některých projektů na pozdější období. Navíc je nezbytné řešit i řadu průvodních komplikací, které vedou k navyšování neuznatelných nákladů projektu. K tomuto je nutné vytvořit finanční rezervy, neboť bez dodatečného finančního krytí těchto nákladů pak není možno projekty dokončit.

5.4.3. Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK)

Výdaje vynakládané na projekty z tohoto operačního programu jsou plně kryty finančními prostředky z evropských fondů a státního rozpočtu. Nevyžadují finanční spoluúčast z rozpočtu organizací, resp. zřizovatele.

V období 2007 – 2015 KHK realizuje:

1) 2 individuální projekty z OP VK realizované OŠ KÚ KHK:

- Projekt Zvyšování kvality vzdělávání standardizací a zlepšováním řídicích procesů ve školách Královéhradeckého kraje (celkové výdaje projektu 19,8 mil. Kč)
- Projekt Rozvoj kompetencí řídicích pracovníků škol a školských zařízení Královéhradeckého kraje – Model profesního vzdělávání (celkové výdaje projektu 7,8 mil. Kč)

2) 7 globálních grantů z OP VK

Globální granty se realizují v prioritní ose 1 – Počáteční vzdělávání, v oblastech podpory 1.1, 1.2 a 1.3 (celkem 6 globálních grantů) a v Prioritní ose 3 – Další vzdělávání, v oblasti podpory 3.2 (1 globální grant).

Tabulka 20: Přehled globálních grantů v prioritní ose 1, oblast podpory 1.1

Název globálního grantu	Celková alokace	Doba realizace
Zvyšování kvality ve vzdělávání v Královéhradeckém kraji	224 406 638,00Kč	1. 10. 2008 – 30. 6. 2013
Zvyšování kvality ve vzdělávání v Královéhradeckém kraji II	121 899 925,00Kč	14. 3. 2011 – 30. 6. 2015

Zdroj: OGD KÚ

Tabulka 21: Přehled globálních grantů v prioritní ose 1, oblast podpory 1.2

Název globálního grantu	Celková alokace	Doba realizace
Rovné příležitosti dětí a žáků ve vzdělávání v Královéhradeckém kraji	81 602 414,00Kč	1. 10. 2008 – 30. 6. 2013
Rovné příležitosti dětí a žáků ve vzdělávání v Královéhradeckém kraji II	44 327 250,00Kč	14. 3. 2011 – 30. 6. 2015

Zdroj: OGD KÚ

Tabulka 22: Přehled globálních grantů v prioritní ose 1, oblast podpory 1.3

Název globálního grantu	Celková alokace	Doba realizace
Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení v Královéhradeckém kraji	102 003 017,00Kč	1. 10. 2008 – 30. 6. 2013
Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení v Královéhradeckém kraji II	55 409 075,00Kč	14. 3. 2011 – 30. 6. 2015

Zdroj: OGD KÚ

V současné době se z těchto globálních grantů realizuje celkem 123 grantových projektů.

Tabulka 23: Globální grant v prioritní ose 3, oblast podpory 3.2

Název globálního grantu	Celková alokace	Doba realizace
Podpora nabídky dalšího vzdělávání v Královéhradeckém kraji	170 249 460,00Kč	14. 7. 2009 – 31. 12. 2015

Zdroj: OGD KÚ

V současné době se z tohoto globálního grantu realizuje celkem 25 grantových projektů.

Nové možnosti se otevírají středním školám v rámci OP VK, oblast podpory 1.5 – Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách.

Stanovené cíle KHK pro rozvoj těchto oblastí:

- zajištění souvisejících prostředků na finanční spoluúčast a předfinancování výdajů k realizaci projektů spolufinancovaných z ESF, a tím podpoření projektů, které lze reálně uskutečnit
- dokončení rozpracovaných projektů spolufinancovaných z OP ŽP a v případě nově uvažovaných projektů upřednostnění takových, které spolu s úsporou efektivně řeší i špatný technický stav budov

Údaje o výši vyčleněných finančních prostředků jsou obsaženy v tabulkových přehledech o rozpočtu.

Stanovené cíle prioritní osy 1

Zaměření podpory 1.1 Zvyšování kvality ve vzdělávání

V rámci kurikulární reformy zaměřené na iniciativu škol je nutné nalézt nové a inovativní cesty k učení s těžištěm v nabývání dovedností. Prostředkem je tvorba školních vzdělávacích programů a jejich následná realizace v praxi škol. Tyto činnosti budou podpořeny metodicky, informačně a osvětově. Kurikulární reforma bude rovněž podpořena proměnou forem (vč. modulového uspořádání vzdělávacích programů) a obsahu vyučování, které budou podporovat a rozvíjet individuální potenciál žáků směřující k vybudování základu pro celoživotní učení a pro harmonický rozvoj jejich osobnosti a pro konkrétní uplatnitelnost na trhu práce. Pozornost bude směřována na posílení dynamického rozvoje osobnosti žáka oproti statickému učení velkého množství faktů s důrazem na mezipředmětové vazby. Podpora se rovněž zaměří na oblasti rozvoje tvořivosti, řešení problémů, vyhledávání a práce s informacemi, využívání nových technologií ve vzdělávání, jazykové vzdělávání a nové obsahy vzdělávání jako je multikulturní výchova, udržitelný rozvoj, zdravý životní styl, podnikatelství či evropská integrace. Celkově bude kladen důraz na výchovu a etické jednání žáků.

Zaměření oblasti podpory bude rovněž zahrnovat zkvalitňování funkce celého systému počátečního vzdělávání. Zejména se jedná o další rozvíjení informačního (např. služby portálu, informační centra na školách) a evaluačního prostředí, které poskytne zpětnou vazbu pro realizaci kurikulární reformy prostřednictvím podpory monitorování a hodnocení, vlastní evaluace škol a systémů řízení kvality. Tyto nástroje budou integrovány do celého systému. Při šíření příkladů dobré praxe bude velká pozornost věnována podpoře spolupráce škol, jejich síťování, dále partnerství s dalšími subjekty jak ve vzdělávací oblasti, tak v oblasti světa práce (včetně zahraničního partnerství a stáží studentů a učitelů u zaměstnavatelů) a udržitelného rozvoje na regionální i lokální úrovni. Podpořena bude celá oblast kariérového poradenství a informační aktivity v oblasti potřeb trhu práce směřující k efektivní volbě vzdělávací cesty a profesní orientace. Budou také podpořeny různorodé aktivity (včetně volnočasových aktivit) směřující k prevenci předčasného opouštění vzdělávání bez ukončení stupně vzdělání, který je předpokladem vzdělávání na dalším stupni, nebo vzdělávání, jehož výstupem je kvalifikace uplatnitelná na trhu práce.

V rámci této oblasti podpory by měly být podporovány projekty, jejichž aktivity se soustředí převážně na žáky škol a školských zařízení.

Zaměření podpory 1.2 Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Významnou prioritou vzdělávacího systému je zajištění rovných příležitostí ke vzdělání bez ohledu na druh postižení nebo sociálního znevýhodnění, např. zdravotního, ekonomického, sociálního, etnického, podle pohlaví či státní příslušnosti atd. Velmi důležité je též vytváření podmínek pro integraci osob se speciálními vzdělávacími potřebami do hlavního vzdělávacího proudu spolu se zabezpečením potřebných speciálně pedagogických a psychologických podpůrných služeb.

Prostřednictvím druhé oblasti podpory jsou proto podporovány aktivity umožňující individuální přístup podle skutečných potřeb dětí a žáků sociálně znevýhodněných, včetně tvorby individuálních vzdělávacích plánů a vytváření motivujícího vzdělávacího prostředí a podpůrných mechanismů. Speciální pozornost bude věnována prevenci rasismu a xenofobie, podpoře multikulturní výchovy a vzdělávání, a to s důrazem na problematiku romského etnika. Výraznější pozornosti se dostane vzdělávání dětí cizinců žijících na území ČR, a to rovněž formou jejich předškolní (především jazykové) přípravy. Stejně tak bude podpořena oblast rovných příležitostí prostřednictvím zajištění nezbytných aktivit spojených s včasnou péčí o děti se sociokulturním znevýhodněním včetně jejich rodičů tak, aby byly eliminovány případné bariéry těchto dětí při vstupu a zapojení do vzdělávacího systému.

Významnou aktivitou pro naplnění principu rovných příležitostí je rozvoj systému poradenství a asistenčních služeb (včetně vzdělávání asistentů) a vytvoření záchranné sítě, která bude napomáhat návratu do vzdělávacího systému těm, kteří jej předčasně opustí. Část této oblasti podpory bude zaměřena na podporu neformálního vzdělávání a kompetencí v něm získaných, např. podpora vzdělávání pracovníků působících v oblasti neformálního vzdělávání dětí a mládeže, vytváření vzdělávacích modulů uznatelných jako součást dalšího vzdělávání, vytvoření aktivizačních programů a informačních systémů o existujících možnostech neformálního vzdělávání na regionální i národní úrovni.

Tato oblast podpoří rovněž odbornou přípravu pedagogů, která souvisí se vzrůstající individualizací vzdělávání a se zaváděním nových forem skupinové a samostatné práce žáků včetně zvyšující potřeby rozvíjet kompetence pedagogických pracovníků pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, zejména pak dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí v období od tří let dítěte do zahájení povinné školní docházky.

V rámci této oblasti podpory by měly být podporovány projekty, jejichž aktivity se soustředí převážně na děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Zaměření podpory 1.3 Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení

Klíčovou součástí úspěšné realizace kurikulární reformy je podpora pedagogických pracovníků a pracovníků škol a školských zařízení v širším měřítku. Mají-li pedagogičtí pracovníci rozvíjet nové klíčové kompetence a dovednosti u žáků, musejí je ovládat sami (např. IT kompetence, cizí jazyky apod.) a musí mít zvládnuty pedagogické postupy jejich předávání a rozvíjení u dětí a žáků. Pedagogičtí pracovníci musí rovněž ovládat metody pedagogického projektování (tvorbu školních vzdělávacích programů) a základní problematiku vztahující se k možnostem uplatnění absolventů na trhu práce, mnozí z nich i dovednosti kariérového poradenství. K tomu se jim musí vytvořit odpovídající podmínky a je nutné je k provedení těchto kroků motivovat.

Oblast podpory bude proto zaměřena zejména na vytvoření motivujícího prostředí pro další vzdělávání pedagogických a nepedagogických pracovníků škol a školských zařízení a návaznou podporu tohoto vzdělávání (zvyšování dostupnosti, kvality a atraktivity dalšího vzdělávání pracovníků škol), a to s důrazem jak na odborné kompetence pedagogů potřebné pro realizaci kurikulární reformy, tak na kompetence vedoucí ke zvyšování manažerských schopností nutných pro další rozvoj škol a školských zařízení. Zde bude důraz kladen na upevnění znalostí z oblasti řízení a managementu, projektového, finančního a personálního řízení a rovněž na získávání jazykových a ICT dovedností. Součástí bude rovněž metodická podpora výuky cizích jazyků. V této souvislosti bude podpořena příprava a vzdělávání ředitelů škol a školských zařízení, dále bude podpořena rezortní personální politika ve smyslu rozvoje lidských zdrojů a v neposlední řadě také příprava vhodných pracovníků pro náročné řídicí a metodické funkce na úrovni školy a rozvoj vzdělávacích programů pro řídicí pracovníky škol a školských zařízení. Aktivity dalšího vzdělávání pracovníků škol budou podporovány informačně i poradensky.

Zaměření podpory 1.4 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách a zaměření podpory 1.5 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách

V rámci této části prioritní osy 1 budou podporovány oblasti, které jsou dlouhodobě identifikovány jako nejslabší stránky počátečního vzdělávání v ČR, jsou definovány v rámci SWOT analýzy OP VK a současně je na jejich řešení zaměřena samotná strategie OP VK. Podporou vytipovaných priorit a koncentrací finančních prostředků na ně by mělo dojít k vyřešení klíčových problémů, nebo alespoň k jejich minimalizaci. Mezi vytipované priority, na něž bude soustředěna tato oblast podpory, náleží podpora rozvoje znalostí, schopností a dovedností v oblasti cizích jazyků, matematiky, přírodních věd, informačních a komunikačních technologií (ICT), čtenářské a informační gramotnosti, finanční gramotnosti a podpora společného vzdělávání.

V rámci realizace projektů zaměřených na tyto priority budou rozvíjeny nejen znalosti, dovednosti a schopnosti žáků, ale bude rovněž podporován profesní a odborný růst pedagogických pracovníků směřující k tomu, aby byli schopni tyto znalosti, schopnosti a dovednosti u svých žáků úspěšně rozvíjet.

Stanovené cíle prioritní osy 3 – Další vzdělávání

V rozvinutých ekonomikách představuje vzdělanost a flexibilita klíčovou konkurenční výhodou jak pro jednotlivce, tak pro udržitelný rozvoj celé společnosti. Znalosti a dovednosti osvojené v procesu počátečního vzdělávání v důsledku rychlých technologických a dalších změn již nestačí a celoživotní učení spojené s doplňováním, zvyšováním nebo změnou kvalifikace se stává nezbytností.

Účast populace na dalším vzdělávání v ČR je zatím v kontextu EU nízká a hlavní část tohoto typu vzdělávání je realizována formou rekvalifikací pro nezaměstnané nebo pro zájemce o zaměstnání. Další vzdělávání zaměřené na možnosti profesního růstu a zvyšování kvalifikace a adaptability obyvatel ČR je spíše okrajovým proudem v rámci dalšího vzdělávání, který zatím nebyl systematicky řešen.

Doposud jsou výstupy systému zajišťovány prostřednictvím velkého počtu jednotlivých institucí, které nabízejí vzdělávací programy a trh dalšího vzdělávání je tak determinován především nabídkou, která není dostatečná a neřeší dlouhodobé či strategické potřeby země. Neexistuje systémový a institucionální rámec pro další vzdělávání, stávající programy dalšího vzdělávání často nenavazují vhodným způsobem na systém počátečního a terciárního vzdělávání. Vytvoření institucionálního rámce dalšího vzdělávání se proto stává jednou z klíčových aktivit této prioritní osy. V návaznosti na to je nutné zapojit ve větší míře střední, vyšší odborné školy i vysoké školy do poskytování dalšího vzdělávání, podporovat zapojení sociálních partnerů do přípravy vzdělávací nabídky dalšího vzdělávání. Je nutné připravit podmínky pro fungování a využívání možností, které poskytuje zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů. V rámci tohoto zákona je nutné maximálně stimulovat poptávku po dalším vzdělávání, mj. prostřednictvím mechanismů ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Intervence však musí proběhnout i na straně nabídkové, která povede ke zvýšení kvality nabídky dalšího vzdělávání jak v jejím rozsahu a zaměření, tak i ve způsobu informovanosti.

Zaměření podpory 3.2 – Podpora nabídky dalšího vzdělávání

Oblast podpory bude zaměřena na aktivity, které zlepšují kvalitu a rozsah nabídky v oblasti dalšího vzdělávání. Větší důraz by měl být rovněž kladen na samotné propojení dalšího a počátečního vzdělávání.

Navrhovaná opatření pro dosažení stanovených cílů prioritní osy 1 a 3:

- vyhlášovat kolové výzvy z jednotlivých globálních grantů tak, aby byla v co nejvyšší míře zajištěna podpora vzdělávání v KHK a přidělené finanční prostředky byly efektivně, hospodárně a účelně vynaloženy
průběžně
- maximální míru pozornosti věnovat propagaci grantových projektů a informovanosti všech zainteresovaných subjektů o možnostech získání finančních prostředků z OP VK
průběžně

5.4.4 Krajské granty a dotace

Současný stav a analýza dané oblasti

KHK má v souladu se svými strategickými materiály zpracovanou a Zastupitelstvem KHK schválenou Dotační strategii Královéhradeckého kraje. Cílem bylo efektivní využití prostředků KHK při eliminaci současného financování z prostředků z Evropské unie. Poskytování finanční podpory se řídilo Zásadami pro poskytování dotací z Dotačního fondu Královéhradeckého kraje. Nově v důsledku novely zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, je nutné řešit procedurální změny. Příspěvkové organizace zřízené krajem budou od roku 2016 vyloučeny z okruhu příjemců dotace z dotačního fondu. Finanční prostředky jim budou nadále poskytovány prostřednictvím účelově stanoveného příspěvku na provoz.

V současné době má KHK zpracovány dvě prioritní oblasti, kde školy a školská zařízení jsou přímo mezi oprávněnými žadateli jmenovány, a dále dvě priority (kultura a životní prostředí), kde nejsou vyloučeny. Každá prioritní oblast obsahuje jednotlivé dotační programy. Vyhlášení jednotlivých dotačních programů je pak předmětem každoročního schvalovaného akčního plánu, který je přílohou Dotační strategie a obsahuje název programu, specifikaci oprávněných příjemců, výši podpory a alokaci v dotačním programu. Žádosti jsou v době otevření výzvy podávány elektronicky v krajském dotačním portálu DOTIS. Administrace všech programů podpory je prováděna z jednoho místa, a to odborem regionálního rozvoje, grantů a dotací, oddělením krajských dotací.

Specifikace jednotlivých dotačních programů v oblasti školství podle prioritních oblastí:

Vzdělávání a prevence rizikového chování

Opatření 2.1 Podpora vzdělávání

- Rozvoj tvůrčích schopností a dovedností dětí, žáků a studentů – rozvoj talentů (realizováno)
- Zájmová práce se žáky mimo vyučování (realizováno)
- Technické vzdělávání (v přípravě)

Opatření 2.2 Prevence rizikového chování

- Programy zaměřené na prevenci rizikového chování a zdravý životní styl dětí a mládeže (realizováno)

Opatření 2.3. Etická výchova ve školách

- Etická výchova ve školách (realizováno)

Specifikace dalších dotačních programů pro oblast školství podle prioritních oblastí:

Volnočasové aktivity a sport

Opatření 3.1. Podpora volnočasových aktivit dětí a mládeže

- Akce pro děti a mládež ve volném čase (realizováno)
- Mezinárodní spolupráce dětí a mládeže (realizováno)

Opatření 3.3. Sportovní a tělovýchovné aktivity pro veřejnost

- Pohybová gramotnost (realizováno)
- Pořádání významných sportovních akcí mládeže (realizováno)
- Pořádání významných masových tělovýchovných a sportovních soutěží typu „sport pro všechny“ (realizováno)

Opatření 3.4. Podpora reprezentace kraje, výkonnostního a vrcholového sportu

- Činnost sportovních středisek a sportovních center mládeže (realizováno)
- Podpora krajských reprezentačních výběrů mládeže a reprezentace na republikových, evropských a celosvětových soutěžích (realizováno)
- Vzdělávání trenérů, rozhodčích a cvičitelů (realizováno)

Cestovní ruch a kultura

Opatření 4.4. Zachování kulturního dědictví

- Podpora a rozvoj profesionálních a neprofesionálních kulturních aktivit (realizováno)

Životní prostředí a zemědělství

- Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta (realizováno)

Stanovené cíle v oblasti krajských grantů a dotací:

- zkvalitňování dotačního portálu jako plně funkčního nástroje komunikace mezi žadatelem (příjemcem) podpory a Královéhradeckým krajem
- efektivní využívání finančních prostředků v dotačních programech KHK ve všech výše uvedených oblastech
- zachování podpory subjektů a institucí v oblasti školství
- zachování stávající finanční podpory, popř. její navyšování, ve všech výše uvedených oblastech
- zajištění financování aktivit a projektů příspěvkových organizací KHK obsažených v dotačních programech kraje, které již nelze financovat prostřednictvím krajských dotačních programů (z důvodu změny zákona č. 250/2000 Sb.)

Navrhovaná opatření pro dosažení stanovených cílů:

- informovat veřejnost o vyhlášených programech, poskytovat organizátorům projektů metodickou pomoc, pořádat semináře k dotačním programům vyhlášeným KHK
průběžně
- provádět analýzu vyhlášených dotačních programů i poskytnuté podpory a vhodně nastavovat a aktualizovat zaměření a podmínky dotačních programů KHK
průběžně
- maximálně využívat krajský elektronický systém pro podávání žádostí DOTIS a minimalizovat podávání žádostí a podkladů v písemné podobě
průběžně

- navrhnout a realizovat nový systém podpory příspěvkových organizací KHK formou účelově vázaného příspěvku na financování aktivit a projektů, které již nelze financovat prostřednictvím dotačních programů kraje

červen 2016

Příloha č. 1: Ekonomické údaje

Příloha č. 2: Školy a školská zařízení zřizované KHK

Seznam zkratk využívaných v textu:

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
DD	dětský domov
DDM	dům dětí a mládeže
DDÚ	dětský diagnostický ústav
DM	domov mládeže
DV	další vzdělávání
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
DZ	dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy
DZ KHK	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2016 – 2020
EJP	Evropské jazykové portfolio
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
FRR	fond rozvoje a reprodukce
HK	Hradec Králové
GRV	globální rozvojové vzdělávání
ICT	informační technologie
IROP	Integrovaný regionální operační program
ITI	Integrated Territorial Investments
JC	Jičín
KHK	Královéhradecký kraj
KŠKP	krajská školní koordinátorka prevence
KÚ	krajský úřad
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZ	maturitní zkouška
NA	Náchod
NIDV	Národní institut dalšího vzdělávání
NIV	neinvestiční výdaje
NNO	nestátní neziskové organizace
NÚOV	Národní ústav odborného vzdělávání
OGD	odbor grantů a dotací
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP VV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
OŠ	odbor školství
OU	odborné učiliště
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
PPRCH	primární prevence rizikového chování
PRK	program rozvoje kraje
PrŠ	praktická škola
RK	Rychnov nad Kněžnou
SOŠ	střední odborná škola
SPŠ	střední průmyslová škola
RVP	rámcový vzdělávací program
RVP ZV	rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
SOU	střední odborné učiliště
SPC	speciálně pedagogické centrum
SpŠ	škola zřízená pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
SPV	sportovní a volnočasové aktivity
SpVP	speciální vzdělávací potřeby
SŠ	střední škola
SVČ	středisko volného času
ŠVP	školní vzdělávací program
ŠZ	školské zařízení

TU
VL
VOŠ
VUR
ZŠ
ZUŠ

Trutnov
výuční list
vyšší odborná škola
vzdělávání pro udržitelný rozvoj
základní škola
základní umělecká škola

Příloha č.1
tabulka č. 1 (část 1)

ROZPOČET odvětví školství na rok 2015

v tis. Kč

UKAZATEL	Rozpočet po 5. změně
Neinvestiční výdaje kap 14 CELKEM	5 114 169,73
v tom:	
příspěvky PO na provoz	334 410,30
přímé náklady na vzdělávání - SR	
- školy a školská zařízení zřiz. krajem	1 454 802,00
- soukromé školství (1. pololetí)	193 073,00
- školy a školská zařízení zřiz. obcemi	2 895 690,00
preventivní programy - SR	138,39
asistenti ped. pro žáky se zdrav. post.v soukr.školách - SR	6 417,15
asistenti ped.pro děti,žáky a stud.se sociál.znevých. - SR	11 747,37
podpora odborného vzdělávání v roce 2015 - SR	13 415,77
podpora školních psychologů a sp.pedagogů - SR	4 459,83
zvýšení platů pracovníků region. školství - SR	121 134,84
zvýšení odměňování pracovníků region.školství v roce 2015 - SR	21 758,51
ukončování střed.vzděl.mat.zk.v podzimním zkuš.obd. - SR	598,43
zajiš.podm.zákl.vzděl.nezlet.azyl.na území ČR - SR	844,60
podpora logopedické prevence v předš.vzděl. - SR	358,01
bezplatná výuka ČJ přízpůs.potřebám žáků-cizinců - SR	94,66
podpora soc.znevých.romských žáků SŠ a stud.VOŠ - SR	191,14
vybavení šk.porad.zařízení diagnost.nástroji - SR	122,00
kompenzační pomůcky - SR	398,50
excelence středních škol - SR	1 275,80
zvýšení mezd prac.soukromého a církev.školství - SR	2 062,87
učebnice a laboratorní sady CTYOnline - SR	2,88
podpora implem.etické výchovy do vzděl.v ZŠ a G - SR	309,06
OPVK 1.1 - Zvyšování kvality ve vzdělávání - SR	32 754,77
OPVK - projekty PO	11 277,35
kofinancování a předfinancování - běžné výdaje	2 192,75
ostatní běžné výdaje	4 639,75
Investiční výdaje kap. 14 CELKEM	4 619,00
v tom:	
investiční transfery PO	2 939,00
ostatní kapitálové výdaje	1 680,00
kap. 21 - investice a evropské projekty	110 937,57
kofinancování a předfinancování - běžné výdaje	1 725,67
kofinancování a předfinancování - kapitálové výdaje	109 211,90
Fond rozvoje a reprodukce KHK pro školství	84 377,07
v tom: PO - investiční transfery	52 457,70
Rozpočtované neiniv. příjmy odvětví školství	42 640,6
nedaňové příjmy odvětví školství	1 622,0
stanovené odvody z investičních fondů škol a zařízení	40 719,6
ostatní odvody příspěvkových organizací	0,0
kapitálové příjmy	299,0

PO – příspěvková organizace
ÚP – úřad práce
SR – státní rozpočet (MF, MŠMT)

Příloha č.1
tabulka č. 1 (část 2)

ROZPOČET odvětví školství na rok 2014

v tis. Kč

UKAZATEL	Rozpočet po 5. změně
Neinvestiční výdaje kap 14 CELKEM	4 947 922,63
v tom:	
příspěvky PO na provoz	333 335,00
přímé náklady na vzdělávání – SR	
– školy a školská zařízení zřiz. krajem	1 485 863,00
– soukromé školství	188 490,12
– školy a školská zařízení zřiz. obcemi	2 837 348,00
preventivní programy – SR	155,61
asistenti ped.v soukromých a církv.spec.školách – SR	6 021,01
asistenti ped.pro děti,žáky a stud.se sociál.znevých. – SR	10 265,36
podpora odborného vzdělávání v roce 2014 – SR	13 683,41
podpora školních psychologů a sp.pedagogů – SR	2 526,18
zvýšení platů pedagog. pracovníků region.školství – SR	8 540,48
zvýšení platů pracovníků region.školství – SR	24 134,51
ukončování střed.vzděl.mat.zk.v podzimním zkuš.obd. – SR	740,09
zajiš.podm.zákl.vzděl.nezlet.azyl.na území ČR – SR	770,09
bezpl.výuka přízpús.potřebám žáků – cizinců třetích zemí – SR	74,74
inkluz.vzděl.a vzděl.žáků se sociokult.znevýchodněním – SR	952,82
podpora soc.znevých.romských žáků SŠ a stud.VOŠ – SR	179,64
další cizí jazyk Rámcového vzděl.programu pro zákl.vzděl.-SR	1 169,70
kompenzační pomůcky – SR	505,50
excelence středních škol – SR	1 180,53
podpora implem.etické výchovy do vzděl.v ZŠ a G – SR	114,83
podpora logopedické prevence v předš.vzděl. – SR	716,26
OPVK – E-learning a kreditní systém do VOŠ – SR	386,84
OPVK – Škola na dotek – SR	23 472,46
neinvestiční dotace obcím	350,00
kofinancování a předfinancování – běžné výdaje	2 025,35
ostatní běžné výdaje	4 921,10
Investiční výdaje kap. 14 CELKEM	4 111,50
v tom:	
investiční transfery PO	4 111,50
investiční transfery obcím	0,00
kofinancování a předfinancování	0,00
kap. 21 – investice a evropské projekty	102 484,40
kofinancování a předfinancování – běžné výdaje	10 900,46
kofinancování a předfinancování – kapitálové výdaje	91 583,94
Fond rozvoje a reprodukce KHK pro školství	69 242,70
v tom: PO – investiční transfery	39 533,50
– neinvestiční transfery	27 809,20
kapitálové výdaje odvětví	0,00
běžné výdaje odvětví	1 900,00
Rozpočtované neinv. příjmy odvětví školství	45 575,4
nedaňové příjmy odvětví školství	
stanovené odvody z investičních fondů škol a zařízení	42 172,4
ostatní odvody příspěvkových organizací	200,0
kapitálové příjmy	3 203,0

PO – příspěvková organizace
ÚP – úřad práce
SR – státní rozpočet (MF, MŠMT)

Příloha č.1
tabulka č. 1 (část 3)

ROZPOČET odvětví školství KHK na rok 2013

v tis. Kč

UKAZATEL	Rozpočet po 6. změně
Neinvestiční výdaje kap 14 CELKEM	4 891 012,1
v tom:	
příspěvky PO na provoz	343 882,7
přímé náklady na vzdělávání – SR	
– školy a školská zařízení zřiz. krajem	1 543 376,7
– soukromé školství	190 350,0
– školy a školská zařízení zřiz. obcemi	2 756 112,3
preventivní programy – SR	296,7
podpora logop.prevence v předšk.vzdělávání – SR	502,0
fin.asistentů pedagoga – SR	10 700,3
zmírnění škod způsobených povodněmi v červnu 2013 – SR	940,0
ukončování střed.vzděl.mat.zk.v podzimním zkuš.obd. – SR	714,0
zajiš.podm.zákl.vzděl.nezlet.azyl.na území ČR – SR	1 292,0
bezpl.výuka přizpůsobená potřebám žáků-cizinců – SR	144,0
inkluz.vzděl.a vzděl.žáků se sociokult.znevýhodněním – SR	1 092,5
podpora soc.znevýh.romských žáků SŠ a studentů VOŠ – SR	297,1
podpora implementace Etické výchovy v ZŠ a vícelet.gymn.-SR	80,1
vybavení školských poraden. zařízení diagnost.nástroji – SR	100,0
kompenzační pomůcky – SR	330,0
excelence středních škol – SR	1 316,3
Evropská jazyková cena LABEL – SR	200,0
OPVK-rozvoj kompet.říd.prac.škol v KHK – SR 2012	0,2
OPVK 1.5 – zlepšení podm.pro vzděl.na SŠ – SR	30 858,9
OPVK – cizí jazyky v podm.Společ.evrop.refer.rámce-SR	1 439,4
OPVK-E-learning a kreditní systém do VOŠ – SR	2 260,1
kofinancování a předfinancování – běžné výdaje	677,0
ostatní běžné výdaje	4 049,8
Investiční výdaje kap. 14 CELKEM	3 348,9
v tom:	
investiční transfery PO	3 193,9
investiční transfery obcím	0,0
kofinancování a předfinancování	155,0
kap. 21 – investice a evropské projekty	151 933,0
kofinancování a předfinancování – běžné výdaje	2 070,2
kofinancování a předfinancování – kapitálové výdaje	149 862,8
Fond rozvoje a reprodukce KHK pro školství	63 203,4
v tom: PO – investiční transfery	42 650,0
– neinvestiční transfery	17 840,4
kapitálové výdaje odvětví	2 613,0
běžné výdaje odvětví	100,0
Rozpočtované neinv. příjmy odvětví školství	42 515,8
nedaňové příjmy odvětví školství	3,2
stanovené odvody z investičních fondů škol a zařízení	39 564,4
ostatní odvody příspěvkových organizací	248,2
kapitálové příjmy	2 700,0

PO – příspěvková organizace
ÚP – úřad práce
SR – státní rozpočet (MF, MŠMT)

Příloha č.1
tabulka č. 1 (část 4)

ROZPOČET odvětví školství KHK na rok 2012

v tis. Kč

UKAZATEL	Rozpočet po 5. změně
Neinvestiční výdaje kap. 14 CELKEM	4 883 872,8
v tom:	
příspěvky PO na provoz	346 437,3
přímé náklady na vzdělávání – SR	
– školy a školská zařízení zřiz. krajem	1 584 311,5
– soukromé školství	195 100,0
– školy a školská zařízení zřiz. obcemi	2 663 178,5
preventivní programy – SR (jen dotace krajských škol)	341,6
fin.asistentů pedagoga – SR	8 894,2
ukončování střed.vzděl.mat.zk.v podzimním zkuš.obd. – SR	758,3
zajiš.podm.zákl.vzděl.nezlet.azyl.na území ČR – SR	1 040,0
bezpl.příprava k začlenění do zákl.vzděl.osob mimo EU – SR	9,6
bezpl.výuka přizpůsobená žákům cizinců 3. zemí – SR	58,6
inkluz.vzděl.a vzděl.žáků se sociokult.znevýhodněním – SR	1 438,3
podpora soc.znevýh.romských žáků SŠ a studentů VOŠ – SR	338,3
komenzační pomůcky – SR	228,0
excelence středních škol – SR	1 166,9
zavedení povinnosti PAP do centr.systému účet.inform.-SR	390,0
OPVK-rozvoj kompet.říd.prac.škol v KHK – SR 2011	132,3
OPVK-rozvoj kompet.říd.prac.škol v KHK – SR	1 770,3
OPVK-zvyš.kval.vzděl.zlepš.říd.procesů ve školách-SR 2011	3 167,4
OPVK-zvyš.kval.vzděl.zlepš.říd.procesů ve školách-SR	259,2
OPVK 1.4 – zlepšení podm.pro vzděl.na ZŠ – SR	5 838,3
OPVK 1.5 – zlepšení podm.pro vzděl.na SŠ – SR	46 288,2
OPVK – cizí jazyky v podm.společ.evrop.refer.rámce-SR	3 374,8
OPVK-spolupr.VOŠ,VŠ a zaměst.při modern.vzděl.progr.-SR	501,7
OPVK – E-learning a kreditní systém do VOŠ – SR	1 390,3
projekty RRRS SV	3 452,1
kofinancování a předfinancování – běžné výdaje	8 217,3
ostatní běžné výdaje	5 789,8
Investiční výdaje kap. 14 CELKEM	122 931,1
v tom:	
investiční transfery PO	456,6
investiční transfery obcím	370,0
kofinancování a předfinancování – kapitálové výdaje	106 484,3
OPVK – E-learning a kreditní systém do VOŠ – SR	42,0
projekty RRRS SV	15 578,2
Fond rozvoje a reprodukce KHK pro školství	84 357,0
v tom: PO – investiční transfery	59 258,2
– neinvestiční transfery	24 342,8
kapitálové výdaje odvětví	0,0
běžné výdaje odvětví	756,0
Rozpočtované neinv. příjmy odvětví školství	35 612,7
nedaňové příjmy odvětví školství	70,6
stanovené odvody z investičních fondů škol a zařízení	31 507,7
ostatní odvody příspěvkových organizací	419,1
kapitálové příjmy	3 615,3

Poznámka: v rozpočtu kraje jsou dotace z OPVK od roku 2011 vedeny jen pro krajské školy podobně jsou zapojeny i průtokové dotace z dotačních programů pro rok 2015 uveden rozpočet po 2. změně KHK – tj. schválený 22. 6. 2015

PO – příspěvková organizace
ÚP – úřad práce
SR – státní rozpočet (MF, MŠMT)

Královéhradecký kraj

Struktura rozpočtu dotace na přímé neinvestiční výdaje dle jednotlivých druhů škol a školských zařízení v roce 2012 – 2015

§	zřiz	Název	Přidělené finanční objemy 2012				Přidělené finanční objemy 2013				Přidělené finanční objemy 2014				Přidělené finanční objemy 2015				změna	změna
			Celkové NIV	z toho mzdy	ONIV bez náhr	podíl NIV na celku	Celkové NIV	z toho mzdy	ONIV bez náhr	podíl NIV na celku	Celkové NIV	z toho mzdy	ONIV bez náhr	podíl NIV na celku	Celkové NIV	z toho mzdy	ONIV bez náhr	podíl NIV na celku	2014/13	2015/14
3111	O	PŘEDŠKOLNÍ ZAŘÍZENÍ - obecní	622 720,70	459 255,60	1 473,40	14,7%	656 207,30	481 758,20	3 738,00	15,3%	676 978,30	496 121,40	5 179,60	15,7%	687 017,00	503 448,30	5 318,50	15,8%	103,2%	101,5%
3112	K	SPECIÁLNÍ MŠ - krajské	39 734,40	29 308,90	96,90	0,9%	37 511,40	27 202,20	844,20	0,9%	34 546,50	25 298,80	293,40	0,8%	32 061,50	23 537,00	190,40	0,7%	92,1%	92,8%
3113	O	ZÁKLADNÍ ŠKOLY - obecní	1 242 109,60	909 613,80	11 666,50	29,2%	1 276 361,20	920 375,70	29 872,70	29,7%	1 311 580,90	945 040,70	31 968,40	30,3%	1 340 546,60	965 504,70	33 252,90	30,8%	102,8%	102,2%
3117	O	ZÁKLADNÍ ŠKOLY 1. stup. - obecní	155 561,10	113 719,30	1 740,20	3,7%	166 026,20	119 492,40	4 281,10	3,9%	174 462,10	125 344,20	4 754,90	4,0%	181 041,10	129 885,30	5 190,00	4,2%	105,1%	103,8%
3114	K	SPECIÁLNÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLY - krajské	159 181,40	116 784,90	1 212,60	3,7%	151 200,20	110 014,80	2 653,40	3,5%	152 846,60	111 100,80	2 426,20	3,5%	143 507,00	104 321,40	2 253,10	3,3%	101,1%	93,9%
3121	O	GYMNÁZIA - obecní	5 289,50	3 888,20	33,30	0,1%	5 331,90	3 877,70	81,70	0,1%	4 798,60	3 484,00	83,20	0,1%	4 332,50	3 144,70	75,40	0,1%	90,0%	90,3%
3121	K	GYMNÁZIA - krajské	235 486,10	172 853,40	1 665,80	5,5%	232 177,10	168 306,40	4 226,40	5,4%	232 252,20	165 471,20	8 197,20	5,4%	221 832,90	160 871,50	3 998,30	5,1%	100,0%	95,5%
3122	O	STŘEDNÍ ODBORNÉ ŠKOLY - obecní	3 538,70	2 598,80	22,20	0,1%	2 672,60	1 934,40	52,60	0,1%	2 551,80	1 844,40	54,60	0,1%	2 627,50	1 903,70	50,20	0,1%	95,5%	103,0%
3122	K	STŘEDNÍ ODBORNÉ ŠKOLY - krajské	412 341,80	302 514,00	3 152,20	9,7%	392 478,40	285 472,10	5 865,20	9,1%	380 757,80	278 562,80	3 595,00	8,8%	385 968,40	279 679,50	7 311,40	8,9%	97,0%	101,4%
3123	K	STŘEDNÍ ODBORNÁ UČILIŠTĚ A UČILIŠTĚ STŘEDNÍ ŠK. SAMOST. ZŘIZ. PRO ŽÁKY SE ZDRAV. POSTIŽ.	351 593,30	258 087,90	2 574,00	8,3%	344 887,90	249 912,00	6 491,80	8,0%	308 263,80	223 802,20	5 267,50	7,1%	294 237,30	214 004,50	4 507,40	6,8%	89,4%	95,4%
3124	K	STŘEDIŠKA PRAKT. VYUČOVÁNÍ A ŠKOL. HOSPODÁŘSTVÍ	95 372,70	70 145,40	490,70	2,2%	103 450,10	75 376,40	1 364,40	2,4%	97 922,30	71 319,20	1 353,40	2,3%	97 539,40	71 056,40	1 339,40	2,2%	94,7%	99,6%
3125	K					0,0%				0,0%								0,0%		
3141	O	STRAV.PŘÍ MŠ A ZŠ - obecní	229 749,50	169 135,20	943,50	5,4%	230 833,30	169 026,40	1 908,40	5,4%	230 733,10	168 992,90	1 894,60	5,3%	234 305,40	171 600,80	1 929,30	5,4%	100,0%	101,5%
3141	K	STRAV.PŘÍ MŠ A ZŠ - krajské	3 425,70	2 522,60	12,70	0,1%	3 479,90	2 550,40	25,30	0,1%	3 862,90	2 831,40	28,70	0,1%	43 426,60	31 729,90	457,40	1,0%	111,0%	1124,2%
3142	O	OSTATNÍ ŠKOLNÍ STRAVOVÁNÍ - obecní	486,90	358,40	2,00	0,0%	522,00	382,20	4,30	0,0%	514,00	376,40	4,20	0,0%				0,0%	98,5%	0,0%
3142	K	OSTATNÍ ŠKOLNÍ STRAVOVÁNÍ - krajské	40 942,50	30 100,40	223,60	1,0%	39 725,40	28 998,10	447,00	0,9%	39 701,20	28 992,30	440,00	0,9%				0,0%	99,9%	0,0%
3143	O	ŠKOLNÍ DRUŽINY A KLUBY - obecní	153 185,50	113 153,10	115,20	3,6%	158 854,70	117 100,70	242,70	3,7%	167 382,30	123 420,10	249,20	3,9%	172 820,90	127 431,80	259,90	4,0%	105,4%	103,2%
3143	K	ŠKOLNÍ DRUŽINY A KLUBY - krajské	7 281,30	5 379,40	3,30	0,2%	7 397,10	5 455,90	6,60	0,2%	8 019,20	5 915,80	7,00	0,2%	7 606,20	5 611,80	6,60	0,2%	108,4%	94,8%
3145	K	INTERNÁTY spec. Škol. - krajské ZAŘÍZENÍ VÝCH.PORADENSTVÍ A PREVENT, VÝCH.PÉČE	20 087,20	14 813,90	49,60	0,5%	20 818,50	15 276,00	128,80	0,5%	20 519,40	15 084,40	92,00	0,5%	18 034,70	13 260,40	79,40	0,4%	98,6%	87,9%
3146	K		29 812,30	21 756,60	382,10	0,7%	30 048,40	21 623,10	761,20	0,7%	30 211,30	21 762,50	741,60	0,7%	30 710,20	21 832,00	1 147,00	0,7%	100,5%	101,7%
3147	O	DOMOVY MLÁDEŽE - obecní	0,00	0,00	0,00	0,0%	0,00	0,00	0,00	0,0%	343,80	252,60	1,70	0,0%	386,00	283,70	1,90	0,0%		112,3%
3147	K	DOMOVY MLÁDEŽE - krajské	82 213,90	60 534,20	323,40	1,9%	76 579,50	56 103,10	587,40	1,8%	75 354,70	55 214,40	583,70	1,7%	77 326,20	56 670,20	582,40	1,8%	98,4%	102,6%
3150	K	VYŠŠÍ ODBORNÉ ŠKOLY	35 037,30	25 756,20	194,50	0,8%	34 639,20	25 285,60	389,50	0,8%	37 064,70	27 021,10	473,00	0,9%	34 139,40	24 877,50	449,90	0,8%	107,0%	92,1%
3231	O	ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY - obecní	202 852,60	149 937,00	22,00	4,8%	211 352,00	156 036,60	37,30	4,9%	219 190,20	161 879,20	12,60	5,1%	225 401,70	166 480,20	1,20	5,2%	103,7%	102,8%
3421	O	VOLNÝ ČAS (DDM) - obecní	47 684,40	35 161,10	191,10	1,1%	47 951,10	35 123,40	424,20	1,1%	48 812,90	35 768,10	430,00	1,1%	47 211,30	34 593,80	404,10	1,1%	101,8%	96,7%
4322	K	ÚSTAVY PÉČE O MLÁDEŽ (dětské domovy)	71 801,60	52 859,70	296,60	1,7%	68 983,60	50 566,20	495,00	1,6%	64 540,40	47 368,10	399,70	1,5%	68 412,20	50 245,90	375,60	1,6%	93,6%	106,0%
		CELKEM	4 247 490,00	3 120 238,0	26 887,4	100,0%	4 299 489,00	3 127 250,0	64 929,2	100,0%	4 323 211,00	3 142 269,0	68 531,4	100,0%	4 350 492,0	3 161 975,0	69 181,7	100,0%	100,6%	100,6%

Poznámky:

- na financování školních hospodářství dotaci na přímé NIV nelze poskytnout (údaje nejsou vyplněny = nulové výdaje)
- v roce 2015 je školní stravování vykazováno již jen na § 3141 (§3142 již nebude využíván)

Vývoj počtu zaměstnanců v KHK v roce 2005 – 2015

právnícké osoby zřízené obcemi a krajem
limit přidělován v rámci ukazatelů k dotaci na přímé NIV

	přidělený celoroční limit	prům.přep. počet zaměst. (P1-04)	z toho na ESF	subj. krajské	subj. obecní	nedočerpáno z limitu (odečt. ESF)
rok 2005	12548,7	12321,140		4470,360	7850,780	227,560
rok 2006	12530,2	12080,832	15,088	4390,327	7690,505	464,456
rok 2007	12319,9	11992,402	1,925	4335,449	7656,953	329,423
rok 2008	12296,6	11866,62	25,356	4271,747	7594,873	455,336
rok 2009	12165,6	11806,715	7,599	4260,864	7545,851	366,484
rok 2010	11897,2	11824,713	24,757	4241,493	7583,22	97,244
rok 2011	11875	11782,931	53,033	4153,169	7629,762	145,102
rok 2012	11775,9	11664,956	54,605	4021,319	7643,637	165,549
rok 2013	11679,9	11646,141	56,955	3898,663	7747,478	90,714
rok 2014	11561,7	11651,941	32,75	3787,63	7864,311	-57,491
rok 2015	11712,04	11656,098	28,29	3678,368	7977,73	84,232

Celkem v rozpětí let 2005 - 2015

Meziroční změny proti předch. roku

změna limitu zaměst.	skutečná změna počtu zaměst. bez ESF	rozdílnost limit -skutečnost
-18,50	-255,396	236,896
-210,30	-75,267	-135,033
-23,30	-149,213	125,913
-131,00	-42,148	-88,852
-268,40	0,84	-269,24
-22,20	-70,058	47,858
-99,10	-119,547	20,447
-96,00	-21,165	-74,835
-118,20	30,005	-148,205
150,34	8,617	141,723
-987,00	-701,95	-285,051

**Orientační propočet potřeby přímých výdajů v letech 2017-2020 podle věkových skupin
za roky 2015 a 2016 uvedena skutečnost**

částky v tis. Kč

rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	rep. norm.16	rep. norm.12	norm. r.16/12
NIV celkem	4 350 492	4 649 948	4 899 290	5 117 903	5 359 084	5 577 974			
MP+odvody celkem	4 268 180	4 565 991	4 813 472	5 031 002	5 271 005	5 489 209			
ONIV přímé celkem	82 312	83 957	85 817	86 901	88 078	88 764			
normativní limit zaměstnanců	11 568,9	11 705,4	11 799,2	11 789,7	11 804,1	11 791,0			
meziroční pohyb počtu zaměstnanců		136,5	93,8	-9,5	14,4	-13,1			
z toho:									
věková skupina 3-5 let									
předp. vývoj výkonů v následujících letech		0,989	0,960	0,925	0,909	0,887			
výkony pro norm. přiděl kraj.+obecní	19 792	19 574	19 000	18 308	17 991	17 556			
NIV celkem	776539,0	823653,0	827178,6	824590,7	838368,4	846397,9	42,080	38,833	108,4%
MP + odvody	766643,0	813690,0	817507,5	815272,1	829211,1	837462,1	41,571	38,625	107,6%
ONIV přímé	9896,0	9963,0	9671,2	9318,6	9157,4	8935,8	0,509	0,208	244,7%
limit zaměstnanců (republ. norm.)	2512,8	2517,3	2443,6	2354,5	2313,8	2257,8	128,607	128,607	100,0%
věková skupina 6-14 let									
předp. vývoj výkonů v následujících letech		1,021	1,048	1,061	1,070	1,077			
výkony pro norm. přiděl kraj.+obecní	46 894,5	47 864	49 145	49 755	50 177	50 505			
NIV celkem	2364562,0	2580895,0	2740870,2	2870065,7	2993775,0	3116874,8	53,922	49,825	108,2%
MP + odvody	2313681,0	2528006,0	2686564,5	2815086,4	2938329,3	3061066,3	52,817	49,380	107,0%
ONIV přímé	50881,0	52889,0	54305,7	54979,3	55445,7	55808,4	1,105	0,445	248,3%
limit zaměstnanců (republ. norm.)	6046,1	6251,0	6418,4	6498,0	6553,1	6596,0	130,600	130,600	100,0%
věková skupina 15-18 let									
předp. vývoj výkonů v následujících letech		0,963	0,998	1,035	1,077	1,104			
výkony pro norm. přiděl kraj.+obecní	19 030	18 326	19 000	19 700	20 500	21 000			
NIV celkem	1109696,0	1142662,0	1225427,2	1314293,1	1414751,6	1499180,6	62,352	57,718	108,0%
MP + odvody	1089334,0	1122687,0	1204717,2	1292820,1	1392406,6	1476290,6	61,262	57,210	107,1%
ONIV přímé	20362,0	19975,0	20710,0	21473,0	22345,0	22890,0	1,090	0,508	214,6%
limit zaměstnanců (republ. norm.)	2734,5	2667,4	2667,4	2667,4	2667,4	2667,4	145,555	145,555	100,0%
věková skupina 19-21 let									
předp. vývoj výkonů v následujících letech		0,899	0,90	0,90	0,90	0,90			
výkony pro norm. přiděl kraj.+obecní	725	652	653	653	653	653			
NIV celkem	36073,0	34695,0	35749,2	36807,7	37898,0	39020,9	53,213	49,245	108,1%
MP + odvody	35565,0	34230,0	35283,9	36342,5	37432,7	38555,7	52,500	48,911	107,3%
ONIV přímé	508,0	465,0	465,2	465,2	465,2	465,2	0,713	0,334	213,5%
limit zaměstnanců (republ. norm.)	92,0	83,9	83,9	83,9	83,9	83,9	128,607	128,607	100,0%
3 - 18 let v KZÚV									
výkony pro norm. přiděl	266	266	266	266	266	266			
NIV celkem	63622,0	68043,0	70064,3	72146,3	74290,8	76499,5	255,800	236,720	108,1%
MP + odvody	62957,0	67378,0	69399,3	71481,3	73625,8	75834,5	253,300	235,570	107,5%
ONIV přímé	665,0	665,0	665,0	665,0	665,0	665,0	2,500	1,150	217,4%
limit zaměstnanců	183,5	185,9	185,9	185,9	185,9	185,9	698,862	698,862	100,0%

	rok	2016	2017	2018	2019	2020
<i>valorizace ONIV oproti r. 2016</i>		1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
<i>valorizace mezd MŠ (oproti r. 2016)</i>		1,000	1,035	1,071	1,109	1,148
<i>valorizace mezd ZŠ</i>		1,000	1,035	1,071	1,109	1,148
<i>valorizace mezd středních škol</i>		1,000	1,035	1,071	1,109	1,148
<i>valorizace mezd VOŠ</i>		1,000	1,030	1,061	1,093	1,126
<i>valorizace mezd DD</i>		1,000	1,030	1,061	1,093	1,126

Kalkulace byla provedena za následujících předpokladů:

- prostředky rozpočtu pro r. 2015 a 2016 nastaveny dle skutečnosti rozpisu z MŠMT
 - propočtení mezd je provedeno úměrně předpokládanému počtu dětí, žáků a studentů
- Přímé ONIV kalkulujeme s ohledem na reálné zabezpečení rozpočtem MŠMT

Valorizace limitu zaměstnanců s ohledem na opatření v oblasti společného vzdělávání nebyla zapracována

Orientační potřeba výdajů z rozpočtu kraje v letech 2016-2020

Orientační návrh provozních výdajů na školy a jim příslušející školská zařízení zřizované krajem v letech 2016-2020 – v úrovni schváleného rozpočtu

v tis. Kč

školy a školská zařízení zřízené krajem / rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Celkem příspěvky na provoz PO	314770,7	317070,7	341410	348080	354880	361820
- z toho: na mandatorní výdaje PO	314770,7	317070,7	323410	329880	336480	343210
na obnovu inventáře	0	0	10000	10200	10400	10610
na obnovu výpoč. techniky	0	0	8000	8000	8000	8000
Ostatní běžné výdaje školství	22949	25649	25800	25950	26110	26270
- z toho:						
na licence SW středních škol	6700	6900	6900	6900	6900	6900
podpora žáků vybraných učeb. ob.	7500	7500	7500	7500	7500	7500
podpora polytech. vzdělávání SŠ		3000	3000	3000	3000	3000
jednotné přijímací zkoušky	800	800	800	800	800	800

ROZPOČET ŠKOLSTVÍ CELKEM	337719,7	342719,7	367210	374030	380990	388090
---------------------------------	-----------------	-----------------	---------------	---------------	---------------	---------------

běžné výdaje - volnočasové aktivity mládeže a tělovýchova	7660	7660	8990	7890	10360	8130
---	------	------	------	------	-------	------

Orientační návrh investičních výdajů na školy a jim příslušející školská zařízení zřizované krajem v letech 2016-2020 – v úrovni schváleného rozpočtu

v tis. Kč

školy a školská zařízení zřízené krajem / rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
CELKEM ve Fondu reprodukce KHK	32000	44000	170000	173400	176870	180410
- z toho:						
na péči o nemovitý majetek	32000	44000	150000	153000	156060	159180
na obnovu technologií ve výuce (stroje, zařízení)	0	0	20000	20400	20810	21230

Vlastní grantové a dílčí programy kraje a jejich financování v letech 2016-2020

Zdroje krytí finanční spoluúčasti školských subjektů

v tis. Kč

účelovost prostředků	2015	2016	2017	2018	2019	2020
školské	2000	2000	2040	2080	2120	2160
grantové a dílčí programy odvětví	3680	3680	3750	3830	3910	3990
spolufinancování projektů EU, projekty	70000	70000	100000	100000	70000	50000

Poznámky:

- údaje pro rok 2015 zachycují skutečné hodnoty schváleného rozpočtu
- u projektů jde od r. 2016 o rámcový předpoklad

**Přehled mateřských škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zřizovaných KHK
podle stavu k 1. 9. 2015**

Okres	Název příspěvkové organizace	Adresa
HK	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefánikova 549	Hradec Králové, Štefánikova 549
	Mateřská škola, Speciální základní škola a Praktická škola, Hradec Králové	Hradec Králové, Hradecká 1231
	Základní škola a Mateřská škola při Fakultní nemocnici, Hradec Králové, Sokolská 581	Hradec Králové, Sokolská 581
NA	Dětský domov, mateřská škola a školní jídelna, Broumov, třída Masarykova 246	Broumov, třída Masarykova 246
	Základní škola a Mateřská škola Josefa Zemana, Náchod, Jiráskova 461	Náchod, Jiráskova 461
TU	Mateřská škola speciální, Trutnov, Na Struze 124	Trutnov, Na Struze 124
	Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, Trutnov	Trutnov, Horská 160
	Základní škola a Mateřská škola při dětské léčebně, Janské Lázně, Horní promenáda 268	Janské Lázně, Horní promenáda 268
	Základní škola a Mateřská škola, Vrchlabí, Krkonošská 230	Vrchlabí, Krkonošská 230
	Základní škola logopedická a Mateřská škola logopedická, Choustníkovo Hradiště 161	Choustníkovo Hradiště 161

**Přehled základních škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zřizovaných KHK
podle stavu k 1. 9. 2015**

Okres	Název příspěvkové organizace	Adresa
HK	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefánikova 549	Hradec Králové, Štefánikova 549
	Mateřská škola, Speciální základní škola a Praktická škola, Hradec Králové	Hradec Králové, Hradecká 1231
	Speciální základní škola, Chlumeck nad Cidlinou, Smetanova 123	Chlumeck nad Cidlinou, Smetanova 123
	Základní škola, Nový Bydžov, F. Palackého 1240	Nový Bydžov, F. Palackého 1240
	Základní škola a Mateřská škola při Fakultní nemocnici, Hradec Králové, Sokolská 581	Hradec Králové, Sokolská 581
JC	Základní škola a Praktická škola, Jičín	Jičín, Soudná 12
	Základní škola, Hořice, Husova 11	Hořice, Husova 11
NA	Základní škola, Broumov, Kladská 164	Broumov, Kladská 164
	Základní škola a Mateřská škola Josefa Zemana, Náchod, Jiráskova 461	Náchod, Jiráskova 461
	Základní škola speciální a Praktická škola, Jaroměř	Jaroměř, Palackého 142
	Střední škola a Základní škola, Nové Město nad Metují	Nové Město nad Metují, Husovo nám.1218
	Základní škola praktická, Jaroměř, Komenského 392	Jaroměř, Komenského 392
RK	Základní škola a Praktická škola, Rychnov nad Kněžnou, Kolowratská 485	Rychnov nad Kněžnou, Kolowratská 485
	Základní škola, Dobruška, Opočenská 115	Dobruška, Opočenská 115
TU	Základní škola a Mateřská škola při dětské léčebně, Janské Lázně, Horní promenáda 268	Janské Lázně, Horní promenáda 268
	Dětský domov, základní škola a školní jídelna, Dolní Lánov 240	Dolní Lánov 240
	Základní škola a Mateřská škola, Vrchlabí, Krkonošská 230	Vrchlabí, Krkonošská 230
	Základní škola a Praktická škola, Dvůr Králové nad Labem, Přemyslova 479	Dvůr Králové nad Labem, Přemyslova 479
	Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, Trutnov	Trutnov, Horská 160
	Speciální základní škola Augustina Bartoše	Úpice, Nábřeží pplk. A. Bunzla 660
	Základní škola logopedická a Mateřská škola logopedická, Choustníkovo Hradiště 161	Choustníkovo Hradiště 161
Odborné učiliště a Základní škola Sluneční, Hostinné	Hostinné, Mládežnická 329	

Přehled středních škol zřizovaných KHK podle stavu k 1. 9. 2015

Okres	Název příspěvkové organizace	Adresa
HK	Gymnázium Boženy Němcové, Hradec Králové, Pospíšilova tř. 324	Hradec Králové, Pospíšilova tř. 324
	Gymnázium J. K. Tyla, Hradec Králové, Tylovo náměstí. 682	Hradec Králové, Tylovo náměstí. 682
	Mateřská škola, Speciální základní škola a Praktická škola, Hradec Králové	Hradec Králové, Hradecká 1231
	Obchodní akademie, Střední odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Hradec Králové	Hradec Králové, V Lipkách 692
	Odborné učiliště, Hradec Králové, 17. listopadu 1212	Hradec Králové, 17. listopadu 1212
	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové, Vocelova 1338	Hradec Králové, Vocelova 1338
	Střední odborná škola veterinární, Hradec Králové-Kukleny, Pražská 68	Hradec Králové, Pražská 68
	Střední průmyslová škola stavební, Hradec Králové, Pospíšilova tř. 787	Hradec Králové, Pospíšilova tř. 787
	Střední průmyslová škola, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové	Hradec Králové, Hradební 1029
	Střední škola služeb, obchodu a gastronomie, Hradec Králové, Velká 3	Hradec Králové, Velká 3
	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefánikova 549	Hradec Králové, Štefánikova 549
	Střední uměleckoprůmyslová škola hudebních nástrojů a nábytku, Hradec Králové, 17. listopadu 1202	Hradec Králové, 17. listopadu 1202
	Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Hradec Králové, Komenského 234	Hradec Králové, Komenského 234
	Gymnázium, Nový Bydžov, Komenského 77	Nový Bydžov, Komenského 77
	Střední škola technická a řemeslná, Nový Bydžov, Dr. M. Tyrše 112	Nový Bydžov, Dr. M. Tyrše 112
Vyšší odborná škola a Střední odborná škola, Nový Bydžov, Jana Maláta 1869	Nový Bydžov, Jana Maláta 1869	
Střední škola potravinářská, Smiřice, Gen. Govorova 110	Smiřice, Gen. Govorova 110	
JC	Gymnázium, střední odborná škola, střední odborné učiliště a vyšší odborná škola, Hořice	Hořice, Riegrova 1403
	Odborné učiliště a Praktická škola, Hořice, Havlíčkova 54	Hořice, Havlíčkova 54
	Střední průmyslová škola kamenická a sochařská, Hořice, Husova 675	Hořice, Husova 675
	Lepařovo gymnázium, Jičín, Jiráskova 30	Jičín, Jiráskova 30
	Masarykova obchodní akademie, Jičín, 17. listopadu 220	Jičín, 17. listopadu 220
	Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Jičín, Pod Koželuhy 100	Jičín, Pod Koželuhy 100
	Základní škola a Praktická škola, Jičín	Jičín, Soudná 12
	Střední škola zahradnická, Kopidlno, náměstí Hilmarovo 1	Kopidlno, náměstí Hilmarovo 1
	Střední odborné učiliště, Lázně Bělohrad, Zámecká 478	Lázně Bělohrad, Zámecká 478
	Gymnázium a Střední odborná škola pedagogická, Nová Paka, Kumburská 740	Nová Paka, Kumburská 740
	Integrovaná střední škola, Nová Paka, Kumburská 846	Nová Paka, Kumburská 846
Střední škola gastronomie a služeb, Nová Paka, Masarykovo nám. 2	Nová Paka, Masarykovo nám. 2	
NA	Gymnázium, Broumov, Hradební 218	Broumov, Hradební 218
	Střední škola oděvní, služeb a ekonomiky, Červený Kostelec, 17. listopadu 1197	Červený Kostelec, 17. listopadu 1197
	Střední průmyslová škola, Hronov, Hostovského 910	Hronov, Hostovského 910

Přehled středních škol zřizovaných KHK podle stavu k 1. 9. 2015

Okres	Název příspěvkové organizace	Adresa
NA	Gymnázium Jaroslava Žáka, Jaroměř	Jaroměř, Lužická 423
	Základní škola speciální a Praktická škola, Jaroměř	Jaroměř, Palackého 142
	Střední škola řemeslná, Jaroměř, Studničkova 260	Jaroměř, Studničkova 260
	Obchodní akademie, Náchod, Denisovo nábřeží 673	Náchod, Denisovo nábřeží 673
	Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod, Pražská 931	Náchod, Pražská 931
	Jiráskovo gymnázium, Náchod, Řezníčkova 451	Náchod, Řezníčkova 451
	Střední škola a Základní škola, Nové Město nad Metují	Nové Město nad Metují, Husovo nám. 1218
	Střední průmyslová škola, střední odborná škola a střední odborné učiliště, Nové Město nad Metují, Školní 1377	Nové Město nad Metují, Školní 1377
	Střední škola hotelnictví a společného stravování, Teplice nad Metují	Teplice nad Metují, Střemské podhradí 218
	Střední škola propagační tvorby a polygrafie, Velké Poříčí, Náchodská 285	Velké Poříčí, Náchodská 285
RK	Gymnázium, Dobruška, Pulická 779	Dobruška, Pulická 779
	Střední průmyslová škola elektrotechniky a informačních technologií, Dobruška, Čs. odboje 670	Dobruška, Čs. odboje 670
	Obchodní akademie T. G. Masaryka, Kostelec nad Orlicí, Komenského 522	Kostelec nad Orlicí, Komenského 522
	Střední škola zemědělská a ekologická a střední odborné učiliště chladicí a klimatizační techniky, Kostelec nad Orlicí	Kostelec nad Orlicí, Komenského 873
	Gymnázium Františka Martina Pelcla, Rychnov nad Kněžnou, Hrdinů odboje 36	Rychnov nad Kněžnou, Hrdinů odboje 36
	Základní škola a Praktická škola, Rychnov nad Kněžnou, Kolowratská 485	Rychnov nad Kněžnou, Kolowratská 485
	Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166	Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166
TU	Gymnázium, Dvůr Králové nad Labem, nám. Odboje 304	Dvůr Králové nad Labem, nám. Odboje 304
	Střední škola informatiky a služeb, Dvůr Králové nad Labem, Elišky Krásnohorské 2069	Dvůr Králové nad Labem, E. Krásnohorské 2069
	Základní škola a Praktická škola, Dvůr Králové nad Labem, Přemyslova 479	Dvůr Králové nad Labem, Přemyslova 479
	Gymnázium a Střední odborná škola, Hostinné, Horská 309	Hostinné, Horská 309
	Odborné učiliště a Základní škola Sluneční, Hostinné	Hostinné, Mládežnická 329
	Česká lesnická akademie Trutnov – střední škola a vyšší odborná škola	Trutnov, Lesnická 9
	Gymnázium, Trutnov, Jiráskovo náměstí 325	Trutnov, Jiráskovo náměstí 325
	Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, Trutnov	Trutnov, Horská 160
	Obchodní akademie, Trutnov, Malé náměstí 158	Trutnov, Malé náměstí 158
	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Trutnov, Volanovská 243	Trutnov, Volanovská 243
	Střední průmyslová škola, Trutnov, Školní 101	Trutnov, Školní 101
	Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Trutnov, Procházkova 303	Trutnov, Procházkova 303
	Gymnázium, Vrchlabí, Komenského 586	Vrchlabí, Komenského 586
Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Vrchlabí, Krkonošská 265	Vrchlabí, Krkonošská 265	

Přehled vyšších odborných škol zřizovaných KHK podle stavu k 1. 9. 2015

Okres	Název příspěvkové organizace	Adresa	Realizované obory
HK	Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Hradec Králové, Komenského 234	Hradec Králové, Komenského 234	53-41-N/11 Diplomovaná všeobecná sestra
			53-43-N/11 Diplomovaný farmaceutický asistent
			53-43-N/21 Diplomovaný zdravotní laborant
			53-44-N/11 Diplomovaný zubní technik
HK	Vyšší odborná škola a Střední odborná škola, Nový Bydžov, Jana Maláta 1869	Nový Bydžov, Jana Maláta 1869	63-41-N/22 Účetnictví a daně (denní a kombinované)
JC	Gymnázium, střední odborná škola, střední odborné učiliště a vyšší odborná škola, Hořice	Hořice, Riegrova 1403	68-43-N/02 Obnova a rozvoj venkova (denní a dálkové)
JC	Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Jičín, Pod Koželuhy 100	Jičín, Pod Koželuhy 100	23-41-N/02 Strojírenství s využitím CAD a CAM
NA	Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod, Pražská 931	Náchod, Pražská 931	36-41-N/02 Pozemní stavby
RK	Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166	Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166	23-45-N/01 Automobilová diagnostika a servis
			63-41-N/11 Firemní ekonomika
TU	Česká lesnická akademie Trutnov – střední škola a vyšší odborná škola	Trutnov, Lesnická 9	41-32-N/01 Lesnictví
TU	Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Trutnov, Procházkova 303	Trutnov, Procházkova 303	53-41-N/11 Diplomovaná všeobecná sestra

Přehled školských zařízení zřizovaných KHK podle stavu k 1. 9. 2015

Druh zařízení	Název příspěvkové organizace
Dětský domov	Dětský domov a školní jídelna, Nechanice, Hrádecká 267
	Dětský domov a školní jídelna, Sedloňov 153
	Dětský domov a školní jídelna, Vrchlabí, Žižkova 497
	Dětský domov, mateřská škola a školní jídelna, Broumov, třída Masarykova 246
	Dětský domov, Potštejn, Českých bratří 141
	Dětský domov, základní škola a školní jídelna, Dolní Lánov 240
	Základní škola speciální a Praktická škola, Jaroměř
Domov mládeže	Česká lesnická akademie Trutnov – střední škola a vyšší odborná škola
	Domov mládeže, internát a školní jídelna, Hradec Králové, Vocelova 1469/5
	Gymnázium a Střední odborná škola pedagogická, Nová Paka, Kumburská 740
	Gymnázium, střední odborná škola, střední odborné učiliště a vyšší odborná škola, Hořice
	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové, Vocelova 1338
	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Trutnov, Volanovská 243
	Střední odborné učiliště, Lázně Bělohrad, Zámecká 478
	Střední průmyslová škola elektrotechniky a informačních technologií, Dobruška, Čs. odboje 670
	Střední průmyslová škola kamenická a sochařská, Hořice, Husova 675
	Střední průmyslová škola, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové
	Střední průmyslová škola, střední odborná škola a střední odborné učiliště, Nové Město nad Metují, Školní 1377
	Střední škola a Základní škola, Nové Město nad Metují
	Střední škola hotelnictví a společného stravování, Teplice nad Metují
	Střední škola informatiky a služeb, Dvůr Králové nad Labem, Elišky Krásnohorské 2069
	Střední škola oděvní, služeb a ekonomiky, Červený Kostelec, 17. listopadu 1197
	Střední škola potravinářská, Smiřice, Gen. Govorova 110
	Střední škola propagační tvorby a polygrafie, Velké Poříčí, Náchodská 285
	Střední škola řemeslná, Jaroměř, Studničkova 260
	Střední škola technická a řemeslná, Nový Bydžov, Dr. M. Tyrše 112
	Střední škola zahradnická, Kopidlno, náměstí Hilmarovo 1
	Střední škola zemědělská a ekologická a střední odborné učiliště chladic a klimatizační techniky, Kostelec nad Orlicí
	Střední uměleckoprůmyslová škola hudebních nástrojů a nábytku, Hradec Králové, 17. listopadu 1202
	Vyšší odborná škola a Střední odborná škola, Nový Bydžov, Jana Maláta 1869
	Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Jičín, Pod Koželuhy 100
	Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166
	Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod, Pražská 931
	Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Hradec Králové, Komenského 234
Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Trutnov, Procházkova 303	

Přehled školských zařízení zřizovaných KHK podle stavu k 1. 9. 2015

Druh zařízení	Název příspěvkové organizace
Internát	Domov mládeže, internát a školní jídelna, Hradec Králové, Vocelova 1469/5
	Odborné učiliště a Praktická škola, Hořice, Havlíčkova 54
	Odborné učiliště a Základní škola Sluneční, Hostinné
	Střední škola a Základní škola, Nové Město nad Metují
	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefánikova 549
	Základní škola logopedická a Mateřská škola logopedická, Choustníkovo Hradiště 161
Pedagogicko-psychologická poradna	Pedagogicko-psychologická poradna Královéhradeckého kraje
Plavecká škola	Plavecká škola Zéva, Hradec Králové, Eliščino nábř. 842
Speciálně pedagogické centrum	Mateřská škola speciální, Trutnov, Na Struze 124
	Mateřská škola, Speciální základní škola a Praktická škola, Hradec Králové
	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefánikova 549
	Základní škola a Mateřská škola Josefa Zemana, Náchod, Jiráskova 461
Školní družina	Mateřská škola, Speciální základní škola a Praktická škola, Hradec Králové
	Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, Trutnov
	Odborné učiliště a Základní škola Sluneční, Hostinné
	Speciální základní škola Augustina Bartoše
	Speciální základní škola, Chlumeck nad Cidlinou, Smetanova 123
	Střední škola a Základní škola, Nové Město nad Metují
	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefánikova 549
	Základní škola a Mateřská škola Josefa Zemana, Náchod, Jiráskova 461
	Základní škola a Mateřská škola při Fakultní nemocnici, Hradec Králové, Sokolská 581
	Základní škola a Mateřská škola, Vrchlabí, Krkonošská 230
	Základní škola a Praktická škola, Dvůr Králové nad Labem, Přemyslova 479
	Základní škola a Praktická škola, Jičín
	Základní škola a Praktická škola, Rychnov nad Kněžnou, Kolowratská 485
	Základní škola logopedická a Mateřská škola logopedická, Choustníkovo Hradiště 161
	Základní škola, Broumov, Kladská 164
	Základní škola, Dobruška, Opočenská 115
	Základní škola, Hořice, Husova 11
	Základní škola, Kostelec nad Orlicí, Komenského 515
Základní škola, Nový Bydžov, F. Palackého 1240	
Školní hospodářství	Gymnázium, střední odborná škola, střední odborné učiliště a vyšší odborná škola, Hořice
Školní polesí	Česká lesnická akademie Trutnov – střední škola a vyšší odborná škola

Přehled školských zařízení zřizovaných KHK podle stavu k 1. 9. 2015

Druh zařízení	Název příspěvkové organizace
Školní jídelna	Česká lesnická akademie Trutnov – střední škola a vyšší odborná škola
	Dětský domov a školní jídelna, Nechanice, Hradecká 267
	Dětský domov a školní jídelna, Sedloňov 153
	Dětský domov a školní jídelna, Vrchlabí, Žižkova 497
	Dětský domov, mateřská škola a školní jídelna, Broumov, třída Masarykova 246
	Dětský domov, Potštejn, Českých bratří 141
	Dětský domov, základní škola a školní jídelna, Dolní Lánov 240
	Domov mládeže, internát a školní jídelna, Hradec Králové, Vocelova 1469/5
	Gymnázium a Střední odborná škola pedagogická, Nová Paka, Kumburská 740
	Gymnázium a Střední odborná škola, Hostinné, Horská 309
	Gymnázium J. K. Tyla, Hradec Králové, Tylovo náměstí 682
	Gymnázium, Dobruška, Pulická 779
	Gymnázium, střední odborná škola, střední odborné učiliště a vyšší odborná škola, Hořice
	Gymnázium, Trutnov, Jiráskovo náměstí 325
	Integrovaná střední škola, Nová Paka, Kumburská 846
	Mateřská škola speciální, Trutnov, Na Struže 124
	Odborné učiliště a Praktická škola, Hořice, Havlíčkova 54
	Odborné učiliště a Základní škola Sluneční, Hostinné
	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové, Vocelova 1338
	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Trutnov, Volanovská 243
	Střední odborná škola veterinární, Hradec Králové-Kukleny, Pražská 68
	Střední průmyslová škola kamenická a sochařská, Hořice, Husova 675
	Střední průmyslová škola, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové
	Střední průmyslová škola, střední odborná škola a střední odborné učiliště, Nové Město nad Metují, Školní 1377
	Střední škola a Základní škola, Nové Město nad Metují
	Střední škola hotelnictví a společného stravování, Teplice nad Metují
	Střední škola informatiky a služeb, Dvůr Králové nad Labem, Elišky Krásnohorské 2069
	Střední škola oděvní, služeb a ekonomiky, Červený Kostelec, 17. listopadu 1197
	Střední škola technická a řemeslná, Nový Bydžov, Dr. M. Tyrše 112
	Střední škola zahradnická, Kopiclno, náměstí Hilmarovo 1
	Střední škola zemědělská a ekologická a střední odborné učiliště chladicí a klimatizační techniky, Kostelec nad Orlicí
	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefánikova 549
	Školní jídelna, Hradec Králové, Hradecká 1219
	Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Jičín, Pod Koželuhy 100
	Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166
	Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod, Pražská 931
	Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Hradec Králové, Komenského 234
	Základní škola logopedická a Mateřská škola logopedická, Choustníkovo Hradiště 161
	Základní škola speciální a Praktická škola, Jaroměř
	Základní škola, Broumov, Kladská 164

Přehled školských zařízení zřizovaných KHK podle stavu k 1. 9. 2015

Druh zařízení	Název příspěvkové organizace
Školní jídelna – výdejna	Gymnázium, střední odborná škola, střední odborné učiliště a vyšší odborná škola, Hořice
	Mateřská škola, Speciální základní škola a Praktická škola, Hradec Králové
	Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, Trutnov
	Odborné učiliště a Základní škola Sluneční, Hostinné
	Odborné učiliště a Základní škola, Hostinné
	Speciální základní škola Augustina Bartoše
	Střední odborné učiliště, Lázně Bělohrad, Zámecká 478
	Střední škola a Základní škola, Nové Město nad Metují
	Střední škola propagační tvorby a polygrafie, Velké Poříčí, Náchodská 285
	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefánikova 549
	Vyšší odborná škola a Střední odborná škola, Nový Bydžov, Jana Maláta 1869
	Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166
	Základní škola a Mateřská škola Josefa Zemana, Náchod, Jiráskova 461
	Základní škola a Praktická škola, Jičín
Školní klub	Základní škola a Mateřská škola při Fakultní nemocnici, Hradec Králové, Sokolská 581
	Základní škola, Nový Bydžov, F. Palackého 1240
Školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků	Školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje, Hradec Králové, Štefánikova 566